

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

Vanitatum vanitas.

Budapest, december 29.

Olaszország rettentő csatát veszített, anélkül, hogy háboruja volna. Az orvul ráthatadó elemek emberi életben, vagyoni értékben olyan borzalmas pusztulást idéztek ismét egyik viruló vidékére, amelyikhez csak a história legiszonyubb dulasai foghatók. Zagyvák, dadogók a mostanig érkező jelentések: félőrülte rémült szemtanuk egymás tanúságát keresztezik. Az egyik néhány száz, a másik sok ezer, a harmadik hetvenötezer halottról beszél. Beszámíthatatlan emberek próbálgató becslései ezek, amelyek, ami adataik pontosságát illeti, egyáltalában nem érdemelnek hitelt. A katasztrófa méreteit egyelőre lehetetlen kirajzolni, erre csak akkor jöhet sor, hogyha hideg agyvelejű, száraz, tisztánlátó szemű hivatalos becslők járják be a romok vidékét. Most még csak annyi bizonyos, hogy ezeknek a becslőknek sok munkájuk lesz: egy egész országrészt kell majd bejárniok, hogy az összetörődő köhalmaz és iszapföveny alatt gazdag városok, virágzó falvak helyét nyomozzák.

S elszorul az ember szíve, olvasván ennyi gyászt, ennyi nyomorúságot, ennyi siralmat. S mindaz, ami történt, este

borulástól hajnali pirkadásig esett meg. Este még — a karácsonyi ünnepek békés harmóniájával szívükben, — gyanútlanul tértek nyugvóra az emberek. S egy óra múlva már földönfutók voltak, őrvöngő halálra ijesztettek, megtépett, megnyomorgatott félig emberi sebesültek, agyonnyomott, alaktalan halottak. Este még a nyugateurópai kultúra minden kényelmes, nyugodt biztonsága, petyhüdt, nyárspolgáriás józansága övezte körül őket. És éjjelre, ágyukból kivette, egyszerre csak az emberirtó apokalypsis minden rémségeinek kellős közepén ébredtek, ahol bűzös gőzöket okádó szakadékokban, tűzben, vízben tátogatta rájuk száját a legiszonyubb, vért fagyasztó, agyat őrvítő halál.

— Megingott lábam alatt a föld — mondja az egyik szemtanu. — Az utca kétoldalán hullámozva estek és emelkedtek a palotasorok. És sötét volt és dübörgés, eső és szélvihar: a város égett, a füstöt, a lángot arcunkba verte az orkán. Az emberek jajveszékelve, sirva, eszüket vesztve tördelték kezüket. Asszony, gyerek összebujva, földre omolva imádkozott. Erős férfiak sirtak, artikulálatlan hangon üvöltözték. És menekülést keresve, egymást lökte, tiporta, taposta a tömeg. Futottunk a házak közül, mert a falak omladoztak, téglá-, cserépzapor szakadt a fejünkre. Cél nélkül, eszméletlenül rohantunk valamerre, magunk sem tudtuk merre, amikor lábunk alatt egyszerre megnyílt a föld. Az első retentő ordítással zuhantak a mélységbe: a hátul jövők nyomták, taszították őket.

Azután megtört az emberáradat és másfelé kanyarodtunk. A tengerparthoz értünk. És a tenger őrvöngve ostromolta a partot, olyan hullámmással, amelyet sohasem láttunk: mintha medréből kikelve, el akarná nyelni a földet. A temetőhöz értem. A föld megnyílt, a sírok kivetették halottaikat, gyönyörű szobrok derékban ketté törtek, fönn a halmon nagy robajjal omlott össze a pantheon. Futottam, amíg a lábam bírta, azután összeestem és elvesztettem az eszméletemet.

A Jelenések könyvének mondhatatlan iszonyatai ujulnak meg közvetlen élelvenséggel ebben az előadásban. A Jelenések könyvét azonban egy víziót látó, lángoló fantáziájú próféta írta, aki a borzalmakat csak maga elé képzelte. Mig az a szemtanu, aki ezeket elmondta, nem költő, nem próféta, nem víziókat látó, hanem békés kömüves, vagy szorgalmas irodatiszt, akinek az agya szokott rubrikákhoz és sablonokhoz ragaszkodik s álmodni is tégláról vagy dupla-főkönyvről álmodik, nemhogy ébren szabad csatangolásnak engedné a fantáziáját. Milyen rettenetes lehetett az a valóság, a maga képét tüzes bélyeggel az agysejtek közé égető élmény, mely próféták és jósok szárnyaló nyelvére és robusztus képeinek a felidézésére ihlette ezeknek az aluszékony kedélyű, lomha idegzetű, egyszerű embereknek a nyelvét?

Végítélet volt ez! Városok, falvak és sok ezernyi ember számára valódi, hamisítatlan végítélet, halálos, megfe-

Jupiter ur különös álma.

Írta: Nógrádi László.

(Függönyös filoz.)

Mielőtt elmondanám Jupiter ur álmát, ki kell jelentenem, hogy a derék férfiut nem akarom megsérteni. Ugy áll a dolog ugyanis, hogy a világ legnagyobb emberei is álmodtak: Ábrahám, Jákob, József, nem tudom hányadik Fáraó, Napoleon, Arany, Petőfi s más eféle nagyságok, kiknek álmát szintén megírták vagy maguk, vagy mások. Elismerem, hogy ezeknél nem kisebb szellem Jupiter ur, tehát ő is álmodhatott, mint nagy szellem. Bár az Álom a maga demokrata fellegásával ellátogat a hajléktalan koldusokhoz éppugy, mint a palotás királyokhoz, neki mindegy, akármilyen koponya legyen is: üres vagy tele, gyerek vagy öreg. Nem válogatós, beleszáll s pár pillanat alatt boszorkányos gyorsasággal szövi a legfuresább képeket, történeteket. Engedelmet nem szokott kérni, így hát Jupiter urtól se kért, egész egyszerűen beleszállt...

Jupiter ur, vagy más néven Süvegi Péter tanár ur, egy nehéz étellel, szivarokkal s borokkal dus vacsora után, melyet a tudomány embereinek kiváló kedvelőjénél, torbágyi Torbágyi János vendégszerető házában (három csemetéje járt iskolába) elköltött, klasszikus nyugalomból némileg kizavart lélekkel s testtel tért haza. A hamiskás álom már várt rá s alig hogy lejtette fejét Süvegi Péter tanár ur, azon nyomban

elfoglalta helyét a nevezetes férfi fejében s hihetetlen gyorsasággal kezdte szöni az álmoképeket.

Süvegi Péter tanár urból egész egyszerűen diákok csinált. Beültette az iskolapadba s melléje varázsolta kiváló kollégáit is. Különös volt biz ez, de az álom ezzel nem törődött. Tiszta valóságként tüntette fel a dolgot. Az iskoladokban a nagy csomó könyvek mellett ott szorongtak valamennyien vele együtt a kollégák. Mind meglett emberek, kik közül nem egyik hosszú évek során át ült már a katedra magaslátán s amint mondani szokás, elég hosszú derék munkában eltöltött pályára tekinthetett vissza. Az álom ezzel se törődött, te diák leszel, Süvegi Péter és ti is mind, a többiek, kolléga urak, mondta s úgy tett.

Süvegi Péter tanár ur mellett ült Kondor Gábor, a számtan jeles tanára, háta megett Böles Ákos, a klasszikus filológia diplomás tudósa és így tovább, a többiek is, az egész testület.

Zsongás, bongás töltötte be a termet, Kondor Gábor felugrált a katedrára s karikatúrákat rajzolt a táblára. Süvegi tanár ur hiába figyelmeztette őt:

— Kondor, ne okoskodj, nem szabad a táblára írskálni, hátha betoppan a tanár ur. Harmadotkut kapsz.

Kondor csak tovább rendetlenkedett. Épp az igazgató karikatúráját rajzolta fel a táblára, ezen aztán harsányan kacagtak valamennyien, csak Süvegi nem. Ő szorongva forgatta kezé-

ben a számtan-könyvet, a háromszögelési tételek végképp nem mentek a fejébe. Sehogy se értette az idevágó képleteket. Pedig biztosra vette, hogy most felelni fog. Homlokát kiverte a verejték, a szíve szorongva dobogott. Keze reszketve sodorgatta az érthetetlen számokkal telenyomatott könyv lapjait.

Végre megszólalt a csengettyű szava. Élesen, sirva zugott végig a folyosókon s megremegett bele a Süvegi lelke. Fázósan állt helyén. A többi is a padokba sorakozott.

— Tudod-e a háromszögelést? — kérdezte fogvaczogva Süvegi tanár ur a szomszédjától, a jókedvű Kondor Gábortól.

— Hát biz vékonyan, csak vékonyan, — felelte Kondor kolléga. — Az egyik példát se-hogy se tudtam megfejteni, a másik se valami jó. Hát te?

Feleletre már nem maradt idő, mert belépett a terembe az álom-tanár.

— A kegyelmes ur, — rezdült végig a termen a lelkek halk sóhaja. — A miniszter!

S valóban a csalfa álom a kegyelmes urat ültette a katedrába tanárnak. Szigorúan nézett végig a termen.

— Micsoda suttogás ez, — szólt keményen. — Nem hallották a csengő szavát? Süvegi Péter tanár ur, maga nagyon szeret fecsegni, Kondorral beszélt. Rögtön beiram az osztálykönyvbé. Nem ismeri az iskolai törvényeket, hogy csengetés után szótlannul s csendben kell várnai a tanárt. Majd mindjárt meglátom, mit tud Carnot binomiális tételéből.

lebbezhetetlen, az étellel és az élet dolgaival végérvényesen leszámoló.

És egy pillanatra megdöbbenve száll magába az emberi öntudat, mely az elemekkel dacolva megépítette, az ipar, a földmívelés munkájával virágzóvá tette Messinát, Calabria di Reggiót és a többi rommá lett várost, kikötő-abroncsok közé szorította a tenger vizét és dióhéjsajkákat tett az Oceán hátára. Hát érdemes minden küzdés, minden fenhéjazó magabizás, kulturacsinalás, amikor a föld hátának egyszerű borzongására semmibe vész minden, amit a magunk kényelmére és gyerekes kedvtelésére emeltünk? Mi lesz akkor, hogyha a földnek egyszer észébe jut, hogy egész felületén megborzongassa hátát s lerázzon róla bennünket, ekével, boronával, házfundamentummal, bányászcsákánnyal kellemetlenlenkedő apró élősdí férgeket?

Bizony, semmi sem lesz! Aki nem tudja megérteni, mit jelent a „vanitatum vanitas“, menjen el Calabriába és lássa, mennyire senkik, semmik vagyunk mi, minden gögös büszkeségünkkel s a teremtés koronáihoz illő önértetünkkel egyetemben!

Budapest, december 29.

A költségvetés szentesítése. Az 1908. évi december 29-én megjelent az Országos Törvénytar (Corpus Juris) 17. száma a következő tartalommal: XLVIII. t.-cikk. A Budapest székesfőváros s a háztartásának rendezése végett teendő állami intézkedésekről; — XLIX. t.-cikk. A vízi beruházásokról; — L. t.-cikk. Az 1909. évi állami költségvetésről.

Rakovszky István szabadságon. Mint a Budapesti Tudósító értesül, Rakovszky István, a képviselőház alelnöke, e hét végén néhány heti szabadságra Olaszországba megy.

Törvényjavaslat az óvodákról. A vallás- és közoktatásügyi minisztériumban az óvodákra vonatkozó törvény reformjának előmunkálatai már oly előrehaladott stádiumban vannak, hogy a kormány már legközelebb érdemben is foglalkozhatni fog a kérdéssel. Az új törvényjavaslat az óvónők anyagi helyzetének biztosítására nézve is tartalmaz megfelelő intézkedéseket.

Süvegi Péter tanár ur félholtan, reszketve ült le a padba s összeverődött a térde félelmében. Izgatottan gyürte kezefejét s érezte, hogy száll agyára sürtő köd, a minden felejtés köde, mely a gondolkodás legcsekélyebb képességétől is megfosztotta őt.

A kegyelmes ur komolyan s szigorú arccal irt az osztálykönyvbe. Egy egész örökkévalóság volt ez. Aztán elővette nyugodt lassúsággal a noteszt. A kis fekete könyvecskét. Szeretárasosan huzta ki a vékony czeruzát, akár csak a valóságban Süvegi tanár ur. Hegyével nekifordította a notesz rejtelmének s elkezdett benne szántogatni. Lassan csuszott végig a lapok oldalán, meg-megállva egy-egy helyen. A harmadik lapon volt a Süvegi tanár ur neve, jól tudta. Mikor oda ért hármát billent a kis czeruza, egészen úgy, mint a valóságban szokta tenni Süvegi tanár ur. Hármát merült a kis czeruza hegye. A kegyelmes ur felnézett, Süvegi Péterre megpihentette egy kis ideig szemét. Hideg, kemény éle volt szemének, arczán Jupiteri nyugalom s szigorúság ült, akár Süvegi tanár urén, mikor a katedra magasságából lenéz.

A czeruza tovább mozgott végig a lap szélén, a kegyelmes ur átfordította a notesz-lapot. Süvegi Péter tanár ur mélységeset sóhajtott lelkében. A verejték megállt homloka üstöke között, mert az fordult meg agyában, hátha mégse fogja kiszólitani a kegyelmes ur őt. Hátha megmenekül, nem sül ki, hogy egy szót se tud a Carnot tételéből. Talán nem fog megbukni s átcsuszik a nyolczadik fizetési rangosztályba.

Süvegi így reménykedett, de a többi kolléga

A katonai kérdések az osztrák urakházában.

Budapest, december 29.

Az osztrák urakházának mai tanácskozása a legnagyobb érdekességű volt magyar szempontból is, mert hisz olyan fontos kérdés, mint a katonai reformok kérdése körül folyt a vita.

Az osztrák urakháza tagjainak egy része már napok óta készült arra, hogy erős támadást intéz Magyarország ellen s hogy főleg a hadsereg kérdését olyan noli tangere nimbuszával veszi örül, amelyen aztán okvetlenül hajótörést kell szenvednie minden szándéknak, mely a magyar nemzeti követeléseknek legcsekélyebb kielégítésére is törekednék.

Nekünk magyaroknak nem lehet kifogásunk az ellen, hogy az osztrák urakházában ez a kérdés szóba került. Végre is elismerjük azt, hogy Ausztriában, mint alkotmányos államban a törvényhozó testületet nem lehet elzárni az elől, hogy ilyen fontos politikai kérdésben nyilatkozzék. De nagyon csodáljuk az osztrákoknak rövid emlékezőtehetségét. Mikor Széll Kálmán és az utána következett miniszterelnökök kormánya ellen a magyar képviselőházban a katonai kérdések és a nemzeti követelések miatt obstrukció folyt, az egész osztrák sajtó és az egész osztrák hivatalos politika azt az álláspontot foglalta el, hogy a hadseregben a magyar parlament nemzeti engedményeket nem követelhet, mert azoknak megadása vagy megtagadása nem parlamenti aktus lehet, hanem egyesegyedül az uralkodó felségjoga, amelybe sem beleszólása nincs az országgyűlésnek, sem pedig azt másképp, mint felségjogot, felfogni nem engedi.

Az idők multak s most a katonai kérdés ismét napirenden van. A hangulat talán némileg kedvezőbb s engedékenyebb Bécsben, mert hír szerint a király a nemzeti kívánságok egy részét már teljesíteni is hajlandónak mutatkozott. Most egyszerre meg-

változtatták az osztrákok a régi álláspontjukat. Régebben, mikor még abban reménykedtek, hogy a király ridegen el fog zárkózni a nemzeti engedmények elől, amíg te hát az osztrák némettség álláspontjánál védbástyáját a királyban látták, felségjoguk deklarálták a katonai kérdéseket. Most azonban, mikor Schönauich hadügyminiszter már a hadsereg harczképességé látja veszélyeztetve a hadsereg fejlesztésének fennakadása miatt s mikor ennek a meggyőződésének alapján a királyt a magyar nemzeti követelések egy részének teljesítésére igyekeznek a magyar kormányval együtt rábírnai, az osztrákok egyszerre elhagyták a „felségjog“ hamis, de kényelmes álláspontját s az osztrák törvényhozás „alkotmányos jogainak“ respektálását követelik, abban reménykedve, hogy majd ily módon lehet megakadályozni azt, hogy a közös hadseregben a magyar nemzet jogai legalább részben érvényesülhessenek.

Minket nem igen izgat az osztrák urakházában lefolyt vita. Mi a hadsereg kérdésének megoldását nem tartjuk sürgősnek s az időpontot sem tartjuk alkalmasnak arra, hogy a hadsereg egy reformáltassék, ahogy az a magyar nemzet jogos aspirációinak megfelel. S olyan tessék-lássék engedményekkel, amikért azonfelül nagy árt is kellene fizetnünk, meg nem elégedhetünk. Mikor mi a jelenlegi kormány hivatalba lépésekor belenyugodtunk a katonai kérdések kikapcsolásába s a hadsereg teljes status-quojának fentartásába, számoltunk azzal, hogy a katonai kérdés majd ismét csak akkor lesz aktuális, ha annak becsületes megoldására Bécs is hajlandóságot érez. De addig, míg ez az időpont el nem következik és amíg jogos nemzeti követeléseinknek csak hulladékai adatnának meg nekünk, addig reánk nézve nem óhajtható, hogy éppen mi legyünk azok, akik a katonai kérdés szőnyegrehozását erőszakoljuk.

És anélkül, hogy az osztrák urakházának álláspontjával és Bienenrth osztrák miniszterelnök mai nyilatkozatával bővebben foglalkoznánk és anélkül, hogy azokat a teljesen magyar közjogellenes fejtegetése-

Nincs szerencsége ezekkel se, mint Gubay kollégának.

A czeruza megállt. Belefuródott egyenest a hegyével a noteszba. Süvegi tanár ur úgy érezte, mintha csak a szívébe szuródott volna.

— Feleljen hát Süvegi Péter, a lármás Süvegi Péter, a rendbontó, csendháborító Süvegi Péter. Süvegi Péter feleljen, aki nem hallja a csengő-szót, hanem tovább kaszinózik. Hát lásuk, mit tud, tud-e most beszélni, mikor kérdezem. Halljuk! — morogta a kegyelmes ur, akár csak Süvegi Péter tanár ur beszélne a katedra csodás fönségéből. Szava hideg s gunyos volt.

Süvegi Péter tanár ur felkelt. Szeme előtt összeszaladt a terem négy fala, meg szétvált. Ködgomolyagok hömpölyögtek eléje, melyek közül, mint két rettentő csillag, fénylett ki a kegyelmes ur szeme.

— Maga, úgy látom, nem tud semmit. Egy kukkot se tanult, ugy-e? — hallatszott a kegyelmes ur szava. — Hja, persze, nem készül. Teljesen készületlenül jön az iskolába mindig. Otthon bele se tekint a könyvbe. Tegnap is mulatott, vacsorán volt, nagy vacsorán. Nagyon szeret vacsorákra járni, készülni azonban nem. És maga akar a nyolczadik rangosztályba kerülni, sőt még igazgató is szeretne lenni. No persze, hogyis ne, még mit nem akarna. Talán miniszter is szeretne lenni, mert maga azt képzei, hogy mindent tud. Sőt meggyőződése, hogy mindent jobban tud, mint más. Nos, feleljen. Feleljen és czáfoljon meg... Milyen néma. De tegnap a vacsorán ugyancsak hangos volt. Hogy szellemeskedett, hehehe. Hogy beszélt. Egész egyszerűen

ket egyenként czáfolni akarnók, amelyekből hemzseg Bienenrth beszéde, azt kívánjuk kijelenteni, hogy az 1867: XII. t.-cz. magyarázására Bienenrthnek és az osztrák urakházának kompetenciáját el nem ismerjük s ragaszkodunk a katonai kérdésben ahhoz a nemzeti állásponthoz, melyet a magyar parlamentben már ismételtelen preczizirozott a függetlenségi párt s ahhoz a paktumhoz, amelyet a jelenlegi kormány a királylyal kötött.

Ahhoz aztán semmi közünk sincs, hogy Bienenrth hogyan fog a maga parlamentjével rendbe jönni. De arról szó sem lehet, hogy, mint a régi szabadelvű párti kormányok alatt ismételtelen történt, a magyar nemzeti álláspont feladásával és a jogos magyar nemzeti követelések devalválásával siessünk a megrekedt osztrák parlamentárizmus segítségére.

Reánk nézve most nem sürgős a katonai kérdés megoldása. De ha Bécsben a megoldást sürgetik, ez nem történhetik meg másképp, mint a magyar álláspont teljes diadalával. Mert végre az osztrákoknak is majd be kell látniok, hogy Ausztriát soha többé német állammá tenni nem lehet s hogy ott a németiség lépésről-lépésre veszti a talajt lábai alatt. Tehát bárhogy ragaszkodik is Ausztria németisége a germanizálás utolsó menedékvárához, a hadsereghez, nem fogja megakadályozni tudni, hogy éppen ez az intézmény ne fejlődjék nemzeti irányban, hanem maradjon meg abban a marasmusban, amelybe az osztrák németiség ostobasága és rövidlátása kényszeríti. És végül is el kell majd egykor dőlnie annak a kérdésnek s előreláthatólag Ausztria hátrányára fog eldőlni, vajjon a harcokétségnek jobban használ-e a német Hapták, mint amennyit árt az, hogy a hadsereg éppen emiatt a német Hapták miatt egy évtizedre megakadályoztatik a fejlődésben. Kár volna, ha a magyar kormány a helyzetet megzavarni engedné azzal, hogy a katonai kérdés szőnyegre hozását megengedné anélkül, hogy garanciákat kapna a nemzeti követelések kielégítésére. Mert az kétségtelen, hogy a paktumba és a katonai kérdés kikapcsolá-

sába a magyar nemzet belenyugodott, de abba semmi esetre sem nyugodnék bele, hogy a katonai kérdés anélkül kerüljön ismét napirendre, hogy a magyar nemzet jogos követeléseit teljes kielégítést ne találjanak.

A politika világából.

Budapest, december 29.

A katonai kérdések.

Az osztrák urakháza ma megtartotta azt a feszült érdeklődéssel várt ülését, amelyről már jóelőre hirdették, hogy a katonai kérdések napirendre hozásával tiltakozni fognak a magyar nemzeti követelések teljesítése ellen. Az urakháza pártjai tegnapi tanácskozásukon — mint megírtuk — hajlandók lettek volna a katonai kérdést külön beszédek vagy akciók tárgyává tenni, azonban a mai ülésen tanácskozás közben tudomására jutott éppen azoknak a pártoknak, amelyek a legélesebb magatartásra készültek, hogy legfelsőbb helyről határozott formában nyilvánult meg az az óhajítás, hogy az urakháza tagjai tartózkodjanak élesebb állásfoglalástól ebben a kérdésben. Báró Klumeczky az urakháza alkotmánypártjának tagja, saját pártjának tanácskozása közben ezzel az üzenettel jelent meg ott; azután pártja megbízásából innen ezt az üzenetet elvitte az urakháza jobboldalának tanácskozó ülésébe is. Ott a tanácskozás meglehetősen éles hangon folyt, úgy hogy báró Klumeczky megjelenése és az általa hozott üzenet nagy meglepetést keltett. A jobboldali párt a fordulat következtében azt határozta, hogy csupán a költségvetés tárgyalásánál teszi majd szóvá a katonai kérdést. Így aztán a mai ülés nem lett kritikus, bárha gróf Thun beszéde elég éles és báró Bienenrth miniszterelnök kijelentései igen jelentőségteljesek. Báró Bienenrth ugyanis az ülés előtt hosszabb kihallgatáson volt a királynál s így nyilatkozatához közvetlenül kapta a fölhatalmazást a felségtől. Mindezekkel külön helyen foglalkozunk behatóan.

A katonai kérdések megoldásának ügyében különben ezek a nyilatkozatok nem hoztak változást. Báró Schönaich közös hadügyi-

miniszter ismeretes kommunikációjával szemben még a hadvezetőség tagjai között is vannak olyanok, akik teljes határozottsággal tiltakoznak az ellen, hogy a hadsereg egységét megbontsák. Szerintük teljesen elegendő, hogy a magyar gyalogezredek egyenruháján magyaros sujtás van, s szó sem lehet arról, hogy a német nyelv meglevő jogai megnyirbáltassanak. A hadvezetőség eme részének fölfogását tolmácsolta gróf Thun az urakháza mai ülésén és Luegerék ma is azt hangsúlyozzák, hogy a trónörökösnek is ez az álláspontja. Szóval, a katonai kérdések megoldása még elég távol van, s így az újévi beszédekben erről sem igen lesz szó.

Tárgyalások a bankügyben.

Az Osztrák-Magyar Banknak az a kérvénye, amelyben a bankszabadalomnak meghosszabbítását kéri, már mindkét kormány pénzügyminisztere előtt fekszik. Nem külön megbízott adta át, hanem csak úgy, mint minden a pénzügyminiszterhez intézett kérvényt, az iktatóhivatalba nyújtották be. A kérvény hivatkozva a közgyűlési határozatra, csupán a szabadalomnak tíz esztendőre való meghosszabbítását kéri s semmiféle javaslatot sem tesz a mostani helyzet megváltoztatására, mint ahogy a banknak a maga szempontjából semmi oka sincs a jelenlegi állapot megbotlygatására.

A követendő modus procedendit illetően most már a kormányoknak kell eldönteniök és a két miniszterelnök első találkozásának ez a kérdés lesz a tárgya. Wekerle Sándor miniszterelnök újév után Bécsbe utazik, hogy az uralkodóhoz tagjainak átadja a magyar kormány újévi üdvözlését. A miniszterelnök ezzel az alkalommal fog először tárgyalni Bienenrth osztrák miniszterelnökkel a jegybank dolgában. Mivel bécsi jelentés szerint báró Bienenrthnek teljes fölhatalmazása van a bankkérdésben való tárgyalásra és megegyezésre, ennél fogva Wekerle miniszterelnöknek nem kell megvárnia egy osztrák parlamenti kabinet megalakítását és így a banktárgyalás is gyorsabb menetben történik. Annyival kívánatosabb ez, mert amíg a bankkérdés a kormány meg nem oldja, egyéb politikai ügyeket sem intézhet el a függetlenségi párt ismeretes állásfoglalása miatt. Pénzügyi és

agyonbeszélte mindenkit. Belevágott fizikába, politikába, filozófiába, megkritizált Adámtól kezdve Zsák tanár urig mindenkit. Egész egyszerűen lesepült író, politikust, hadvezért, nem volt meglepődve se a kül-, se a belpolitikával, se tudományval, se művészettel. Szóval, Süvegi tanár ur, maga úgy beszélt, mintha a kisujjában volna minden, még a Carnot-tétel is.

Metsző, hideg hangon mondta mindezt a kegyelmes ur, — úgy, mint mikor Süvegi tanár ur szokott beszélni a katedráról. A szavak be-metéltek egész a vérig, a velőig, marcangoltak, téptek, zuztak. Süvegi tanár ur nem akart már egyebet, csak azt, hogy leülhessen. De nem, a kegyelmes ur egyáltalában nem volt ebben a szándékban. Mintha csak kedve telne a Süvegi tanár ur rémületében, tovább faggatta:

— Miből van diplomája? ... Ah, a magyar nyelvből. No, jó, beszéljen a jelzői módokról.

Süvegi tanár ur verejtékezett s reszketett, mint a szélről sodort füziabokrok. A jelzői mondatokból forgatta meg tegnap a kis sánta Piri Pistát. Tegnap és ma egy okos szó se jut eszébe.

— Ezt se tudja, — mondta a kegyelmes ur. — No szép. Hogy kapott maga diplomát?

— Meg vagyok zavarodva, — nyögte Süvegi tanár ur.

— Hehe, meg van zavarodva. A vacsorán nem volt megzavarodva, óra előtt szinte jól forgott a nyelve. Semmi meg vagyok zavarodva. Az eféle kifogásokat ismerjük. Mondja: nem tudom. Nem tudja, azért van megzavarodva, — mondta a kegyelmes ur és úgy beszélt, mint Sü-

vegi tanár ur korholta tegnap a szerencsétlen Piri Pistát.

— Elvesztem a diplomám, az állásom, — gondolta Süvegi tanár ur s érezte is, hogy valóban nagyon keveset tud. Az utolsó vizsgája óta sok kipárolgott a fejből. Ugyyszólván folyton csak párolgott a fejből kámforként a megszerzett ismeret. Hozzá nem tett jóformán semmit, nincs is már fejében csak halvány emléke annak, amit tudott valaha. Nem bánt volna már semmit, csak leültetné a kegyelmes ur. Ne kellene szégyenkezni a kollégák előtt. De a kegyelmes ur tovább faggatta:

— Lássuk, mit tud az irodalomtörténetből. Beszéljen a mesterkedő költőkről.

Arra emlékezett, hogy ez egy igen jelentéktelen, pont az irodalomtörténetben. Szokta ugyan kérdezni, de egy-két néven kívül sohase volt több az eszében róluk.

— Édes Gergely, — mondta.

— Nos, tovább édes, — szólt a kegyelmes ur (így nógatta ő is Torok Jánost egy pár hete). — Nincs tovább, ugy-e? Ezt se tudja. De hát, hogy gondolja maga, tanár ur, azt, hogy ezek után átmegegy a nyolczadik fizetési osztályba. Dehogy. Beírom a szekundát s maga meg fog oly biztosan lenni, mint hogy én vagyok én. Hanyság miatt beírom az osztálykönyvbe, hogy a viselet megállapításánál is nyoma legyen hanyságának. De még ez nem elég. Tanácsolom, hogy hagyja el pályáját.

— Tanulni fogok, — nyöszörögte Süvegi tanár ur.

— Tanulni fog, hehehe. Szép e szándék, de

maga megrögzött hanyag. Ma megint vacsorára fog menni s holnap készületlenül jön megint az iskolába. Ismétlem, menjen más pályára, ott talán jobban fog boldogulni.

Igy szólt a kegyelmes ur, akárcsak Süvegi-Jupiter szokott volt nem egyszer tanácsolni.

Csöngettek. Süvegi tanár ur érezte, hogy teljesen össze van törve, meg van semmisítve. A kollégák nevettek, Zsák kolléga még meg is gratulálta. Egy szót se tudott nekik odakiáltani, hiába erőlködött, pedig oda akarta vágni, hogy ők se különbek nála.

... Hirtelen felébredt. Az álomnak vége volt. Egész teste verejtékezett, feje zugott, szíve sebesen dobogott. A téli reggel szokatlan világozással derengett be az ablakon. Félnyolcz volt s neki nyolczkor órája volt a hetedik osztályban.

Sietve hánytá magára a ruhát. Vagy tíz perczet elkésett; mérgesen toppant az osztályba, mert a fiuk zajongtak. Fellépett a katedrara s metsző hidegséggel mondta:

— Micsoda zaj ez! Nem hallották a csendet. Földes János, maga nagyon szeret feleségelni. Korpással beszélt. Rögtön beírom az osztálykönyvbe. Majd mindjárt meglátom, mit tud a mesterkedő költőkről.

Aztán vette a kis noteszt és nekiszegezve a lapoknak hegyét, elkezdett végigszántani vele a névsoron. Meg-megbillent itt-ott háromszor s czeruza. Fel-feltekintett Földes Jánosra, aki mintha a kintpadra feszítették volna, úgy ült a helyén.

gazdasági körökben erős az óhaj, hogy a kormány az eddigi bizonytalanságot mielőbb megszüntesse. Most már azonban remélhető, hogy a bankkérdésben való tárgyalást a magyar kormány is sürgetni és siettetni fogja.

A „N. Fr. Pr.” mai számában a következőket írja:

A bankkérdés megoldása a megoldandó egyéb fontos kérdések egész komplexumát vette szőnyegre. Ez a kérdés lesz a kiinduló pont, amelyből kifolyólag minden csomó megoldódik s a többi kérdések szálait már könnyűséggel le lehet gombolyítani. Nemrégiben még arra gondoltak, hogy a katonai kérdések az érdeklődés középpontjába nyomulhatnak és hogy szabályozottabb viszonyok teremtése által akadály nélkül el lehet jutni ezen kérdések megoldásához. Ez azonban lehetetlennek bizonyult, mert míg egyrészt a függetlenségi pártot ezen kérdések kedvező megoldásának kilátásba helyezésével sem lehetett az önálló bankhoz való ragaszkodásában megingatni, addig másrészt a hadvezetőség a Magyarországon követelt katonai reformok keresztülvitele fejében előfeltételként kötötte ki azt, hogy a magyar pártéletben előbb konszolidáltabb állapotokat teremtsenek. Azzal a kísérlettel sem próbálkozhattak meg, hogy új pártalakulást hozzanak létre, tekintet nélkül azokra a kérdésekre, melyek még megvalósulásra várnak, mert minden ilyen kísérlet zátonyra jutott volna a koalíció keretein belül a bankkérdés tekintetében létező ellentétek miatt. És éppen oly kevésbé remélhették azt, hogy a választói reform, abban az esetben, ha tárgyalását tényleg megkezdik, az egész ország érdeklődését abszorbeálja és eltereli a bankkérdésről. Ezt a reményt ezelőtt többször táplálták. Éppen ellenkezőleg, az tűnt ki, hogy maga a választói reform sokkal kevésbé volt veszélyeztetve azáltal, hogy tulajdonképpeni tartalma miatt ellenállást támasztott volna, mint inkább azáltal, hogy az itt szőnyegen levő fontos érdekeket taktikailag kihasználhatják, hogy a bankkérdés tekintetében bizonyos nyomást gyakoroljanak. Bármiként akarták is tehát csűrni és csavarni a dolgokat, — hirtelen minden oda vezetett, hogy el kellett határozni, hogy előbb a bankkérdés tekintetében egyenlítsék ki az ellentéteket, hogy azután a koalíciós pártoknak egy egységes többséggé való alakulását előkészítsék és csak azután lépjenek a katonai kérdések megoldásához és a választói reform keresztülvételéhez.

Minthogy pedig ilyen módon a tárgyalások újév előtt meg sem indulnak, az újévi beszédek a függő kérdésekben nem fognak nagyobb világosságot hozni. A miniszterek még nem lesznek abban a helyzetben, hogy a tárgyalásokat megelőzve, konkrét nyilatkozatokat telessenek, így tehát a fuziónak proklamálása is el fog most maradni.

A fuzió.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután a pénzügyminisztériumban több koalíciós képviselőt fogadott és a fuzióról beszélgetett velök. Hír szerint a miniszterelnök kedvező színen látja a helyzetet és erősen reméli, hogy sikerülni fog az összes függő kérdéseket megoldani.

Nagyon érdekes a néppárt állásfoglalása a fuzió kérdésében. A bécsi „Vaterland” mai száma ugyanis nagy cikket közöl egy magyar néppárti képviselőtől a politikai helyzetről. A néppárti politikus, aki nem tartotta czélszerűnek, hogy magát megnevezze, azt jövendőli, hogy Wekerle és Kossuth újévi beszédéből ki fog tűnni, hogy a bankkérdésben Andrássy, Apponyi és gróf Zichy Aladár álláspontja van felül s hogy a függetlenségi párt be fogja érni a bankkérdésben azzal, hogy az osztrák és magyar bank statutumainak néhány jelentéktelen szakaszát megváltoztatják. Azt is jövendőli a néppárti képviselő, hogy talán néhány hét múlva

meglesz a fuzió az alkotmánypárt és a függetlenségi párt részvételével s az új pártnak ne legyen vennyolczás alkotmánypárt lesz a neve. Ezt az új pártot azonban a bölcsek jövendőmandó szerint hamarosan lejáratják s akkor azután a közjogi gravaminális politikának vége lesz és megnyílik a pálya Magyarországon is annak a politikai iránynak, mely ma Auszriában oly tekintélyes és hatalmas — azaz a néppártra is szép napok virradnak.

A fuzió ügyében ma délután igen nevezetes tanácskozás volt Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter lakásán. Egy órakor megjelentek Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Andrássy Gyula és gróf Apponyi Albert miniszterek, akikkel Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter több mint másfél órán át tanácskozott. A tanácskozásnak tárgya természetesen a politikai helyzet volt, s ezen állapították meg az újévi beszédek szövegét is.

Cserépdarabok.

Készülődések vannak új alakulásokra s a politikai élet területein élénkség tapasztalható. A becsületes törekvések tudata bizalmat kelt. Mindenekelőtt azoknak van szükségük a maguk cselekvései iránt való bizalomra, akik az akciókat vezetni akarják. Bennük szilárdan kell élnie a meggyőződésnek, hogy jót akarnak, máskülönben vállalkozásukban nem lenne meg a bátor helytállás és a kitartás. Az eddigi jelekből az látszik, hogy a pártokkal való egyezkedéseknél a helyzetet nehezítik az osztrák gyűlölködések és a féltékenységből keletkező machinációk. Ebben az esetben azonban bizni lehet a Wekerle ügyességében és a gróf Andrássy Gyula határozottságában, hogy a magyar álláspontot meg tudják védelmezni és az intrikákat hatástalanokká fogják tenni. A kormányférfiaknak mindenestre résen kell lenniök s már most is látszik, hogy eddigelé mulasztás nem terheli őket.

Ami a belső dolgokat illeti, konstatálni lehet, hogy kilátás mutatkozik a megértés politikájának érvényesülésére s hallani lehet egy-egy mérsékelt hangot a komoly megfontolás és a mérsékelt érdekekben. Haladásnak tekintik, hogy a bank dolgában mérlegelik a lehetőségeket és foglalkoznak ama kérdéssel, hogy miképpen lehetne oly megoldást találni, amelyik az ország anyagi érdekeit ne veszélyeztesse. A katonai kérdésekben is olyan engedményeket várnak, amelyek alapján a helyzet biztosítása remélhető.

A várakozás ideje alatt azonban természetesen másféle mozgalmak is keletkeznek, amelyek már a várható új helyzettel szemben hordják magukon az előkészület ismérvét. Készülődések vannak továbbá az új választások eshetőségére. sőt arra is, hogy ha a választások majd a bevégzett ieladatok után következnek. Nem kell külön rámutatni a néppárttal kapcsolatos szervezkedésekre, amelyek az egész országra kiterjeszkednek, amíg maga a néppárt a koalícióhoz tartozik és esetleg a fuzióban is részt vesz.

Érdekes a szociálisták nyugtalansága. A szociáldemokraták szervezeteiben itt-ott rések keletkeznek, amelyeket ők ugyan hivatalosan a központban jelentékteleneknek tüntetnek fel, de a maguk igyekezetéből is látszik, hogy sokkal fontosabbnak tartják.

Egyébként különben a nemzetközi szocializmusnak hanyatlása minálunk észlelhető abból is, hogy az újjászervezettek igyekeznek hozzákapcsolódni a hazafias munkásvilághoz. A vennyolczás szociálista párt alakulása, vagyis a cégváltóztatás élénken bizonyít a helyzet felismerése mellett.

Lényegében mindamellett nem kell éppen a szociálista alakulásnak más jelleget tulajdonítani, mint azt, hogy náluk is érvényesül az az elv, hogy:

— Szép firma kell a népnek.

Időnként riasztó hírek járnak be a városból. Ma nem is először gyorsan elterjesztettek egy hírt Kossuth Ferencről, aképpen, hogy pár óra alatt csaknem pánikot okoztak vele.

Nem lehet azt mondani, hogy az ilyen ijesztések véletlenségből keletkeznek. Kell, hogy legyen bennük tendencia és pedig rosszakarata. Bizonyos manővereket kieszelnék és ezekbe belepásznak a riasztó hírek.

Kétségtelen, hogy nagy mértékű lelkiismeretlenség és kegyetlenség kell hozzá. Kossuth Ferenc betegeskedik és kénytelen ágyban maradni. Am tudni kell, hogy rendkívüli energiával, bámulatos akaraterővel még így is minden rá tartozó dolgot elintéz, a kormány tagjaival és vezető embereivel folytonosan érintkezik, az ügyeket megbeszéli, pártját összetartja. Eképpen aztán a híreszteléseknek czélja mi más lehet, mint nyugtalanságot és bizalmatlanságot kelteni.

Éppen ma, amikor a hírek miatt egymást érték a tudakozódások, Kossuth Ferenc Sztérenyi József államtitkárral tanácskozott és hivatalos ügyeket intézett, majd pedig látogatókat fogadott. Sőt ma állapota javult is ugyannyira, hogy január elsején Kossuth Ferenc valószínűleg ágyon kívül fogadja az újévi tisztelőket.

Valóban nehéz eléggé erős kifejezéseket találni a lelketlen híresztelések terjesztőire. Mindenesetre azonban legjobban szeretnők, ha teljesen megszünnének és pedig azáltal, hogy Kossuth Ferenc egészen visszanyerje egészségét és ne legyen kénytelen szobájában maradni.

Sokat irnak a legújabb belgrádi botrányról, ami ugyancsak hozzátartozik György királyfi viselt dolgaihoz. Változatosság kedvéért most az az eset fordult elő, hogy György királyfit egy hadnagy felpofozta. Ezzel kapcsolatosan azt is írják, hogy ez nem először történik.

Kérdezik, hogy mit szól hozzá a világ és mit szól a királyfi.

Ami a világot illeti, az tekintetbe veszi, hogy a történet színhelye Szerbia, ahol Sándor királyfi és a feleségét a szerbek közlekedése közben legyilkolták.

Ebből következik aztán, hogy György herceg meg aképpen gondolkozik, hogy mégis csak jobb felpofozott királyfinak lenni, mint meggyilkolt királynak.

Budapest, december 29.

A horvát bán Bécsben. Bécsből jelentik, hogy báró Rauch Pál bán ma odaérkezett.

A horvát-szerb koalíció ügye. Zágrábban a horvát jogpárt az új pártalakulás ügyében értekeztetést tartott a „Hrvaska” szerkesztőségében. Dr. Bauer elnökölt, aki behatóan fejtegette azokat a komoly veszedelmeket, amikkel a horvát-szerb koalíció szétbomlása fenyeget és azt ajánlotta, hogy ne tömörüljenek a disszidens Staresevicssekkel, hanem maradjanak meg továbbra is a horvát-szerb koalícióban. A gyűlés résztvevői ezt egyhangulag elfogadták és a határozatról hivatalos jelentést adtak ki. De ezzel a horvát-szerb koalíció vizsgálja még nem simul el teljesen, mert hátra van még az a zsörtölődés, amely a haladók és a jogpártiak között keletkezett a két párt orgánáinak kölcsönös támadásai révén. Ebben a kérdésben ma délután tanácskozásra gyűlt össze a horvát-szerb koalíció végrehajtó bizottsága.

Lueger a trianizmus mellett. Lueger bécsi polgármester a boszniai katolikus küldöttséghez intézett beszédében a többek között azt mondta, hogy a

Horvátok mindig hű szolgálói voltak a birodalomnak és a katolikus egyháznak. A „szolga” kifejezésért a boszniai lapok hevesen megtámadták Bécs polgármesterét, aki most kijelentette az egyik boszniai lap munkatársa előtt, hogy a szolga kifejezés alatt a hű alattvalót értette, nem pedig valamely alárendelt állást. Kijelentette azt is, hogy ő barátja a horvátoknak s hiva egyszersmind annak az eszmének, hogy Bosznia és Hercegovina a trializmus alapelvein Horvátországhoz csatoltassék. Leghőbb vágya az volna, hogy a birodalom ezen részén egy erős délszláv királyság keletkezzen.

Visontai Soma tanulmányuton. Visontai Soma orsz. képviselő politikai tanulmányutára Dalmáciába utazott. A képviselő, aki az annexió bizottságának előadója, a balkáni viszonyok felől tájékoztatja magát bővebben tanulmányútján.

A hittanítás az állami iskolákban. Egy kultuszminiszteri rendelet értelmében a vallástant az állami iskolákban magyarul kell tanítani. Ennek a rendeletnek, különösen az erdélyi részeken több román lelkész ellene szegült, mire a hatóságok a kultuszminiszter utasítására az illető lelkészek a hitoktatásért járó fizetését beszüntette. Az így megrendszabályozott lelkészek erre püspökökükhez fordultak és utasítást kértek a további teendőkre nézve. Eme panaszokra a balázsfalvi gör. kat. érsek a napokban egyházmegyéje papságához köriratot intézett, melyben mindenekelőtt elmondja, hogy a román főpapság már két évvel ezelőtt feliratot intézett a kultuszminiszterhez, melyben protestáltak a hivatkozott rendelet ellen. Erre a felíratra — mondja az érsek — máig se kaptunk választ. Ilyen körülmények között arra utasítjuk papságunkat, hogy első sorban a feleletes egyházi hatóságnak engedelmességedjenek és a vallástant az 1868-iki törvény értelmében a növendékek anyanyelvén tanítsák és az egyházat a fizetés megvonása esetén se árulják el.

KÜLFÖLD.

Merénylet a sah ellen. Teheránból ma távirat érkezett azzal a hírrel, hogy merényletet követtek el a sah ellen. A tettesek papi ruhába öltözködve, belopóztak a sahhoz. Azt híresztelik, hogy még idejében sikerült a merényletet lefegyverezni. Egy másik verzió szerint a sah vállán megsebesült.

A török parlamentből. Husszein Csaíd képviselő a Tannin című lapban azt írja, hogy a képviselőház tíz nap leforgása alatt valamennyi sürgős munkálatakat be fogja fejezni. Ekkor meglesz a munkaképesség, azonban munka nem lesz, mert a kormány a képviselőházba csak egy sztráiktörvény-javaslatot nyújtott be. Csaíd sajnálkozását fejezi ki afelett, hogy a lusta kormány öt hónap óta semmit sem készített elő. Valószínű, hogy a kormány a képviselőház és a közvélemény nyomása alatt hirtelenében valamit a képviselőház elé fog terjeszteni. Általánosan várják Kiamil basa nagyvezér beszédét. A nagyvezérhez közel álló hírlapi körökben hírlik, hogy Kiamil basa 14 nap előtt aligha fogja magát a képviselőháznak bemutatni.

A Szerzeti című lap, amely Sabah Eddin herceggel összeköttetést tart fenn s az ifju-török komitét, valamint Achmed Rizának is ellenzője, szigorúan kritizálja a felirat hangját, mert azt a paszuszust, amely a képviselőházat a szenátus alá helyezi, nem támadja meg. A Szerzeti azt mondja: Nincs kibékülés az uralkodó és a nép között. Nincs fegyverszünet! Győzelem, vagy halál! Majd azt mondja, hogy esetleg köztársasági alkotmányformát létesítsenek és elnököt válasszanak. A lap szerint mindennekelőtt az alkotmányt kellene megváltoztatni. Figyelemreméltó az is, hogy néhány nap óta a Surra-i-Ummel, az ifju-török bizottság orgánuma, Kiamil basát nem támadja.

A szerb szkupstina ülése. Risznics nacionalista képviselő kérdésére Milovanovics külügyminiszter kijelenti, hogy a kormány hozzájárul Ausztria-Magyarország azon ajánlatához, amely szerint a kereskedelmi szerződést Szerbia és a monarchia között ideiglenesen három hónapra meghosszabbítottassék. — Mihelyt a monarchia megteszi ezen ajánlatát. A gyűlés további folyamán ezután zárt ülésben meghallgatták Pasics jelentését oroszországi utjáról.

A balkáni események.

Budapest, december 29.

A szeleniczei véres összeütközésről ma bővebb hírek érkeztek, melyek arról tesznek tanúságot, hogy a provokáció csakugyan szerb részről történt. Ennek dacára a szerb kormány megbizta bécsi nagykövetét, hogy az osztrák magyar csapatok részéről történt határsértés miatt jelentse be Szerbia tiltakozását.

Diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett egy affér, mely sir Cartwright bécsi angol nagykövet bemutatkozása alatt történt. A nagykövet ugyanis memorandumot akart átnyújtani a királyunknak az angol kormány megbizásából, melyben ez kifejté balkán politikájának irányát, báró Aehrenthal külügyminiszter azonban visszaadta a memorandumot azzal, hogy miután sir Cartwright még nincsen akkreditálva a bécsi udvarnál, bemutatkozása alkalmával a spanyol etikett szabályai szerint nem beszélhet az uralkodóval politikáról, ha csak az nem tereli rá a beszélgetés fonalát. Ez az incidens állítólag még feszültebbé tette a viszonyt a bécsi és londoni udvarok között.

Mai hireink a következők:

A török kárpótlás.

Konstantinápolyból jelentik, hogy Pallavicini ögróf értesítette a nagyvezért, hogy báró Aehrenthal a porta bármilyen pénzbeli kárpótlását megtagadja és a török államadósság egy részének átvételét sem tartja megengedhetőnek. Aehrenthal báró a novibazári szandzsák kiürítését teljesen elegendő kárpótlásnak tartja Törökország számára és ajánlatát továbbra is abban összegezi, hogy egy új kereskedelmi szerződéssel, a vámtarifá négy perczentes emelésével és az osztrák posta megszüntetésével a porta megelégedhetik. Kiamil pasa ugyan elismeri ezeknek az engedményeknek az előnyeit, de elégteleneknek tartja és hangsúlyozza, hogy a nép hangulatával is kell számolni. Épp ezért megmarad követelése mellett, amely szerint Törökország négy millió török font kárpótlást kíván Ausztria-Magyarországtól. Ami Bulgáriát illeti, úgy az a nézet nyert kifejezést, hogy a bolgár kormány aligha adja meg a már megszavazott összeget, ha a török kormány még sokáig habozik.

Egy kínos affér.

Egy kínos afférről sokat beszélnek londoni politikai és diplomáciai körökben, amely akkor történt, amikor a bécsi új angol nagykövet, sir Cartwright Ferenc József királynak a bemutatkozó kihallgatáson személyesen akarta előterjeszteni a brit kormány Balkán-politikájának irányelveit, A Daily News mai száma is hírt ad az esetről. Azt írja, hogy Aehrenthal külügyminiszter előzetesen lehetlenné tette az angol nagykövetnek ezt a szándékát, figyelmeztetvén őt arra, hogy a bécsi udvarnál még nincs akkreditálva és ha az audiencián átnyújtja az uralkodónak megbizólevelét, nem beszélhet politikáról. Báró Aehrenthal egyidejűleg visszaadta sir Cartwrightnak írásos memorandumát, amelyet a király elé akart terjeszteni. Mikor ez az eset eljutott Edvárd király füléhez, a londoni osztrák-magyar nagykövet, gróf Mensdorff-Pouillyt, aki a karácsonyi ünnepekre Bécsbe készült, szóbeli üzenet átadására kérte föl, de a londoni osztrák-magyar nagykövet a szóbeli üzenetet nem vitte meg Ferenc József királynak, mert váratlanul megváltoztatta utazási tervét és a karácsonyt Párisban töltötte. A Daily News ehhez azt jegyzi meg, hogy ez az eset is élénken bizonyítja, mennyire feszült a viszony Bécs és London között.

A Vossische Zeitung beavatott részről a diplomáciai konfliktusról a következő részlete-

ket közli: Sir Fairfax Cartwright bécsi angol nagykövet megbizólevelének átnyújtása előtt bemutatkozó látogatást tett báró Aehrenthalnál és közölte vele, hogy kormányától megbizást kapott, hogy Anglia Balkán-politikájának irányelveiről nyújtson át egy emlékiratot Ferenc József királynak. A nagykövet ezt a memorandumot átadta a külügyminiszternek, aki erre nyomban figyelmeztette sir Cartwright-ot, hogy megbizásának az uralkodónál csak akkor tehetne eleget, ha maga a felség akarna politikáról beszélni, de ő (Aehrenthal) a nagykövetnek ezt a kérését és szándékát még csak nem is veheti hivatalosan tudomásul, mert Cartwright még nem is nyújtotta át megbizólevelét az uralkodónak s amíg ez meg nem történt, csak magánszemélynek tekinthető. Később a külügyminiszter tudatta a nagykövettel, hogy az uralkodó a megbizólevelét átnyújtásakor nem kíván vele politikáról beszélni és egyidejűleg Aehrenthal visszajuttatta az emlékiratot az angol nagykövethöz. Ennek volt a következménye, hogy Edvárd király arra akarta felhasználni gróf Mensdorff londoni nagykövet bécsi látogatását, hogy vele Ferenc József királynak szóbeli üzenetet küldjön. A londoni nagykövet bécsi palotájában a Dietrichstein hercegi család várta is a londoni nagykövetet, de gróf Mensdorff az utolsó pillanatban elhatározta, hogy karácsonyi szabadságát nem Bécsben, hanem Párisban tölti el, ahová Dietrichstein herceg is utána utazott.

E hírekkel szemben Bécsből a következőket jelentik:

Az egész „diplomáciai affér” oda zsugorodik össze, hogy az új angol nagykövet a bemutatkozó audiencián Ferenc József királynak személyesen akarta kifejezni az angol kormány Balkán-politikáját s mikor ezt a szándékát bejelentette a bemutatkozó látogatás alkalmával báró Aehrenthalnak, a külügyminiszter figyelmeztette a nagykövetet, hogy a diplomaták bemutatkozó audienciája szigorúan a spanyol szertartás formái között szokott történni és ezért nincs módja annak, hogy politikai természetű előterjesztéseket tessen az uralkodónak. Sir Cartwright ezt belátta és lemondott tervéről. Szó sincs semmiféle feszültségről a bécsi és a londoni udvarok között.

A bojkott.

Az osztrák áruk bojkottja még egyre tart s a legérzékenyebben sújtja az osztrák biztosító intézeteket. Konstantinápolyban évek hosszú során át erős versengés folyik az angol és az osztrák biztosító társaságok között, amelynél az osztrákok győztek. A bojkott megindulásakor az angol biztosító intézetek belevegyítették a politikát az üzletbe és sikerült az osztrák biztosító intézeteket kiszorítani. Mintegy 5 millió fontra becsülik az életbiztosítások összegét, amelyet a törökök az osztrák biztosító társaságokkal storniroztak és átutalták az angol biztosítási intézetekre. A legnagyobb kárt szenved a Generali (trieszti általános biztosító társaság), amely társulatnál mintegy másfél millió biztosítási összeget storniroztak.

Az ozman Lloyd kiemeli a bojkott-bizottság terrorizmusát, amelytől nemcsak osztrák, illetve az osztrák Lloyd hajóin érkező áruk, hanem osztrák áruk és kereskedők is szenvednek és idezi Bismarck mondatát, hogy végül a kormányoknak kell majd megfizetniük azokat az ablakokat, amelyeket a félrevezetett sajtó vagy a tervszerűen felbujtott néptömeg bevert.

Bayruthban konzuli jelentések szerint a csöcselék leszaggatta az osztrák postahivatal levélszekrényeit. Más jelentések azt a hírt hozzák, hogy nagy zavargások törtek ki és a nép azokat a postacsomagokat, amelyek az osztrák postával érkeztek, elrabolta. A csöcselék megtámadta a vörös fezes mohamedánokat. A bojkott egyáltalán nem csökkent.

Marshall báró német nagykövet is tiltakozott a portán a német árucikkek bojkottja miatt. A mozgalmat még szítja a bojkott-szindikátus és ily módon a német keleti kereskedelem nagy károkat szenved.

Konstantinápolyból jelenti a Frankfurter Zeitung tudósítója, hogy a konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövet higgadtan ítéli meg a bayruthi eseménye-

ket és elégtételül azt kívánja, hogy hivatalosan helyezték vissza az osztrák keleti kereskedelmi társaság épületének ormára a letéptt czimert, a váli személyesen tegyen látogatást az osztrák-magyar konzulnál és a vétkeket büntessék meg.

Szerbia pénzügyi csőd előtt.

Beavatott forrásból közlik, hogy Szerbia nagy pénzügyi katasztrófa küszöbén áll, amely minden valószínűség szerint a dinasztíát is el fogja sodorni. A függő adósságok tavaly óta 15 millió frankkal emelkedtek és növeli a bajt, hogy az adók és az állami monopóliumok jövedelmei egyre csökkennek. Ilyen körülmények között a szerb kormány 200 millió frank kölcsönt szeretne felvenni, hogy a két év óta mutatózó állami deficitet valamiképpen elüntesse. A kölcsön biztosítására a kormány pálinka-monopóliumot akar behozni s annak jövedelmét kötné le. De akik ismerik a szerbiai viszonyokat, azok előtt világos, hogy ez a monopólium alig hozhat jövedelmet. A szesz-monopólium már régebben megvan és jövedelmei jelentéktelenek. A pálinkafőzés a kisgazdák között általános és körülbelül háromszázezer parasztagáda maga főzi szőlőből és szőlőből a saját szükségletére való pálinkát. Ezek a legszegényebb néposztályhoz tartoznak és egyenesadót nem fizetnek, ha tehát az állam monopolizálná a pálinkafőzést, abból általános lázadás támadhatna. A pénzügyi csőd elkerülhetetlen, ha sikerülni fog is elodázni.

Az annexió.

Belgrádból jelentik, hogy a szerb kormány és a porta jegyzékét készíti, amelyben sürgetni fogja a hatalmaknál a Bosznia-Hercegovina számára garantálandó autonómiát, vagy a területét engedést.

A „Daily Telegraph“ írja, hogy mindenfelé eismerik, hogy Bosznia és Hercegovina annexiója nem egyéb névváltoztatásnál, amely senkit sem sértett meg és a legrosszabb, amivel illetni lehet, csak az, hogy helytelenül inscenálták. Ha ez a feltevés ellenében áll a vezekléssel, vagy vezeklésekkel, amelyek Ausztria-Magyarországtól követelnek, nem nehéz meglátni, hogy kit terhel a felelősség az ez idő szerinti összes veszedelmes bonyodalmakért.

Izvozszi expozéja és a szerbek.

Az Izvozszi külügyminiszter beszédéről érkezett kivonatos táviratok általánosságban kedvező hatással voltak a szerb politikai körökre, a beszéd teljes szövege és Izvozszinak immár köztudomássá vált kijelentései Belgrádban egyenesen konsternáló hatással voltak. A nagy ellentét, mely a szerb-barát orosz sajtó magatartása és Izvozszi jőzan, az annektált tartományok sorsa iránt minden bensőbb részvétől ment hangja, fájdalmas érzést keltett Szerbiában, mert bizonyosságát látják benne annak, hogy a szerb nép érdekeit Oroszország ismét feláldozta. A pesszimistikus hangulatot növeli az a körülmény, hogy Izvozszi beszédét a дума majdnem egyhangú tetszéssel fogadta. Eppen ezért csak problematikus értéket tulajdonítanak Izvozszi azon jelentésének, hogy Oroszország továbbra is oda fog hatni, hogy Szerbia és Montenegró kedvezményeket kapjon. A szerb sajtó ezért megijítja azon fenyegetését, hogy az esetben, ha Ausztria-Magyarország tényleg megakadályozná a konferenciát, úgy Szerbia kénytelen volna az utolsó eszközhöz, a háborúhoz nyúlni.

A szeleniczei összeütközés.

A szeleniczei véres összeütközésről, amely jogosulatlanul alkalmat adott a szerb kormánynak a tiltakozásra, illetékes helyről a következő ulabb részleteket közlik, a melyek bizonyítják, hogy a provokáció szerb oldalról történt. A közös hadügyminiszterhez az összeütközésről három jelentés érkezett, a melyek kétségtelenül kiderítették, hogy az osztrák-magyar csendőrdíjrat szabályosan járt el. A szerb partról esett lövések nemcsak Lesniák csendőrörmestert, hanem egy közcsendőrt is találtak, de ez nem sebesült meg, csak éppen köpenyét furta át a golyó. A csendőrdíjrat tisztán látta a támadó szerb parasztokat, akik a szerb önkéntesek szabad csapatának nemzeti viseletében voltak és kötelességük szerint viszonozták a tüzelést. Két szerb paraszt elesett. Nyilván ha-

lálós volt sebesülésük, mert társaik magukkal czipelték. A csendőrök jól célzott lövései megtették hatásukat, a támadók elfutottak s ez volt a szerencse, mert különben más csendőrszárnyosztályok is beleelegyedtek volna az összeütközésbe. A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy nincs miért eljárást indítani az osztrák-magyar csendőrdíjrat ellen és ilyen körülmények között a szerb kormány esetleges tiltakozása céltalan s az ellen is hiába szólal fel, hogy az osztrák-magyar monarchia csapatokat összpontosított a határ mentén, mert ez az intézkedés csak akkor történt, amikor Szerbiában és Montenegróban egészen nyíltan hirdették a banda-háborút Ausztria-Magyarország ellen és sok szerb városban az egész világ szemeláttára toborozták a bandákat, begyakorolták őket a fegyverforgatásra és a bécsi hadügyi kormány pontos és megbízható jelentéseket kapott, hogy a bandák a határmentén hol vannak elhelyezve.

Figyelemreméltó körülmény, hogy ezek a szeptad csapatok nemcsak puskákkal és lőszerrel, hanem bombákkal és más olyan hadiszerekkel is el vannak látva, amilyeneket az európai háborúkban nem alkalmaznak.

A szeleniczei összeütközés néhány hét óta már a harmadik incidens a határon és kétségtelen tény, hogy a konfliktusok egyikéért sem érheti vád az osztrák-magyar közös hadsereget. Előzben a 11. dragonyos-ezred egy díjratára lövöldöztek. Ez a patrull a Drina torkolatánál átlépte a Szávának holt ágát. Azon a környéken a torkolat deltaszerű és a tájékozódás nagyon nehéz. A katonai díjrat eltévedt és a szerb határőrség minden előzetes figyelmeztetés nélkül lövöldözött az díjratra, de a golyók szerencsére senkiben sem tettek kárt és az osztrák-magyar díjrat visszavonult. A második határkonfliktus körülbelül egyidőben történt a szeleniczei véres összeütközéssel. A hercegovinai és montenegrói határon Celebit környékén egy osztrák-magyar díjrat hercegovinai területen őrszolgálatot teljesített, amikor golyók süvítették el fele fölött, de a lövések nem találtak és a támadók nem voltak láthatók. A szeleniczei eset már a harmadik.

Hir szerint a kormány utasította Simics bécsi követet, hogy az osztrák-magyar csapatok részéről elkövetett határsértés miatt jelentsen be tiltakozást.

Nikita Montenegróról.

A „Daily Chronicle“ cztiniei levelezője érdekes beszélgetést folytatott Nikita fejedelemmel a helyzetről, amelynek folyamán a fejedelem a következőket mondta:

— Nézze csak meg ezeket a fővárosomat körülvevő hegyeket, láthatja, hogy azok nehezen megemészthető falatot képeznek az ellenség számára. Kétségtelen, hogy az országomat megtámadó ellenséges csapatok hadi formációban egyetlen lépést sem tehetnek. A katonák kénytelenek lennének egyenkint, szikláról-sziklára mászva előrehatolni, még pedig szorosan egymás mellett, úgy hogy egy modern fegyverből eredő lövés egyszere hatot is leteríthet közülük. Ami a montenegróiakat illeti, ezeknek nem kell hadgyakorlat. Ez az ország egy katonai tábor, ahol minden ember és minden fiu úgy rakja vállára a fegyvert, mint ahogy reggelenkint befűzi a czipője zsinórját. Az angolok hadjárata a burok ellen valóságos szórakoztató hadgyakorlatnak nevezhető ahhoz a háborúhoz, amelyet az én népem ellen kellene megvívni. Czelinje valóságos sasfészek, amely tele van hadi zászmánnyal, török és velencei zászlókkal, meg ágyukkal, sőt a temetőt övező kerítés is a törököktől elvett fegyverek csövéből készült.

— Fenséged komolyan tartja a helyzetet? — kérdezie a tudósító.

— Igen — felelte a fejedelem — és kénytelen vagyok önnek bevallani, hogy szégyenlem magamat, ha a szolgám szeme közé kell nézmem.

Montenegró is bojkottál.

Az Ungaro Croata hajóstarsaság ma Antiváriból és Dulcignóból távirati értesítést kapott, melyben az ottani ügynökség arról értesíti, hogy a montenegróiak a magyar és osztrák árukra kimondották a bojkottot. A bojkott-mozgalom nagyban terjed. Antiváriból és Dulcignóval az albániai szolgálatot végző Skodra nevű gőzös tartja fenn az összeköttetést kététes járatokkal

A katonai kérdések Ausztriában.

— Az osztrák urakháza ülése. —

Bécs, december 29.

Az osztrák urakháza a mai ülésen tárgyalta a katonai kérdéseket. Politikai körökben feszült kíváncsisággal néztek az urakháza mai ülése elé, mert sokan azon a véleményen voltak, hogy a kormánynak igen veszélyes a helyzete, tekintettel az osztrák urakházában uralkodó helyzetre. Illetékes részről tegnap és ma érintkezést kerestek a pártokkal oly czélból, hogy a mai ülésen elvegyék az esetleges felszólalások élet és elsimítsák az ellentéteket a katonai kérdések körül.

Közvetlenül az ülés előtt híre terjedt az urakháza pártjai között, hogy Bienertnek sikerült rávenni Clam-Martinitz grófot, aki a mai vitában feliratkozott a jobbpárt részéről, hogy álljon el a felszólalástól és ne tegye szóvá a katonai kérdéseket. A tárgyalások különben már reggel óta szakadatlanul folytak a mai ülés napirendjének megállapítása czéljából. Az elnök már korán reggel bejött és tanácskozára kérte magához a pártok vezetőit, többek közt a jobboldal elnökét, Thun Ferencz grótot és Latour grótot is.

Dél előtt tízenegy óraker ülést tartott a középpárt végrehajtó bizottsága. Megelőzőleg tanácskozás volt az alkotmánypárt elnöke, Chlumetzky báró és a középpárt helyettes elnöke, Zedik báró között. Ezen a konferencián arról volt szó, hogy a középpárt a katonai kérdések körül a mai ülésen szolidárisan viselkedjék a többi párttal. A középpárt plénuma közben szintén tanácskozáson volt együtt. Ezen az ülésen Beck báró és Gautsch báró is megjelent.

Közvetlenül az ülés megnyitására kitűzött idő előtt, délután három óraker végződött a középpárt tanácskozása, amelyen elhatározta a párt, hogy nyilatkozni fog a katonai kérdésben a mai ülésen.

Az ülés megnyitása után az elnök és néhány szónok felszólalása után Thun gróf tartott terjedelmes beszédet, amelyben őva inti az uralkodót, hogy a magyaroknak konzessziót adjon a hadügyek terén, mert ez megvolgatná a hadsereg egységét. Bienert báró miniszterelnök válaszában kijelenti, hogy a közös hadsereg vezetése, vezérlete és belső szervezete tekintetében a rendelkezés joga az uralkodót illeti meg. Ennek ellenében azonban a kormánynak kötelessége, hogy alkotmányos felelősségének tudatában minden intézkedést vizsgálat tárgyává tegyen.

A többi szónok legnagyobb része és köztük elsősorban Plener volt pénzügyminiszter keresve sem találhattak volna élesebb szavakat annak a parlamentáris koalíciónak elítélésére, amely különösen báró Beck alatt lett divatos. Érdekes, hogy ezt a beszédet végighallgatta maga báró Beck is és a volt miniszterelnök izgatott szóváltásba keveredett báró Oppenheimerrel, a mikor ő Plener beszéde közben nagyon is lelkesen helyeselt. Ez a jelenet általános feltűnést keltett.

Az ülés lefolyásáról Bécsből a következőket jelentik:

Az ülés lefolyása.

Windischgrätz herceg elnök meleg szavakban emlékezik meg Lobkowitz György hercegre, Lichtenstein Rezső hercegre és Inama v. Sterneggre, az urakháza elhunyt tagjairól, amit a ház állva hallgat végig. A napirendre való áttérés előtt a legmelegebb részvét hangján emlékezik meg a délolaszországi szörnyű katasztrófáról és felhatalmazást kér, hogy az urakháza nevében az olasz kormánynak legmélyebb részvétét fejezhesse ki. (Élénk helyeslés.) A napirend során, amelybe sürgős uton a felhatalmazási törvény is felvétel, báró Niebauer előadó bevezeti a költségvetési provizórium tárgyalását. Ezután dr. Russ emelkedik szólásra. A hivatalnok karra kívülről gyakorolt befolyásokról szólva, azt követeli, hogy azt lehetőleg távol tartsák a hivatalnok kartól.

Gróf Thun beszéde.

Ezután gróf Thun Ferencz emelkedett szólásra, aki báró Bienert miniszterelnöknek, valamint a képviselőháznak legutóbb kivívott sikeréhez szerencsét kíván és annak szükségességét hangoztatja, hogy a

nemzetiségek közti ellentétet meg kell szüntetni. Ausztria nemzetiségi állam, amelyben minden nemzetiségnek jól kell éreznie magát, nehogy kifelé irányuló aspirációk ébredjenek és a külföldön élő azonos nemzetiségi irigységgel tekintsenek ausztriai konnacionalistákra. Szónok megvan arról győződve, hogy a német-cseh kiegyezés a népek között létre fog jönni, mert politikai, gazdasági és kulturális tekintetben kényszerítő szükségesség. Beszéde további folyamán kifejti, hogy egy kérdéssel kell foglalkoznia, amely a monarchia szempontjából még sokkal fontosabb és jelentősebb, mint a nyelvkérdés. Teljes lelkeséggel — úgy mond — e kérdés felé fordulok.

Néhány nappal ezelőtt azt olvastuk az újságban, hogy, úgy látszik, igen szerencsétlen időpont előtt állunk, amennyiben bizonyos körök azt várják és remélik, hogy a közös hadsereg terén engedményeket fognak kapni. Teljes tudatában vagyok a kiegyezés 5-ik cikkelyének, amely szerint e kérdés legkegyelmesebb urunk és császáruk illetékességi körébe tartozik és sem a t. ház, sem magam, nem merésznék a kormány jogait a legkisebb mértékben is érinteni vagy pedig e jogok csökkentése érdekében szót emelni. Ha azonban azt mondjuk, hogy ez más oldalról történik meg, hogy politikai tekintetből koncessziókat követelnek, hogy Magyarország jószágos királyához azt a kérést intézik, hogy adjon engedményeket akkor, azt hiszem, nemcsak hogy jogunk van, de egyúttal kötelességünk is felemelni szavunkat és alázatosan kérjük uralkodónkat, hogy e koncessziókat ne adja meg. (Helyeslés.) Ezzel, hitem szerint, még a magyar nép néhai legkiválóbb politikusaival sem jutunk ellenkezésbe. Nézetem szerint oly férfiak, mint Deák Ferencz és Andrássy Gyula, a kiegyezés megalkotói, jól tudták, miért sorozták a katonai ügyeket a kiegyezés 5-ik cikkelye alapján az uralkodó jogkörébe. E kérdést ki akarták kapcsolni a pártok viszályaiból, talán jobban ismerték népiüket, mint azok az emberek, akiket azzal vádolnak, hogy ellenei a népnek. Ha azt kutatjuk, mily engedményt akarnának elérni, úgy, sajnos, azt kell konstatálnunk, hogy hivatalosan erről nem esett szó és hogy ezen engedmények mintegy lepel alatt állanak, hogy azonban abban a perczben, amidőn e lepel lehull, az engedmények már meg is adtak.

Mindegyikünk elég tapasztalatot szerzett már a közéletben, hogy most már a sorok között is olvashat és hogy a Lajtán túl tapasztalható politikai mozgalmából világosan és tisztán kivehesse, miben állhatnak e koncessziók. Ez engedmények csak abból állhatnak, hogy a Magyarországon ujonczozott hadtestek megnyerjék a magyar hadsereg jellegét. Nem irányulhatnak ezen engedmények másra, mint arra, hogy az állami eszme, a melyet Magyarország oly nagyra tart, a hadseregben is kifejezést nyerjen. És ha ezek azok az engedmények — amit én kétségtelennek tartok, mert egyébként a magyarországi politikai pártok, amelyeket a legélelkebb nemzeti érzés hevit, nem követelné oly vehemenciával — és különösen nem követelhetné, hogy politikai engedmények a hadsereg terhére tétessenek — úgy ki kell jelentenem, hogy ebben a legveszélyesebb lépések egyikét látom, amelyet egyáltalán el lehet követni. (Helyeslés.) Hadseregünk nem lehet politikai követelések ellenértékeképpen adott eszerek (Élénk helyeslés.) és én ugyanígy erőiesen állást foglalnék ez ellen akkor is, ha a követelés Ausztria részéről indulna ki. (Helyeslés.) Dicsőséges hadseregünk egy testet képez, ez volt és kell, hogy ez maradjon. (Élénk helyeslés.) Ha tiltakozunk ezen engedmények ellen, amelyekről remélni, hogy nem adatnak meg. — azért tiltakozunk, mert károsaknak és veszélyeseknek tartjuk. (Helyeslés.) A hadsereg legszentebb palládiuma a hadsereg szelleme és ezt tízezerszer többre becsülöm annál az esetleges véletlen ténynél, hogy talán néhány éven át az ujonczokat nem kell szaporítanunk. (Helyeslés.) A számra nézve gyöngébb, de kitűnő szellemű lelkesített hadsereg a veszély pillanatában helyén lesz, le fogja győzni a veszélyeket és bátran fog harcolni azért a lobogóért, amelyre felesküdt. A nagy hadsereg azonban, melynek nincsen meg az a szelleme, bizonyára legyőzetik. (Helyeslés.) Mi lehet az engedmények hatása? A hadsereg szelleme legna-

gyobbreszt csekélységen épült fel és a szellem nem más, mint az az érzés, az a tudat, hogy egy családot képezünk, egy testet, akár Magyarországból, akár Csehországból, akár máshonnan jöttünk is. Az engedmények valószínűleg abban állanak, hogy a magyar elem, nyelv, jelvény stb. tekintetében jobban ki-domborítottatik. Minden objektív ítélő ember-től azt kértem, hogy mily állást foglaljanak el az állam nagy néprétegei, amelyek nem tartoznak a domináló nemzetiséghez és a melyek éppen állást foglalnak ezen domináló nemzetiség törekvéseivel szemben, — miképpen gondolkodnak azok a hadseregről, ha felismerik azt a veszélyt, hogy most már a hadsereget is a magyarosítás eszközévé teszik? És ezek a néprétegek éppen azok, amelyek nem a legrosszabb katonákat adják. (Élénk helyeslés.) Oly néprétegek, akik iránt meleg szívvel érezzük, mert az osztrák-magyar monarchia tagjai. (Élénk helyeslés.)

További veszély rejlik abban, hogy ez engedmények megadása esetén egyéb aspirációk is életre kelnek. (Helyeslés.) Meg vagyok győződve arról, hogy más néptörzsek is hasonló követelésekkel fognak fellépni, tudatában jelentőségüknek. És mi lesz a dolog következménye? Vagy teljesítjük a követeléseket, mely esetben folytatódik a hadsereg romlása, vagy pedig megtagadjuk, miáltal általános lehangoltság, kedvetlenség keletkezik. Belső meghatottságtól reszkető hangon arra kérem a korona hordozóját, gondolja el, hogy a hadsereg közösségének ő a legfőbb védője. Arra kérem a közös kormányt, hogy ébredjen ő is tudatára felelősségének és ha e tudat felébred, úgy egy lépést sem fog tenni ezen intézmény szétesésére érdekében annál kevésbé, mert ezen első lépés a legvégzetesebb volna. Nem tehetünk egyebet, minthogy bensőségteljesen kérjük kormányunkat, hogy ez esetben, amikor alkalma van szavát felemelnie, akkor teljes határozottsággal foglaljon állást az engedmények megadása ellen és jusszon tudatára annak a nagy kedvetlenségnek, amely a birodalom ezen részében uralkodik. Tartsa szem előtt kormányunk azt, hogy habár Magyarországon az engedmények alapján talán meg is szavazzák az ujonczlétszám kicsiny felemelését, mert az engedmények elnyerése által mintegy elfoglalták az első fokot, nem-e áll fenn az osztrák képviselőházban az a veszély, hogy nem szavazzák meg a normális ujonczlétszámot (Helyeslés) és hogy a delegációk és képviselőtestületek megtagadják azokat az eszközöket, amelyeket ma örömmel és szívesen adunk a közös hadseregnek, de amelyeket semmi szín alatt sem szavaznánk meg a megosztott hadsereg részére. (Élénk helyeslés.) E kérdésben, amelyben nem mi vagyunk hivatottak dönteni, nem fehérek egyebet, mint hogy szívem mélyéből származó azon könyörgésnek adjak kifejezést: Isten óvjon bennünket ezen veszélytől! (Élénk helyeslés.) Ezek után engedtessek meg, hogy fejtegetéseimbe belevonjam a külügyi helyzetet is. A mai körülmények között, nézetem szerint, jobb, ha nem megyünk bele nagyon a részletekbe és csak bizonyos gondolatokkal foglalkozunk, amelyeket az a szándék és óhaj vezérel, hogy a mai komoly helyzetből békés uton, hanem a monarchia hatalmi állásának szem előtt tartásával és tekintélyének csorbítása nélkül, jussunk ki. Teljes bizalommal kísérem a külügyminiszter tevékenységét és hű óhajom, hogy sikerüljön neki szétszlatni azokat a fellegeteket, amelyek sok tévedést és félreértést idéztek elő. Remélem, hogy sikerülnie fog eleget tennie e feladatának és nagyon örvendek annak, hogy ma, amidőn számos nagy hatalom kifogásolja az én nézetem szerint elengedhetlen szükséges eljárásunkat, mint egy fénypontot látom a német birodalom szilárd szövetségi hűségét és Olaszország korrekt magatartását. Remélem, hogy a hármasszövetség híven teljesíteni fogja hivatását és hogy, amit mindnyájan remélünk, megmarad a hű szövetség úgy a komoly, mint a békés napokban.

Nem kételkedem abban, hogy az urakháza úgy a felhatalmazási törvényjavaslatot, mint az annexió-törvényjavaslatot egyhangulag el fogja fogadni. Kifelé ezzel bizonyítékát adjuk annak, hogy e ház minden tagja akkor, amidőn Ausztria becsületéről van szó, egy emberként cselekszik. (Élénk helyeslés.) hogy a képviselőház nagy többségének ugyanaz az érzése,

mint a miénk, hogy valamennyien Ausztria-Magyarország nagyságát és hatalmát kívánjuk és hogy szívünkön hordjuk azt a jelszót, amelyet egy nagy császárné sajátkezűleg himzett egy ifju ezred lobogójára: Qui s'y frotte, s'y pique! (Élénk, hosszantartó helyeslés és taps. Szónokot számosan üdvözlöik.)

A középpárt kijelentése.

Báró Czedik a középpárt nevében a következő kijelentést teszi: Pártja, mint eddig is, azt az álláspontot foglalja el, hogy a hadsereg szervezete és vezetése tekintetében a döntés érinthetetlen joga a koronának, sürgős szükségnek tartja a hadsereg mihamarábbi kifejlesztését és az ezt gátló nehézségek megszüntetését és a monarchia nagyhatalmi állásának fenntartása érdekében elengedhetlen szükségnek tartja a hadsereg közösségét, egységét és harc-képességét. Pártja tehát felszólítja a kormányt, hogy érvényesítse teljes befolyását abban az irányban, hogy a tervbe vett változtatásokról idejekorán értesítsék és ez esetben Ausztria érdekét a leghatározottabban megvédve, megtagadja hozzájárulását minden oly változtatástól, amely alkalmas volna Ausztria belső viszonyainak kedvezőtlen befolyásolására.

Bienertli beszéde.

Báró Bienertli miniszterelnök válaszol az előtte szólók fejtegetéseire és kijelenti, hogy minden tekintetben osztja dr. Russ azon felfogását, hogy a hivatalnok karnak távol kell állania minden párt-politikai befolyásolástól. Köszönetet mond gróf Thunnak a kormány sikeres működésének, illetőleg jóakarátának adózott hittel elismeréséért és biztosítja arról, hogy a kormány a jövőben is, mint eddig, teljes objektivitással és lojalitással folytatja fáradozásait a nemzeti béke előmozdítása érdekében. A miniszterelnök újból hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a költségvetést idejekorán kell elintézni és az állami háztartás egyensúlyának fenntartására új bevételi forrásokat kell feltárni, majd pedig a következőképpen folytatja:

A bankkérdés.

A bankkérdés annyiban aktuális stádiumba lépett, minthogy az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa legutóbbi ülésén elhatározta, hogy az 1910. év végével lejáró privilégiumának meghosszabbítását kérelmezi és ezen kérelmét még ez év végén beterjeszti. Amint már annak idején bejelentették a két parlamentnek, a kiegyezés megkötése alkalmával a két kormány megegyezett abban, hogy az általános pénzügyi helyzetre való tekintettel mindkét állam érdekében áll, hogy a bank privilégiumának meghosszabbítása ügyében a bankkal tárgyalások kezdessenek. E megegyezésnek megfelelően tehát előbb a két kormány egymással, azután pedig a bankkal tárgyalásokat fognak kezdeni a privilégium meghosszabbítása ügyében. Természetesen ez idő szerint nem nyilatkozhatom a tárgyalások megkezdésének időpontját illetően, amint ugyancsak természetes, hogy e tárgyalások érdemi tartalmáról már most nem tehetek kijelentést. A kormány az alkalmas időpontban megkezdí a tárgyalásokat és erre annál is inkább jogosultnak és kötelezettnek érzi magát, minthogy a bankkérdés megoldása a privilégium lejárása által bizonyos tekintetben időhöz van kötve.

A közös hadsereg.

Ami gróf Thun és báró Czediknek a közös hadsereg vonatkozó megjegyzéseit illeti, a miniszter a következőket jelenti ki: Az itt tekintetbe jövő kérdésekre az alkotmány maga adja a választ. Itt kizárólag az alkotmányos törvényeket értem, természetes, mindenki részére érthető magyarázatokban. Alkotmányunk rendelkezik az illetékeséget és a kormány kötelességéhez tartozik, hogy gondosan örökösök afelett. Mindenekelőtt ki kell emelnem, hogy az 1867. évi december 21-iki törvény 5-ik §-ának 2-ik szakasza értelmében a közös hadsereg vezetése, vezérlete és belső szervezése kizárólag a császárt illeti meg. A legfőbb hadur szuverén rendelkezési jogának korlátlan örségben tartása a dolog természetéből folyó szükségesség, minthogy a hadsereg egyébként nem fel lehetne meg céljának. A magyar 1867. évi XII. törvény cikk is csak egész hadsereget ismer, amelynek egységes vezetése, vezérlete és belső szervezete van. Ezzel nem áll ellentmondásban az, hogy a közös hadsereg

vonatkozó rendeletek kibocsátásánál — mely rendeletek az uralkodó illetékességi köréből indulnak ki — a kormánynak megvan a joga, sőt kötelessége is, hogy ezen rendeleteket alkotmányos felelősségének szempontjából az azok által előidézett változások természete és hatása tekintetében vizsgálattárgyávé tegye. E kötelesség nemcsak általános következménye a kormány alkotmányos állásának, hanem egyúttal kényszerítő erejű folyamánya államterületünknek a közös hadsereg fenntartásához és kifejlesztéséhez való hozzájárulása tényének.

Ugyanígy tekintettel a Reichsrathnak az államháztartási költségvetés, az ujonclétszám és az adó-megszavazás, valamint a véderő-törvényhozás ügyében fennálló illetékességére, kétségtelen, hogy az, ha az egész hadsereg fenntartására és kiegészítésére újabb pénz- és erőanyagot kérnek, jogosult felvetni azt a kérdést, vajon a megszavazásnál szem előtt tartott cél eléretik-e és a hadsereg, amelyet az említett törvény első szakasza közönségnek mond, ezen jellegében nem változott-e. (Helyeslés.) A Reichsrath természetesen a kérdés költségvetési része tekintetében befolyását csakis az általa kiküldött delegáció útján érvényesíthetné, amelynek alkotmányos kötelessége az egész hadseregre szóló költségvetés megállapítása. Ugyanezen jog illeti meg a magyar országgyűlést, vagy pedig az általa választott delegációt, ha részünkről kísérlet tétetnek arra nézve, hogy csakis a két állam céljaira fennálló alkotmányosan egységes vezetésnek, vezérletnek és szervezetnek alárendelt közös hadsereg nemzeti kontingensekké oszlássék fel. E felfogás teljesen megfelel az 1867. évi XII. magyar törvénynek, amelynek 5-ik szakasza elismeri, hogy öfelsége többi országainak is alkotmányos jogot adott, ezek tehát a jövőben nem állanak abszolút uralom alatt és alkotmányos befolyásukat már nem lehet elkerülni és amelynek 28-ik szakasza a monarchia két „országsoportját két külön, teljesen egyenjogu résznek” nyilvánítja és mindkét rész teljes paritását a közös ügyek tárgyalásánál és elintézésénél elengedhetetlen feltétellé teszi. A közös hadseregre vonatkozólag tehát nem létezhetnek jogok, amelyek a magyar országgyűlést és nem teljesen ugyanazon joggal az osztrák Reichsrathot illetnék meg.

Majdnem feleslegesnek látszik kiemelni azon kérdés fontosságát, amelyről szó van. A közös hadsereg az európai béke egyik biztosítója. És mindegyik kormány egyik legfőbb kötelessége, hogy a hadseregnek képességeit fönntartsa. Ha létezik a monarchia minden lakosára nézve közös érdek, úgy az a hadsereghez fűződik, mert az egész közgazdasági életünk legfőbb védője és már csak ezért is elsőrangú produktív intézmény. Mindnyájan ismerjük azokat a nehézségeket, amelyek már hosszabb idő óta gátolják hadseregünk korszerű kifejlesztését. A t. ház méltányolni fogja, ha nem terjeszkedem ki egy ügy részleteire, amely a letárgyalás stádiumában van és amelynek végleges megoldása nem várható közel jövőben. Az újítások elengedhetlen előfeltétele azonban nézetem szerint az a meggyőződés volna, hogy azok nem befolyásolnák a hadsereg egységét, sem harczképességét, sem pedig hadi ügyességét. Mindenesetre teljes megnyugtatás végett kijelenthetem, hogy a hadseregre vonatkozó kérdések csakis az alkotmányos fórumok teljes egyetértésével fognak megoldatni és hogy ezen kérdések megoldásánál törvényesen megállapított és anyagi hozzájárulásunkkal is indokolt befolyásunk teljes terjedelmében érvényesülni fog. (Helyeslés.) A kormány tántoríthatatlanul ragaszkodik azon álláspontjához, hogy minden tekintetben elismeri a másik államterület alkotmányos egyenjoguságát, de nem engedi meg jogaink csökkentését, befolyásunk kisebbitését. (Helyeslés.) A kormány azt a reményt táplálja, hogy fáradozásában, ugyancsak programjának megvalósítására irányuló törekvésében a t. ház helyeslésére számíthat. A miniszter a költségvetési provizórium elfogadását kéri.

A vita.

Gróf Piliński nem járulhat hozzá ahhoz a lelkesedéshez, amelylyel a képviselőház legutóbbi sikereit kísérték, mert az a 14. szakasztól való félelemmel, továbbá a napidíjak elvesztésének veszélye-

vel magyarázható. Aggasztónak tartja, hogy az állami szükségletek megszavazása csak a szocziáldemokraták segítségével történhet.

Eppinger védi a csehországi németek jogos követeléseit és kijelenti, hogy a németek joggal háborodnak fel a mai viszonyok miatt, a kölcsönös előzékenység feltétele mellett mindenkor készek a tárgyalásra.

Plehnert pártja nevében kijelenti, hogy a miniszterelnök fejtegetései kielégítették és reméli, hogy a kormány érvényesíteni fogja az alkotmányos faktorokat megillető egyenjoguságot. Csatlakozik Thun elismeréséhez a miniszterelnök iránt és nézete szerint a jelen pillanatban a legszükségesebb az, hogy a kabinet főnöke mentnek ismerje állását a pártok ingadozó törekvéseitől. Ausztriában annyit kísérleteztek, itt volna már az ideje, hogy új kísérlet sikeréről, a politikai bátorság sikeréről lehessen beszélni. (Élénk helyeslés.)

Dr. Mattus kijelenti, hogy minden szkeptizmus ellenére nem lehetetlen, hogy belátható időn belül a vitázó pártok közt megegyezés jön létre.

Niebauer előadó zárszava után második és harmadik olvasásban elfogadják a költségvetési provizóriumot, mire vita nélkül az összes olvasásokban elfogadják a többi javaslatokat, többek közt a kereskedelmi politikai felhatalmazási törvényt, mire az ülés véget ért.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Nagykanizsa város tegnap alakult át rendezett tanácsú várossá és ma megejtette a tisztújítást. Megválasztottak dr. Király Sándor polgármestert, Lackovics Károly főjegyzőt, Mach János közigazgatási, Huszágh István adóügyi és Popovics György gazdasági tanácsnokká, dr. Solti Imre ügyészsé, Aczél Aurél számvevőt, Kelemen István alkaptányyná, Szerdahelyi Károly árvaszéki ülnökké, Dukai János pénztárnokká, Dukai Péter adópénztárnokká, Apró József városi gazdává. A többi helyeket a volt községi tisztviselőkkel töltötték be.

Baja város törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén 60.000 koronát szavazott meg a baja-kiskőrösi vasút építésére. A közigazgatási bizottságba a függetlenségi párt tagjait választották meg.

Igló város ma tartotta dr. Neogrady Lajos alispán elnöklésével tisztújító közgyűlést. Polgármesterré egyhangulag újra megválasztották Folgens Kornélt, ügyészsé Klug Ottót, tanácsnokká Schiwetz Lipót, főpénztárossá Langsfelder Gézát, főszámvevőt Károlyi Ferencet. Az ujonnan kreált állások és pedig gazdasági tanácsnok stb. mint felebbezés alatt lévők csak a felebbezés eldöntésével lesznek betöltve.

Ujvidék város törvényhatósága mai ülésén a közigazgatási bizottság kilépő tagjai helyébe a függetlenségi párt jelöltjeit választották meg. Egyhangulag választották meg ujonnan dr. Lusztig Nándort, a függetlenségi párt alelnökét.

EGYHÁZAK.

(—) Az óbudai izr. hitközség új elnöke. Az óbudai izr. hitközség elnöki állását, amely néhai Ehrlich Sámuel halálával megüresedett, tegnap töltötték be. Hetek óta folytak a kombinációk s a vélemények két személy között oszlottak meg. A hitközségnek az illetékes fórum részéről javasolt hivatalos jelöltje ugyanis dr. Stern József ügyvéd volt, míg a hitközségi tagok egy másik csoportja dr. Mittelmann orvost jelölte erre a tisztségre. Mind a két táborban élénk készülődés folyt az erősnek ígérkező választási harcra. A hitközségnek 467 választói joggal bíró tagja közül 402 szavazott le. E 402 szavazatból 260 dr. Stern Józsefre esett, míg dr. Mittelmann Bernát 142 szavazatot kapott. Ennélfogva dr. Stern József 118 többséggel a hitközség elnöke lett. A választás eredményét este hat órakor hirdették ki a több százra felszaporodott hitközségi tagok előtt, akik lelkesedéssel fogadták a választás eredményét. Az ujonnan megválasztott elnökért küldött-

ség ment. Szamek Nándor választási elnök szíves üdvözlés kíséretében adta át a mandátumot, mire az új elnök lendületes beszédben mondott köszönetet az irányában megnyilvánult bizalomért, majd röviden vázolta azt a keretet, amelyen belül a hitközséget — a régi tradíciónak a modern szellemmel való összeegyeztetése mellett — vezetni kívánja. A választó közgyűlés az új elnök életével ért véget.

Merénylet Fallières ellen.

— Mattis pinczér vallomása. —

Budapest, december 29.

Egész Franciaországban érthető izgalommal tárgyalják azt a merényletet, amelyet Mattis pinczér követett el Fallières köztársasági elnök ellen. Mattis Jean Seraffin — ez a merénylő teljes neve — első kihallgatása alkalmával nagy önmegelégedéssel viselkedett és a következőket jelentette ki:

— Már régen elhatároztam, hogy valamit elkövetek Fallières elnök ellen, akinek politikai nézetei nekem nem tetszenek. Ugy találtam, hogy az államfő nem halad a helyes uton.

Mattis ezután egész tirádát vágott ki a szabdkörművesek, az antimilitaristák és a hazáflatok ellen, majd folytatta:

— Az elnököt energikus intéssel a helyes utra akartam visszatéríteni, amelyről sohasem lett volna szabad letérnie. Biztosítom, hogy sohasem akartam neki fájdalmat okozni, mert hiszen aggasztán.

Mattis a merénylet előtt alaposan érdeklődött, hogy az elnök reggeli sétáján merre szokott járni. Azt állítja a merénylő, hogy Fallièreset előbb pofon ütötte és azután a szakállát megránczizgálta. A vizsgálat kiderítette, hogy Mattis nyolcz nap óta Párisban különböző helyeken pinczérkedett. Legutóbb a Boulevard San Michelen volt egy kávéházban, ahol mint cseudes, szerény s lelkiismeretes munkást ismerték. Nem dohányzott, nem ivott és takarékoskodott, de ezt a megtakarított pénzt egy házasságszédelgőnő kicsalta tőle. Ez idő óta még hallgatagabb, elkeseredettebb lett s többször változtatta a szolgálati helyét. A kis szálló tulajdonosának, amelyben lakott, elárulta, hogy egy botrányt készít elő, amely nagy feltűnést fog kelteni. A szállodatulajdonos azt hitte, hogy Mattis elméje kissé meghiobbant s nem törődött vele. Különben sem tudta róla, hogy politikával foglalkozik. Mielőtt a „sárga” szindikátus tagja lett, a vörösekhöz tartozott. Buzgó hive volt a rojalistáknak is.

Feltűnő a vizsgálatnak az az eredménye, hogy Mattis az utolsó nnapokban olyan kiadásokat tett, amelyek egy faczér pinczérnél alig lehetők. Értéktárgyakat vett s egy barátjának több száz frankot adott kölcsön. Tárcajában VIII. Fülöp felirású bélyegeket találtak az orléansi herczeg képmásával. A Matin egyik munkatársa meginterjuvulta Rossa m b o marquis képviselőt, a rojalisták egyik vezérért, aki a következőket jelentette ki:

— A merénylet nem komoly, ha egyáltalában merényletről beszélni lehet. Mattis talán fanatikus rojalista, aki azt hitte, hogy a köztársaságot ütötte meg az elnök személyében. Tévedett, de meggyőződése tiszteletet érdemel. Ebből az esetből azonban a kormánynak nincs joga összeesküvésre gondolni. Az eset ahoz tulságosan sovány.

Érdekes, hogy az eset kapcsán a párisi lapok felelevenítették az esetet Loubet elnök idejéből, akivel hasonló kaland történt, mint most Fallières-sel. Néhány nappal ugyanis megválasztása után a nacionalisták és az antiszemiták megkísérelték, hogy puccs révén hatalomhoz jussanak. Bérencz bandák, amelyeknek létezéséről Dupuy, akkori miniszterelnök tudomással bírt, az elnököt Versailles-ből Párisba való visszatérése alkalmával kövel és sárral megdobálták s a lovas kíséret feltűnő módon kissé elmaradt, hogy a csöcselék kényelmesen hozzáférhessen az elnök kocsiához. Amikor az elnök először szerepelt nyilvánosan a longchamps-i löversenyen, a klerikális báró Christiani botjával az elnök czilinderére ütött. Mindez pedig azért történt, mert Loubet elnök elődjétől eltérően nem foglalt nyíltan állást Dreyfus Alfréd ellen.

Messina pusztulása.

— Órlási földrengés Dél-Olaszországban. —

— Távirati tudósítások. —

Budapest, december 29.

Ismét megrendítő szerencsétlenség színhelye Itália, Kalábria, Katánia, Messina: ezek azok a helyek, melyek alatt megmozdult a föld és rommá rázott mindent, ami rajta volt. Nem ösmeretlenek e nevek az újságolvasó előtt. Az a vidék majdnem megszokta már a földrengés borzalmait; de elég egy-két esztendő ahhoz, hogy a legszörnyesebb pusztítás képe is kimosódjék az emlékezetből.

Nem is olyan régen, majdnem ugyanolyan szörnyű sürgönyök jöttek Dél-Olaszországból, mint mostan. Akkor is éjszaka volt, zuhogott az eső és mozgatta — mozgatta a hátát a föld. Az emberek kirohantak az utcára, lökdösték és taposták egymást, közben omlottak össze a házak, mintha kártyából lettek volna építve; minden összedőlt ház néhány száz ember életének elpusztulását jelentette.

Most megismétlődtek ezek a jelenetek. Ha olvassuk azokat a lakonikus telegramokat, szívünk megindul a rettenetes katasztrófa láttára és az elmúlás gondolata erősebben csap le reánk. Önkéntelenül észébe jut mindenkinek a nagy halnak a meséje; a nagy hal kidugta kicsit a hátát a vízből, mire az emberek fölfödözték és elfoglalták a „szigetet”. Pölszántották, vetettek beléje, házakat építettek rája. A kis társadalom nőtt, terjedt és történelmének lapjai már lassankint sokasodni kezdtek. Egyszer azután megunta a nagy hal, hogy a hátát folyton vakarják, nyiszalják: visszabujt a vízbe. A társadalom, történelmével együtt, elpusztult.

Ilyfajta optimizmussal élnek a mi földünkön is az emberek, amikor egyszer csak a mostanéhoz hasonló katasztrófák észébe juttatják, hogy ez a föld mégsem olyan biztos, mint amilyennek gondolják. Természetes, még ilyen éles figyelmeztető jelek sem pusztítják el az emberi hitet. Az Etna vagy a Vezuv elég gyakran szokott kellemetlenkedni az oldalakon sátozt utótt embereknek; de alig dugja ki a fejét a fű a lávakavicsok között, jönnek új emberek és letelepednek oda, ahol a halál az imént nagy rendeket vágott.

S az optimizmus mindaddig élni fog míg ember fog élni a földön. Hinni s bizni egy jobb jövőben, a legékesebb emberi tulajdonság. S éppen ezért, amikor ilyen megrendítő szerencsétlenségről adnak hírt az újságok, a Gondviselésbe vetett hitünk csak megszilárdul; bizzunk Benne, ki büntet és jutalmaz és aki ellen zokszóval még akkor sem szabad fordulni, mikor ilyen rettenetes csapást küld reánk. Mert az Ő utjai kifürkészhetetlenek.

Az első hírek.

Az első táviratok, amelyek bizonyára a legnagyobb kavarodásban indultak utnak, rettenetes katasztrófáról, vagyonnak és emberéletnek szinte iszonyu pusztulásáról szóltak. Egész városok rombadőléséről és hetvenötezer ember haláláról való jelentések azonban, úgy látszik, tulzottak, bár a földrengés így is egyike a legnagyobb katasztrófáknak, amely az utolsó évtizedek alatt szakadt az emberiségre.

Annyi eddig is megállapítható, hogy a legnagyobb rombolást Messinában vitte véghez a földrengés. De szenvedtek a kalábriai helységek is, amelyeknek lakossága a földrengés által megrémítve, a templomokba menekült és a romok alatt lelte halálát. A kétségbeesés leirhatatlan. Kalábria számos vidékén a lakosság a legutóbbi földrengés óta nem mert többé szilárdabban épült házakban lakni és a befolyt könnyradományokból csak könnyebb szerkezetű házakat épített. Rendkívül sokat szenvedett

Monteleone és Riposztó. Reggio di Kalábriában és Katanzaróban egész utcák romban hevernek. Palmiban és Pannizettóban, ahol az 1905. évi földrengés is nagy kárt tett, a mostani földrengés óriási pusztítást vitt végbe.

Messina pusztulása.

A messinai szerencsétlenség terjedelméről még nincsenek pontos értesülések. Egy híresztelés szerint több ezer ember életét veszítette. E hírek azonban nem ellenőrizhetők. Az a hír, hogy Messina nagy része elpusztult, megerősítést nyert. A szerencsétlenséget még fokozta, hogy gázrobbanás következettében tűz támadt. A tenger állítólag az utcák nagy részét elárasztotta és iszappal töltötte meg, ami nagyon megnehezíti a mentést. Hír szerint Foro és Kanzirri községek, Messina elővárosai, eltűntek a föld színéről.

Az első távirat, amely a katasztrófát jelentette, így szólt:

— Borzalmas földrengés elpusztította a várost. Isten csodája, hogy néhányan megmenekültek.

Ezután egy radio-telegrafikus jelentés érkezett:

— A város legnagyobb része romokban hever. A halottak és sebesültek száma több száz. Az utcák járhatatlanok. Nagy szakadékok nyitak meg. A gazométer felrobbant. Mindenütt tűz pusztít.

Katániába tegnap éjjel felé érkeztek meg az első menekültek. Annyira rettegnek, hogy beszélni se tudnak. Rémületükben egészen meg vannak zavarodva.

Egy asszony így mondta el a katasztrófát:

— Reggel fél hat óra lehetett, amikor borzasztó dühöngés riasztott fel. Torkom szakadtából kiabáltam: itt a földrengés! Meneküljünk! Az utcára futottam. Akkor már temérdek ember rohant a szabadba és segítségért kiáltozott. Senki sem tudta, merre meneküljön. A házak tetőjéről hullottak a cserepek, falak repedeztek, tégladarabok zuhantak a menekülő emberekre. Egész ablakfélfák estek le és mind e bajhoz ömlött az eső. Egyszerre éjszakai sötétség támadt. Nem tudom, hogyan jutottam a hajóra. A fedélzetet az kérdezték tőlem, sokan haltak-e meg. Nem tudtam rá felelni, mert csak annyira emlékeztem, hogy a város tengerparti részét romokban láttam. Azt hiszem, alig maradt meg a város házainak fele.

A kapitány is tudakolta: Hány ember halt meg?

— Rémületben csak ennyit tudtam felelni: Élve, vagy holtan, mindnyájan Isten kezében vagyunk.

Messinából menekült emberek beszéltek, hogy a rakodópart összedőlt és a tengerbe omlott. A Trinandia-szálloda egészen rombadőlt. A vendégekről nincs hír. A tőzsdeépület, a posta- és távirat hivatal és a kazernyák mind bedőltek. A városi questor és egész családja meghalt. Lodovico Fulci képviselő egész családjával házának romjai alatt vesztett el.

A pánik leirhatatlan. A romhalmazok fölött örjöngő, síró emberek hajukat tépve keresik hozzátartozóikat és vagyonukat. Messinát katonaság szállta meg, mert a börtönökből kiszabadult fegyenczek a csöcselékkel egyesülve, fosztogatva járja be a rombadőlt várost. Rögfontóló bíróság ítélkezik, amely nyomban agyonlövet mindenkit, akit rabláson érnek.

Teljes lehetetlenség, hogy az emberéletben s vagyonban való kárt most meg lehessen állapítani. Egyik verzió szerint ezer, egy másik szerint tizenötezer, egy harmadik szerint hetvenötezer ember pusztult el.

Tengerrengés.

Messinai hírek szerint a földrengést hatalmas tengerrengés kísérte, amely óriási magasságra csapta föl a hullámokat s azokat a szárazföld felé kergette, úgy, hogy a tengerparton lévő városrészek víz alá kerültek. A katasztrófa oly hirtelen következett be, hogy csak nagyon kevés ember tudott megmenekülni. A városnak és a külvárosoknak legnagyobb része teljesen elpusztult s

amerre a szem lát, mindenütt csak romhalmoka vesz észre. Most még nem lehet megállapítani, hogy mekkora az áldozatok száma, akik a romok között vannak, vagy akiket a hullámok a tengerbe sodortak. Sok ezer ember menekülni igyekezett, de eddig egyetlen egy sem tért közülük vissza. Az eddig érkezett hírekből azt kell következtetni, hogy katasztrófális tengerrengés volt és hogy a kalábriai és szicíliai földrengés ennek a tengerrengésnek csak kísérő jelensége volt, mert sem a Vezuv, sem az Etna a katasztrófa idejében nem mutattak valami különös tevékenységet. A szeizmográfiai megfigyelések szerint a tengerrengés körülbelül harminczkét másodperczig tartott s egy eljött, mint utána földrengés volt. A földrengés után egész Kalábriában és Sziciliában felhőszakadás volt.

Katániai magántáviratok jelentik, hogy a tegnapi katasztrófát nagy tengerrengés előzte meg. A tenger hullámai emeletmagasságra emelkedtek s a kikötőben lévő hajókat erősen megrongálták. Hatvan bárka elmerült s a rajtuk lévő emberek közül egyetlen ember sem menekült meg. Három nagy hajó, közöttük egy osztrák vagy magyar hajó is, erősen megrongálódott. A parton fölhalmozódott óriás mennyiségű árut a hatalmas hullámok a tengerbe sodorták.

A földrengés után keletkezett hullámverés egészen Máltáig terjedt. A máltai kikötőben lévő hajókat a hatalmas hullámok össze-visszahányták, egynémelyiket nyílt tengerre sodorták. Szicília körül a tenger vize a földrengés után szokatlanul zavaros és háborgó volt. Kétségtelen, hogy a földrengés után közvetlenül tengeri földrengés után közvetlenül tengeri földrengés volt.

A mentési akció.

A katasztrófa első híreire nagy erővel indult meg a mentési akció. Giolitti miniszterelnök két hivatalnokot küldött Catanzaro tartományba, hogy a földrengés által okozott kárt vizsgálják meg és a maga részéről 20.000 frankkal áldozott elsőnek a lakosság támogatására megindítandó gyűjtéshez. Giolitti miniszterelnök a hadügyi és tengerészeti miniszterekkel egyetértve a műszaki csapatokat és egy hadihajót helyeztetett készenlétebe, hogy szükség esetén Kalábriába indulhasson. A posta- és táviratminiszter a „Sirio” gőzöst Nápolyból Messzinába küldte, hogy helyreállítsa a távirati összeköttetést. Élelmiszerállomásokat Palmiban és Messzinában állítanak fel. A „Sirio” gőzös magával vízi Messzinába a vöröskereszt-egylet segélyeszközzeit is.

Bartolini közmunkaminiszter Kalábriába utazott az este és elrendelte, hogy három csatahajót Messzinába küldjenek, hogy a segélyakciót megindítsák és dróttalan táviratösszeköttetést létesítsenek.

Catania és Messzina között a vasuti összeköttetés ismét helyre van állítva. Messzinából menekülőkkel és sebesültekkel zsufolt vonat érkezett Cataniába. A menekülők szinte örültek a félelemtől. Palermóból csapatok, valamint mentőszerekkel ellátott orvosok indultak el Messzinába.

Az Augusztában horgonyozott orosz hajóraj és a Szirakuzában horgonyozó angol hajóraj Messzinába indultak segélynyújtás céljából.

A Montebello hadihajó parancsnoka jelenti Cataniából a Navigazione Generale vezérigazgatóságának, hogy Messzinából 400 menekültet szállított oda. Igen sok köztük a sebesült. Egy Messzinából érkező torpedóuzó Milacóban hatvan sebesültet szállított partra.

A „Washington” nevű olasz steamer parancsnoka, aki hajójával tegnap reggel Messina felé tartott, a következőket mondja el: Reggel 5 óra 20 perc felé a messinai tengerszoros közelében rázkódást éreztünk, mint hogyha a csavar eltört volna. Az volt a benyomásom, hogy a hajó zátonyra jutott. Egyidejűleg sűrű köd vette körül hajómat. Nem lehetett sem a messinai világítótoronyot, sem a kalábriai partokat látni. Folytattuk utunkat, bár katasztrófát sejtettünk. Öt óra 35 perctől 6 óra 45 perczig öt lökést éreztünk. Nyolcz óra 15 perczkor egy bárka közeledett felénk, amelynek utasai hírt adtak a földrengésről és segítséget kértek. A tengerszo-

rosba evezve, törött bárkákat, butorokat és mindenféle tárgyakat láttunk a tenger színén uszni. A pusztítás rettenetes látványt nyújtott. Mindenfelől jöttek menekültek bárkában és segítőgúnkat kérték. Gazzirínél a polgármester küldöttje jött bárkában hozzánk és közölte, hogy Gazziriban a katasztrófánál ezren meghaltak és ötszázan megsebesültek. Gözösiünk később parancsot kapott, hogy Katániába menjen és csapatokat vegyen fedélzetére.

A „Giornale d'Italia” külön kiadásban közli, hogy a messinai püspök és Costa tábornok is a halottak között vannak. Messinában az áldozatok száma 1200. Palmában 500 halott van. A lap jelenti továbbá, hogy Rómából a helyőrség 4000 katonája Feccia di Cossato hadtestparancsnok vezetésével, aki Messina területére korlátlan teljhatalmat nyert, a szerencsétlenség színhelyére ment. Reggio di Kalábirából még nem érkeztek hírek. A legrosszabbtól tartanak. Rómában élő számos szicíliai és kalábirai elutazott.

A messinai tengerszorosban horgonyzó hajók és a római radio-telegraf állomás között radio-telegraf-forgalmat rendeztek be. Az első közvetlen jelentések megerősítik azt a szomorú hírt, hogy Messina és a Messina körül fekvő falvak elpusztultak. Giolitti miniszterelnök a nápolyi prefektusnak 100.000 lírát küldött élelmiszerek vásárlására, amelyek Messina és a Reggio di Kalábria lakosai között osztattak szét. A kormány folytatólagosan is a legmesszebbmenő segélyakciót indított. Így a többek között halóstarsaságokhoz sürgős kérést intézett, hogy hajóikat tartsák rendelkezésre. Egy hajóraj Messina előtt horgonyt vetett.

Katániába folytonosan újabb vonatok érkeznek a szerencsétlenségek színhelyéről. Sebesülteket és félig meztelen menekülőket hoznak, akik még mindig a katasztrófa emlékeztetőit remegnek. Igen keveset beszélnek és folytonosan azt kiáltják: Messina megsemmisült! Beigazolást nyert, hogy a városháza, valamint a székesegyház és a kaszárnyák Messinában bedőltek. A vámházépület kaszárnyájában elhelyezve volt 260 ember közül csak 41-et tudtak megmenteni. A vasuti indóháznál történt névsor felolvasása alkalmával 280 alkalmazott közül csak 8-an jelentkeztek. A vidékről érkező jelentések igazolják, hogy a földrengés valamennyi községet elpusztított. Ripoztiban a halottak száma 17. Aliban több ház összedőlt, mely alkalommal számosan meghaltak és megsebesültek.

Palermóból jelentik, hogy a „Regina Margherita” gőzös elindulása, amelyre számosan felszálltak, az egybegyűlt közönség nagy részvéte mellett ment végbe. Palermo mély gyászt öltött úgy a példátlan szerencsétlenség miatt, amely a szigetet érte, valamint azért is, mert a palermóiaknak Messinában igen sok rokonaik és barátai vannak. A földrengés sújtotta községek hatóságai sürgős segílyt kérnek. A palermói orvosok segélybizottságot alakítottak és egy hajót kórházzá alakítanak át, hogy a messinai áldozatok segítségére jussanak. A Vöröskereszt-Egylet egy hajója Messinába ment. Hírlik, hogy a messinai hadosztály vezérkari főnöke Katániába táviratilag tudakozódott, vajlon a város abban a helyzetben van-e, hogy Messina lakosságát fölvegye, mert a város teljesen elpusztult.

A francia kormány két cirkálót és három torpedóuzót küldött Messinába. Fallières elnök, Clemenceau miniszterelnök és Pichon külügyminiszter, valamint a kamara és szenátus elnökei részvétlívratot intéztek az olasz kormányhoz.

Maltából az Exmouth, Euryalus, Minerva és Sutley hadihajók Messinába indultak, hogy a segélymunkákban részt vegyenek.

A Párisban lakó nápolyi exkirályné egy hőlybizottságot fog alakítani, hogy megindítsa a nagyszabású segítő-akciót a messinai és reggioi inségesek érdekében.

A földrengés okozta katasztrófa áldozatainak felségélyezésére az olasz király 200.000 frankot adományozott. Az újév napjára tervezett fogadás és udvari ebéd elmarad.

A segítő-expedíciók, amelyeket a hadügyminisztérium és a Vöröskereszt-egylet a katasztrófa színhelyére küldött, tehetetlenek az óriási szerencsétlenséggel szemben. Messina épületeiből alig maradt kő kővön és a külvárosok is elpusztultak. Megnehezíti a mentést az, hogy a meghasadt falak bedőléssel fenyegetnek és így,

a romok alól alig lehet kiásni a holttesteket. Nincs orvos és nagy a szükség kötszerekben. A sebesülteket úgy ahogy bekötözik és a szabad mezőn felállított sátrakban helyezik el.

A legutolsó messinai jelentések szerint a kiásott holttesteket garmadába rakják, nem is agnoszkálják, úgy viszik a temetőbe, de a száz meg száz halottat nem lehet elföldelni, napok fognak még eltelni és a holttestek feloszlásnak indulnak úgy, hogy járványok fognak kitörni.

Messina környékén ezrével táboroz a nép étlen-szomján, senki sem mer visszamenni a városba eleséget és ivóvizért. A legtöbb ember akkor pusztult el, amikor rémületében mindenki a kikötőbe rohant, hogy bárkákon és gőzhajókon nyílt tengerre jusson. Az óriási hullámverés elsodorta a nagy tömeget és valamennyien a tengerbe veszttek.

A király a katasztrófa színhelyén.

A király ma reggel hét órakor a Reggio közelében fekvő Vilja San Giovanniába utazott. Onnan a király hajón megy át Messinába. A vonaton két autóbilit is visznek. A király ma éjjel érkezik Messinába, Rómából az éj folyamán Nápolyon át nyolcz katonai vonatot indítottak utnak Reggio di Kalábirába és Messinába. Mindegyik vonat ezer katonát vitt magával. A kora reggeli órákban még két vonat megy utász és műszaki katonákkal. Ezeket a Vöröskereszt két vonata követi, melyek kórházi berendezéseket, kötszereket és egészségügyi csapatokat visznek. A messinai prefektus három ezer munkást kért.

A részvét.

Vilmos császár rendkívül meleghangu részvétlívratot küldött Viktor Emánuel királynak.

Ferencz József király meleghangu táviratban fejezte ki részvétét Viktor Emánuel király előtt.

Legújabb hírek.

Messinából egyre siralmasabb hírek érkeznek. Csaknem az egész város romokban hever. A legnagyobb károkat a borzasztó hullámverések okozták. Ötszáz sebesültet szállítottak Messinából Katániába és a romok alatt ezrével hevernek a holttestek. A tengerészeti palota és az egész kereskedelmi kikötő elpusztult. A legsebbebb paloták és templomok összedőltek. Amit a földrengés megkímélt, azt a gázométer robbanása következtében keletkezett tüz pusztította el. A város lángokban áll. Napok fognak elmúlni még, amíg a holttesteket a romok alól ki lehet ásni.

A legnagyobb a pusztulás Messina és Reggio között, ahol a kikötő-építkezések és a halálparkok a hajókkal együtt megsemmisültek, a telefon- és táviró-vezetékek elszakadtak.

Egy Liceri nevű asszony, aki a földrengés idején Messinában volt és később a sebesültekkel együtt Katániába szállították, a következőket beszéli el: Holdvilágos éjszaka volt. Még aludtunk, amikor egyszerre tompa dübörgés támadt és az ablakok csörömpölése felriasztott. A falak ingadoztak, első emeleti lakásunk padlója megnyílt lábunk alatt és valamennyien lezuhantunk a földsíntre. Nem tudom, hogyan jutottunk a szabadba. Odakiinn iszonyu vihar tombolt és zuhogott az eső. Két leányomat karonragadva, rohantam végig az utcán. A romok már ekkor járhatatlanná tették az utat, a lehulló téglák és vasgerendákön át sikerült a tengerpartra érniünk. Ott erős karok fogtak meg s mind a három egy halászbárkára jutottunk.

Rómában a középületekre gázszobogókat tüztek ki. A táviróhivatalokat a közönség valóságos megostromolja, mert mindenki hozzátartozói felől akar távirati uton tudakozódni.

A Tribuna mai estilapja szerint Messinában egyedül 75.000 ember halt meg, Kalábirában 30.000-re rug a halottak száma és a sebesülteké még ennél is nagyobb. A messinai postahivatalban a katasztrófa idején valamennyi postaalkalmazott bent volt és csak négyen menekültek meg, a többiek a leszakadó falak eltemették. A mai nap folyamán sikerült helyreállítani a dróttalan távirati összeköttetést Róma és Messina között.

A földrengés középpontja a tenger mélyén volt a Liguri szigetek között. Onnan indult ki mind a három földlökés és a hullámverés is, amely Szicília csucsától a messinai szoros felé rémitő gyorsaságban

terjedt. Közvetlenül a harmadik földrengés után, amely a legerősebb volt, rengeni kezdett a tenger is. Ezek a sok emeletnyi magas hullámok elsodorták a messinai rakodópartot és a kikötőből nyílt tengerre vittek sok bárkát és kisebb hajót, amelyek mind elpusztultak.

A városban a földrengés kitépte a közúti vasuti sineit és a vasuti síneket is felszaggatta. Messina mellett bedől a vasuti alagút. Növelte a lakosság rémületét a sötétség és a felhőszakadás. A kaszárnyák romjai alatt sok katona veszett el. A Rómából küldött négyezer katona tartja fenn a rendet Messinában. A torpedónaszádok közül, amelyek a katasztrófa idején Messina előtt horgonyoztak, egyről sem jött hír. A falvak Messina környékén a földdel lettek egyenlők. A kormány már a mai nap folyamán felszólította a gőzhajózási társaságokat, hogy azonnal küldjenek hajókat eleséggel, orvossággal és kötszerekkel a pusztulás színhelyére és a menekülteket szállítsák el onnan az ország belseje felé.

A Montebello hajó 500 menekültet vitt Cataniába. A hajó kapitánya meséli, hogy hajója horgonyon hevert, mikor a földrengés megkezdődött. A hatalmas hullámok elkapták és ide-oda dobták a Montebellót. A legénység rémülten rohant a fedélzetre és elszörnnyüködve látta, amint az iszonyu hullámok irtózatossággal toltak Messina felé. A hajóról látni lehetett, amikor a házak összedőltek és amint a gáztelep felrobbanása után kicsapott a láng a város minden részén. Az ég ólomszürke lett és még nagyobb sötétség terjedt el, ami növelte a szerencsétlen nép félelmét. Sok kisebb hajót és bárkát elborítottak a hullámok. A katasztrófa idején a messinai kikötő tele volt szállító-hajókkal, amelyek déligyümölcsöt szoktak ilyen időtájt külföldre exportálni. A Norddeutscher Lloyd Therapia nevű hajója igen sok menekültet vett fel fedélzetére Messinában és Nápolyba szállította őket.

Messinából táviratozzák, hogy a kaszárnyák bedőlésekor hatvan katona halt meg. Nem lehet tudni, nem járt-e szerencsétlenül a messinai kikötővel szemközt horgonyzó orosz hajóraj valamelyik hadihajója is. Az orosz két cirkálóból, két sorhajóból és több torpedónaszádból állott. Már néhány nap óta ott tartózkodott az orosz hajóraj és zenekara minden nap a városban hangversenyezett. A messinai hatóságok fraternizáltak az orosz tisztekkel, napirenden voltak a mulatságok és a katasztrófa idején az orosz tengerésztisztek a városban tartózkodtak. Állítólag közülük is többen meghaltak a földrengéskor.

A messinai dóm és a pompás catanai immaculata székesegyház falai annyira megrepedeztek, hogy a két templom bedőléssel fenyeget.

Catániában a földrengés idején Szent Ágota tiszteletére processzió volt, a nép egyházi zászlókkal és énekelve ment éppen a tengerparton, mikor jöttek a nagy hullámok és elsodorták az ájtatos hívőket. A pusztulás után a lakosság tömegesen rohant a templomokba imádkozni s a katonaság karhatalommal szoritotta ki a könyörgő népet, nehogy az összedülő falak eltemessék.

Reggio di Calabria-ból érkező menekültek mondják, hogy a városnak mélyebben fekvő része teljesen eltűnt. A Putin-ut palotát, templomait, kaszárnyáit és a prefektúra épülete összeomlottak. Reggio-ból látzanak Messina romjai, amelyeket füstfelhő takar és amelyből lángok csapnak elő.

A tengerszoroson átutazó utasok elbeszélése szerint szemek előtt irtózatossággal jelenetek játszódtak le. A katasztrófát egyenesen leírhatatlannak mondják. Reggio, Villa San Giovanni, Scilla, Cannitello, valamint a part mentén fekvő többi községek és falvak romhalmazzá kepeznek. A romok alatt nagyszámu hullá hever. Fuldí volt államtitkár haláláról szóló hír alapatlan. Az Ebro nevű angol gőzös 17 sebesültelel érkezett, köztük az angol konzullal is, ki szintén megsebesült. Neje életét vesztette.

A földközi tengeren hajózó két német iskolahajó azon parancsot kapta, hogy élelmiszerekkel és meleg takarókkal Messinába induljanak.

Egy Messinából Katániába érkezett megsebesült katona elmondotta, hogy Messina képe a katasztrófa után borzasztó volt. Nagyszámu halott egy ingber feküdt a romok alatt. Az arczok teljesen eltorzultak. A hullák borzalmasan meg voltak csonkítva. A romok

alól mozgó karok és lábak meredtek ki és óriási lajveszklés, segélykiáltás és halálordítás töltötte be a várost.

Előfizetési felhívás.

Negyvenharmadik évfolyamát futotta meg az „Egyetértés”, a magyar közönség legkedveltebb, legnagyobb napilapja. Csaknem félszázad éve szolgálja a magyar kultúra, a magyar nemzeti eszmények és a magyar függetlenség ügyét.

Az a hosszú út, melyet a függetlenségi és negyvennyolczas eszmék törhetetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, amelyeket elért, igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharcosa, hanem ennek a harcnak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyuttal a jelen programja és a jövőnek mértéke. S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatig sem szüniünk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy negyvennyolczas eszmék kivívásában.

Az Egyetértés hírszolgálatát elsősorban, mert úgy a hazai, mint a külföldi hírforrásokkal való összeköttetése révén a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket. Cikkeinket a legkiválóbb publicisták írják, rovataink bőveket és változatosak, közgazdasági, színházi híreink érdekesek és változatosak, szépirodalmi közleményeink magas színvonalon állanak.

Az Egyetértés mind e kiválóságai folytán a magyar olvasó-közönség legkedveltebb lapja s ezt a szeretetet a jövőben fokozott mértékben fogja kiérdemelni.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekeségeit, a kül- és belső nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karezeteket, színházi történeteket.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . . 7 kor. — fill.
Félévre . . . 14 kor. — fill.
Égész évre. . . 28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasókat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

TÁVIRATOK.

A nagyszerb propaganda.

Zágráb, december 29. A nagyszerb propagandában való részvétel által elkövetett felségárulás gyanúja miatt ma letartóztatták Jaknics György földbirtokost, Pudonalác Daniló káplánt, Vuksán Simon tanítót, Jukarovic István vendéglős pakraczi lakosokat és Dragosavac Kcszta kusunjárai tanítót. A letartóztatottakat beszállították a zágrábi ügyészség fogházába.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	decz 28.	decz. 29.
Buza	locobuza 108 ¹ / ₂	109 ¹ / ₂
	decemberre 108 ¹ / ₂	109
	májusra 110 ¹ / ₂	111
Tengeri	decemberre 6 ³ / ₄	65 ³ / ₄
	májusra 67 ³ / ₄	667 ³ / ₄
Csikagó.		
Buza	decemberre 100 ³ / ₈	100 ¹ / ₈
	májusra 105 ³ / ₈	105 ¹ / ₄
Tengeri	decemberre 56 ¹ / ₄	55 ³ / ₄

New-York, decz. 29. Gyapot New-Yorkban helyben 9.15 (9.20 legnap), gyapot januárra 8.50 (8.55) gyapot márcziusra 8.62 (8.64), gyapot New-Orleansban helyb. 8¹/₁₆ (8¹/₁₆), petroleum stand withe New-Yorkban 8.50 (8.50), petroleum Stand white Filadelfiában 8.45 (8.45), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, decz. 29. (Zárlat.) Zsir decemberre 9.30 (tegn. 9.12), zsír januárra 9.30 (tegnap 9.22), szalonna short clear 8.43, (tegnap 8.43), sertéshus decemberre 15.60 (tegnap 15.50)

A berlini pénzpiacz.

Berlin, december 29. (Saját tudósítónk távirata.) A pénzpiacz helyzete aránylag könnyű. Ultimón tul 6—10 napra 5—5¹/₂%-on lehetett pénzt hagni. Általános a vélemény, hogy a küszöbön levő emissziókra való tekintettel a pénz kamatlába alacsonyabb lesz.

UJDONSÁGOK.

Lakóhelyváltoztatás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy új címüket idejekorán közöljék velünk. Minden erre vonatkozó bejelentéshez szüksége van a kiadói hivatalnak egy címszalagra, esetleg a régi lakóhely megjelölésére.

NAPIREND. Naptár. Szerda, december 30. — Róm. kat.: Anikó. — Prot.: Biborka. — Görög-orosz: decz. 17. Dániel prt. — Zsidó: Kiszlev 7. — A nap két reggel 7 óra 50 perczkor, nyugszik délután 4 óra 16 perczkor. — A hold két déli 12 órakor, nyugszik éjel 12 órakor.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor. — A közoktatásügyi államtitkár fogad 12 órakor.

A Képzőművészeti Társulat téli nemzetközi kiállítása nyitva 9—1-ig. Belépő-díj 1 kor. — A Nemzeti Szalon téli tárlata nyitva. — Az Uránia Képtéri szalonjában a Műhelykiállítás nyitva 9—5-ig. Belépő díj 20 fillér. — Allandó kiállítás Könyves Kálmán Nagymező-utczai 37—39. nyitva egész nap. — Kiállítás az Új művészeti szalonban (Kecskeméti-utca 3.) nyitva egész nap. Belépő díj nincs. — Az Iparművészeti Múzeum kiállítása nyitva. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9—12 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajz Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Irténelmi Képesarnok zárva. — A földtani intézet múzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. d. u. 3—5-ig. — A Ráth György múzeum zárva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — A Nemzeti múzeum könyvtára nyitva. — Az Akadémia könyvtára nyitva. — Az Egyetemi könyvtár nyitva. — A fővárosi könyvtár nyitva. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva. — A pedagógiai könyvtár zárva. — A többi múzeumok és nyilvános könyvtárak zárva.

— Személyi hír. Günther Antal igazságügy-miniszter a Tátrából, hol a karácsonyi ünnepeket töltötte, ma hazaérkezett és átvette minisztériumának vezetését.

— Kossuth Ferencz állapota. Ellenőrizhetetlen forrásból riasztó hírek lármázták fel ma délelőt Budapestet. A riasztó hírek a beteg kereskedelemügyi miniszterre vonatkoztak s arról szóltak, hogy állapotában súlyos változás állott be. Ezek a hírek, mint örömmel értesülünk, egyáltalában nem felelnek meg a valóságnak. Ellenkezőleg: Kossuth Ferencz állapota határozottan javul, sőt egészségi állapotában tegnaptól mára is újabb jelentékeny

javulás állott be. Ma reggel, már kilencz óra előtt meglátogatta Sztterényi József államtitkár Kossuth Ferenczet és másfélóra hosszág maradt a kereskedelemügyi miniszter betegágyánál, amikor is a miniszterium fontosabb ügyeiről tett jelentést. A miniszter környezetében remélik, hogy január elejére Kossuth Ferencz elhagyhatja a betegágyát.

— Főhercegi vadászat. A József főherceg kisjenői uradalmának somosi eredejében ma rendezett vadászat, amelyben Ferencz Ferdinánd főherceg trónörökös is részt vett, a hősész daczára igen jól sikerült. A vadásztársaság ugyanaz volt, mint a tegnapi bányai vadászat. A társaság reggel hét órakor kocsikon ment ki a vadászterületre. A trónörökös, ki már az este a kisjenői főhercegi kastélyban volt, ebéd folyamán szeretetreméltóságával és közvetlenségével elragadta a társaság tagjait, a mai vadászaton is kitünő kedélyhangulatban volt és ma is csaknem kizárólag magyarul társalgott a társaság tagjaival. Ő fensége ma is a legnagyobb melegegedettség hangján nyilatkozott úgy a tegnapi, mint a mai vadászat kifogástalan rendezéséről és nagy sikeréről. A ma elejtett vad javarészét is ő fensége ejtette el. A vadászat befejeztével egy fényképész a vadászat színhelyén lefényképezte az egész vadásztársaságot. Félnégy órakor a társaság visszatért Kisjenőre. Ferencz Ferdinánd főherceg pedig egyenesen a kisjenői állomásra hajtattott, hová József főherceg és Libits Adolf udvari tanácsos, József főherceg uradalmi jószágkormányzója kísérték. A trónörökös ezután szívélyesen elbucszott József főhercegtől és a vadászatok kitünő rendezése felett elismerésének adott kifejezést Libits Adolf udvari tanácsos előtt, majd 4 óra 16 perczkor különvonaton Bécsbe utazott. A trónörökös még a vadászat színhelyén külön-külön elbucszott a társaság összes tagjaitól és akik a bucsuzáskor még nem lehettek jelen, azokat külön felkereste, hogy tőlük elbucszhasson. A társaság tagjai a legnagyobb elragadtatás hangján dicsérték a trónörökösöt, úgy is, mint kitünő vadászt, aki ritkán hibázza el a lövést, úgy is, mint közvetlenségével ható társalgót és mint a magyar viszonyok kitünő ismerőjét. A József főherceg kisjenői uradalmának somosi eredejében ma Ferencz Ferdinánd főherceg trónörökös részvételével rendezett vadászat eredménye 1775 fázán, 309 nyul és 37 fogoly, összesen 2121 darab. Ebből Ferencz Ferdinánd főherceg trónörökös közel 600 darabot ejtett el s így a tegnapi és mai vadászat eredménye eléri az 1500 darabot.

— Beteg képviselő. Szabó Kálmán Debreczen város III. kerületének országgyűlési képviselője több napja betegen fekszik Debreczenben. Állapota súlyos, de nem életveszélyes. Budapestről dr. Bartha Gábor operateur érkezett Debreczenbe, aki valószínűleg megoperálja a képviselőt.

— Castro Berlinben marad. Előző számainkban bőven beszámoltunk arról, hogy Castro, Venezuela elnöke, rövid idő előtt még mindenható diktátora. alig hogy kitélte a lábát Venezuelából, el is játszottá ott kisedt játékaikat. Ma már letört ember, akinek semmiféle hatalma nincs, sőt az életét tenné kockára, ha visszatérne Venezuelába. Erről a szándékáról azonban — úgy látszik — lemondott. Soha nem fogja látni többé caracasi pompás palotáját, mely dísz és szépség dolgában vetekedik bármilyen európai fejedelem palotájával. Castro — ezt jelenti egy Berlinből érkezett távirat — Izrael professzor klinikájáról visszatért a fogadóba és állandóan Berlinben akar megtelepedni.

— A szaharai császár matrózai. A fél, vagy egész bolond Lebaudy Jaquesről, aki magát „szaharai császár”-nak nevezi, már régen nem érkezett hír. Most is csak a matrózairól érkezik tudósítás Párisból. E szerint Santa Cruz közelében (Palma) a „szaharai császár”-nak, Lebaudy Jaques-nak hajóján a legénység megtagadta az engedelmességet a kapitánynak s megfenyegette, hogy azonnal a tengerbe dobja, ha Lebaudy nyomban nem tér vissza Franciaországba. A kapitány végre is kénytelen volt a lázadóknak engedelmessékedni. Miután azonban a gőzösnek csak egy napra való szene volt, másnap a hajónak be kellett futnia Santa Cruz kikötőjébe, ahol a lázadó matrózokat átadták a bíróságnak.

— **Tél.** A fővárosban tegnap megindult havazás ma már nagyobb mérvet öltött és a hó egész nap szakadatlanul hullott. A hó az utcatestet vastag rétegben borította el, és folytonos eltakarítás daczára is forgalmi akadályokat okozott. De nemcsak a fővárosban, hanem az egész országban, sőt Európa legnagyobb részében is beköszöntött a tél a maga ridegségében. Így Párisban erős havazás indult meg. Nagy a hideg és a fagy következtében a járdák igen sikosak. Hasonló jelentések érkeztek Franciaország különböző vidékeiről is. Vasárnap óta Spanyolország északi részében is nagy vihar uralkodik, mely tetemes károkat okozott. Bilbao város részben víz alatt áll. Több ház összeomlott. A kantabiai partvidéken a hajózás szünetel. Angolországban pedig óriási hideg uralkodik. Londonban kora reggel óta havazik. Az ország minden részéből érkező jelentések arról szólnak, hogy a vonatok a hóban elakadtak. Aberdeenből a havazás következtében tegnap este indíthatták el a londoni vonatot. Skócia számos városa el van zárva a forgalomtól. Igen sok ember megfagyott.

— **Lecot bíboros halála.** Champéryben tegnapelőtt hirtelen meghalt a francia klérus egyik legjelentékenyebb alakja: Lecot bíboros. Az elhunyt a francia egyházpolitikában igen előkelő szerepet játszott. 1890. óta bordeauxi érsek volt. A bíborosi kalapot 1893-ban kapta meg. Különösen feltűnt szereplésével akkor, amikor XIII. Leó pápa a francia katolikusoknak azt az utasítást adta, hogy csatlakozzanak a köztársasághoz. Egy 1894-ben kiadott pástorlevelében Lecot kijelentette, hogy a köztársaság a nép által elfogadott államforma, tehát megtámadhatatlan és el kell ismerni. Emiatt sok támadásnak volt kitéve. Lecot hi maradt XIII. Leó politikájához és a legutóbbi konklávén Rampolla megválasztása mellett szavazott. Az egyik ülésen Sarto bíboros (a mostani pápa) szomszédságába került, akit francia nyelven szólított meg. A velencei pátriárka azt felelte latinul, hogy nem érti a francia nyelvet, mire Lecot ezt válaszolta:

— No, akkor önből sem lesz pápa.

Ebben Lecot persze csalódott. Mikor az állam és egyház szétválásának befejezett tényvé lett, Lecot mindenképen azon volt, hogy az új helyzetben megvédje, amennyire lehet, az egyház érdekeit. A bíboros hetvennyolcz évet élt.

— **Tragédia a váróteremben.** Kiskorpádról megrendítő dráma híre érkezik. Lakatos József nevű görgetegi bognármester felesége mintegy három héttel ezelőtt megszökött egy falubeli, csinos legénygyermekhez, odahagyva urát és két csöppnyi kis gyermekét. A férj, aki rajongásig szerette az asszonyt, egy ideig türelemmel várta annak hazatérését. De mikor látta, hogy karácsonykor sem vágyott vissza gyermekeihez a családi fészekbe, keresésére indult. Fáradtan, a kóborlástól és fájdalomtól kimerülve érkezett a kiskorpádi állomásra, hol végső elkeseredésében a váróteremben föbe lökte magát és azonnal meghalt. Az árván maradt gyermekeket jószívű rokonok vették gondjaik alá.

— **Meteorhullás.** E hó 27-én este öt és fél óra táján gyönyörű fényvel világító, emberfej nagyságú meteor haladt át Pusztaijak község felett nyugatkeleti irányban s eltűnt egy kis felleget mögött. Utána két-három percz múlva mennydörgéshöz hasonló erős dörrenés reszkettette meg a házak ablakait. A meteor igen szép példány lehet, mert kiszámíthatlan magasságból is emberfej nagyságúnak látszott s az utána következő dörrenés erősebb volt, mint az erős mennydörgés vihar alkalmával.

— **Eltűnt család.** A Bünygyi Értesítő mai száma néhány sorban egy szegény család tragédiájáról számol be. Az egész híradás nem több öt sornál. Két nappal karácsony estéje előtt, december 22-én eltűnt Rákospalotáról a Kossuth-utca 21. számú házából Döringér Ádám kovácssegédnek áldott állapotban lévő felesége. A harmincznégy éves asszony magával vitte öt apró gyermekét is. Az anya alacsony, sovány, barna asszony s ismertető jele, hogy több foga hiányzik. Az eltűnés okáról mit sem tud a rendőri jelentés. A főkapitányságon megtették a szükséges intézkedéseket az elbujdosott család felkutatására.

— **A fém munkások országos szövetségét felfüggesztették.** Ma este a VII. ker. előjárásról egy bizottság vonult ki a Magyarországi fém munkások és rokonszámuk országos szövetségének Budapesti levő szakcsoportjának helyiségeibe és belügyminiszteri rendelet alapján valamennyi szakszervezet és helyi csoport működését felfüggesztette. A bizottság mindenütt rendőri aszisztenciával jelent meg. Lepecsételte a helyiségeket, magához vette a kulcsokat és eltávozott. A kérdéses belügyminiszteri végzést azonban az érdekelte vezetőségeknek sehol se kézbesítették. Rendkívül érdekes és szokatlan a felfüggesztésnek ez a módja, annál is inkább, mert ezáltal a szociáldemokrata munkások legerősebb és leggazdagabb szakszervezetét felfüggesztették fel. A szövetségnek ugyanis körülbelül huszonötezer tagja van és nagy vagyon felett rendelkezik. A felfüggesztést azal indokollják, hogy az október 8-iki fegyveres tüntetés alkalmával ennek a szövetségnek a vezetősége látta volna el a tömeget fegyverekkel. Megállapítani azt, hogy csakugyan ilyen rendőri jelentés alapján hozta-e meg a belügyminiszter a felfüggesztő végzést, az éjjeli órákban nem lehet, mert a végzés hivatalos szövege az előjáróság birtokában van. Annak idején, amikor a rendőrség a szövetség vezető embereit ezzel a váddal előállította, az ügyészség elejtette ellenük a vádat, mert nem lett bebizonyítva, hogy csakugyan a szövetség vezető emberei voltak-e a tüntetés értelmi szerzői. Ebben a kérdésben be kell tehát várunk, amíg a felosztató végzés hivatalos szövege nyilvánosságra jut, mert ma sem az előjáróság, sem pedig a rendőri sajtóiroda nem tájékoztatta a sajtót. Ugyanígy sorsra jutott ma este az asztalosok szakszervezete is, melyet azon a czímen függesztettek fel, hogy a szakszervezet vezetősége volt az oka a legutóbb előfordult terrorisztikus asztalos mozgalmaknak.

— **A postáskisasszony merénylete.** Majdnem hihetetlennek hangzó hír érkezik a komárommegyei Csap községből. Röviden már megirtuk, hogy egy postáskisasszony merényletet követett el egy tanító ellen. Még december 16-án történt a gyilkossági merénylet s a merénylő postáskisasszonyt még sem tartóztatták le. A postáskisasszony neve Tóth Róza, a tanító Sebestyén Imre. Tóth Róza minden tudás és képesség nélkül került a csapi postahivatalhoz, melynek eddigi vezetőjét, Gaál Gizellát a fehérmegyei Velencére helyezték át. Minthogy a postaigazgatóság nem talált alkalmas helyettest, Tóth Rózát alkalmazták a postához. Ez a parasztleány hihetetlenül gyűlölte a község urit népét s minden alkalmat fölhasznált, hogy bosszantsa őket. A durva és figyelmen kívül bántás miatt több ízben panaszkodott Sebestyén Imre főtanító, de ez nem használt. A postás-hölgy piszkolódo levelet írt a tanító családjának, sőt szóval is inzultálta a tanító leányát. Erre Sebestyén felelősségre vonta Tóth Rózát, aki őt a panaszkönyvet kérte. Felelet helyett egy revolvert vágott a tanítóhoz a magyar királyi posta csapi képviselője. Dulakodás támadt s eközben Tóth Róza kiragadta az öreg ember kezéből a revolvert. A leányt annyira elfogta a düh, hogy négy-szer egymásután rálőtt Sebestyénre s amint a vizsgálat során megvallotta, eltökélt szándéka volt, hogy agyonlövi. Szerencsére egyik lövés sem talált. A csendőrség megindította a vizsgálatot, a község előjárósága pedig megkereste a postaigazgatóságot Tóth Róza eltávolítása ügyében. De hasztalan, a merénylő leány még ma is ott ül a csapi postahivatalban.

— **Szilveszter-napja.** Az év utolsó napján, Szilveszter ünnepén évzáró istentiszteletek lesznek a főváros összes katolikus és protestáns templomaiban. Valamennyi templomban délután négy és hat óra közt tartják meg az évet búcsúztató egyházi beszédeket, a katolikus templomokban pedig litániával fejezik be az óesztendő ájtatosságokat.

— **Pisztolypárbai.** Dr. Kosztka Emil honvédségi törzsorvos és dr. Pálffy Richárd miniszteri titkár ma délután a honvédelvassági kaszárnyában pistolypárbajt vívtak. Kosztka segédei Yuli Alfréd honvédhuzárvezredes, és Hegedűs Pál honvédhuzárnagy voltak; Pálffy segédei Csajthy Ferenc és Bakonyi Károly. Kétszeri golyóváltás volt. A felek golyója nem talált.

— **Büntető század.** Toulonból jelentik, hogy a 22. gyarmatgyalogezredben az utóbbi időben a fegyelmi vétségek oly mértékben felszaporodtak, hogy az ezredes, egyetértőleg a dandárparancsnokkal, elhatározta, hogy a különösen fegyelmezetlen elemekből büntető századot szervez.

— **Patronage-bizottság Fehértplomon.** Dr. Virág Béla törvényszéki elnök kezdeményezésére vasárnap alakuló értekezletet tartott Fehértplomban a gyermekjogvédő- és patronage-bizottság. Elnöknek Virág BÉLA-t, alelnöknek Janiczek Emil pápai kamarás, esperes plébánost és Rákóczy Géza főgimnáziumi igazgatót, igazgatónak pedig Fehér Kristóf ügyész választották meg.

— **Hóvihar az Adrián.** A magyar, horvát és a dalmát tengerparton Portorótól Obrovázóig óriási hóvihar dühöng. A hófúvás legnagyobb Zengben. Pagóban heves hóra van, míg a dalmát part alsóbb részein erős sirokkó tombol. A magyar-horvát hajóstársaság gőzöseit, melyek ezen az utvonalon járnak, a vihar feltartóztatta utjokban. Fiumében, ahol aránylag csendes az időjárás, szintén szokatlanul hideg van.

— **A tüdővész ellen.** A délvidéki tüdővész ellenes szövetség vasárnap tartotta ez évi közgyűlését Kadedbő Gergely nyugalmazott főispán elnöklésével. A közgyűlésen megválasztották Hertelendy Ferencz főispánt az egyesület tiszteletbeli tagjává. Az évi jelentések elintézése után dr. Breuer Ármán főorvos a tüdővész pusztításáról tartott előadást, amelyet vetített képekkel kísért. A közgyűlésről táviratban tájékoztatták gróf Andrassy Gyula belügyminisztert.

— **Ég és föld között.** Egész életében meg fog emlékezni egy Mary Roper nevű asszony arról a légi utazásról, amelyet akarata ellen tett meg. New-Yorkból jelentik, hogy Ulstermegye földművelési egyesületének védnöksége alatt miss Magie Daily léghajón felszállt a magasba. A ritka látványosságra óriási nézőközönség gyűlt egybe s a nép a léghajó körül csoportosult, mely erős vaskarikákkal volt a földre vert vasrudakhoz erősítve. Mielőtt a felszállás megtörtént volna, az örök eltávolították a nézőközönséget a léggömből, mely hirtelen a magasba emelkedett. A nézők között volt Mary Roper asszony is, aki azonban nem távozott el a léghajó közeléből s így történt, hogy midőn a léghajó a magasba szállt, az egyik kötélen levő vaskarika Roperné ruhája körül csavarodott és az asszonyt felrántotta a magasba. Akármilyen komoly és veszedelmes volt az asszony helyzete, a nézőkre kómikus hatással volt, a fejjel lefelé csüngő asszony, akinek szoknyája az arcára hullott s aki a levegőben sikolozott, jajgatott és kiabált, rendkívül derűltségre adott alkalmat. Egy kacagó táborra vált a nézőközönség s józú megjegyzések ropkódtak a levegőbe. Mintegy ötszáz láb magasra emelkedett a léghajó, midőn Magie Daily észrevette a függő asszonyt és belátva a helyzet komolyságát, léghajójával lassan leereszkedett. Roperné ájultan érkezett a földre s azt gondolták, hogy nem fog életben maradni. A földművelési egyesület ekkor bepörölte az asszonyt, hogy elrontotta a délutánt s miatta nem sikerülhetett a felszállás. A bíróság elutasította az egyesület keresetével s kimondta, hogy legfeljebb véletlenségről van szó, melyből az egylet anyagi hasznót nem húzhat. Az ítéletet a napokban hozták meg és Roperné ügyvédje már beadta a keresetet az egyesület ellen, 25 ezer dollárt követelvén a híres délutánért.

— **Az újévi levélforgalom.** Az újévi nagy levélforgalom késedelem nélkül való lebonyolítása végett Budapest balparti részén a rendes levélhordókon kívüli kiegészítő is fognak kézbesíteni. Kiknek megkülönböztetésül karszalagjuk lesz. A posta- és táviratigazgatóság kéri a közönséget, hogy esetleges felszólamlásoknál erre figyelemmel legyen.

— **Az újhald.** A görög-keletieknél régi hagyomány, hogy az újhald bekövetkezését, ha az vasárnapra esik, lövöldözésekkel ünneplik. Az idén is megünnepezték az újhaldat és Ivos Márton parasztagda szintén hódolt e kedvtelésnek. Azonban pisztolya tul volt töltve és amint azt elűtötte, a fegyver szétrobbant és annak egy szilánka oly szerencsétlenül érte Vuktics Mihály halántékát, hogy a 38 éves erős embert megölte.

— **A pécskai katasztrófa.** Szabó Márton váltó-
őrt, a pécskai vasuti szerencsétlenség okozóját, aki
eddig aradon vizsgálati fogságban volt, ma a nagy-
váradi tábla utasítására szabadonbocsátották. A
pécskai katasztrófa negyedik áldozata a napokban
meghalt az aradi közokrházban.

— **A Jótékonyosság hírlál.** Felkértek bennünket a
következők közlésére:

Óvás: Az a nagyarányú gyűjtési mozgalom,
mely a Mentő-Egyesületnek segítése érdekében
megindult, megteremtette már a maga gombáit is.
Lépten-nyomon akadnak lelketlen emberek, akik a
mentőkre hivatkozva, kicsalják a jószívű emberek
pénzét, azonban a saját céljaik számára. A mentők
figyelmeztetik pártfogóikat, hogy a pecsétes gyűjtő-
ívek és gyűjtőperselyek tulajdonosain kívül senkit,
még tisztviselőiket sem bízták meg pénz átvétel-
vel és kéri a gyűjtőket, legyenek szivesek a gyűjt-
ött pénzt vagy adományt posta útján beküldeni,
vagy az e célra felállított szilveszteri pénztárba
(Markó-utca 22., I. em. 22. ajtó) személyesen befi-
zetni. Egyben kéri a szilveszteri gárda tagjait, szil-
veszkedienek esütőtörökön este fél nyolcz órakor a
központi állomáson okvetlen megjelenni. — **Visz-
szafeladás az Általános Jótékonyossági
Egyesület nevével:** A tegnapi újságok köz-
lítették azt a hírt, hogy Budapest az Általános
Jótékonyossági Egyesület neve alatt egy fiatalember
egy nő társaságában mindenüvé bekopogtat, oly le-
vel kíséretében, amelyben a jószívű embereket vi-
selt ruhaneműek adására szólítják fel. A levél az
egyesület elnökének és dr. Borbás tükárnak az
aláírásával van ellátva. Arra való tekintettel, hogy
a vezetésem alatt álló Általános Közjótékonyossági
Egyesület a cziménél fogva nagyon hasonlít az em-
lített szélhámosok részéről használt névhez és így
alkalmas arra, hogy a jóhiszemű embereket, vala-
mint azokat, akik az egyesületünkhöz bármily vo-
natkozásban állanak, tévutra vezesse, óva intünk
mindenkit, hogy a szélhámosoknak fel ne üljön,
annak kijelentése mellett, hogy az illetők az egyesü-
letünkkel semmitéle összeköttetésben nem állanak
és hogy az egyesületünk ilyenmóly gyűjtőgetéssel
nem foglalkozik. Gróf Csáky Albinné s. k., elnök.

— **Gyógyszerész Muzeum.** Egy rendkívül ér-
dekes és minden körülmények között hézagpótló in-
tézsmény létesítését határozták el legutóbb gyógyszer-
észeti körökben. Arról van szó ugyanis, hogy egy
„Gyógyszerészeti Muzeum”-ot létesítsenek, amely
muzeum bizonyára egyike volna a legérdeke-
sebbeknek és legtanulságosabbaknak. A gyógyszer-
észeti tulajdonképpen egykoru az emberiséggel és
az emberi kultúra fejlődésével nemcsak hogy min-
dig lépést tartott, hanem számos esetben meg is
előzte azt. A Gyógyszerészeti Muzeum felállításán
elsősorban a Gyógyszerészhallgatók Segély- és
Önképzőkörre fíradozik, amelynek agilis tagjai már
most, rövid idő alatt, igen szép anyagot hordtak
össze. A muzeum létesítéséhez azonban nagy ambi-
cióval járulnak hozzá az összes magyar gyógyszer-
észek is.

— **A boszniai katonáknak.** A boszniai katonák
számára a budapesti hadtestparancsnoksághoz ujab-
ban a következő adományok érkeztek: Pénzadomá-
nyok: Dr. Balla Aladár főispán (Ujvidék) 100 K, dr.
Balla Aladár főispán gyűjtése 561 K 19 f, dr. Saly
Dániel (Ujvidék) 1 K, állomásparancsnokság (Zombor)
22 K, Neuschloss Emil és neje 100 K, a 44. gyalog-
ezred 46 K 76 f, a 38. hadkiegészítő-parancsnokság
gyűjtése (Kecskemét) 496 K 50 f, Graff Fülöp (Djako-
vár) 5 K, Szeless József gyűjtése (Törökkanizsa) 15
K, Moskovitz I. 25 K, Herald József 2 K, Bajnok
község 56 K 80 f, gróf Mailáth György (Zavar) 100
K, Adományok természetben: Feriegyi tehenészet
40 kg. turó, Klotild-Egylet 100 szivar, Fachininé 109.5
liter fehér bor, N. N. (Szabadka) egy doboz szivar,
Moravék Berta (Trencsén) egy láda konyak, gróf
Keglevich Róbert (Budafok) egy láda konyak, Pod-
juki Ernő százados egy láda könyv, Ivanosó István
100 havanna-szivar, 50 regália-szivar és 200 egyip-
tomi szivarka.

— **Jubiláló tanító.** László István marosszentannai
tanító ma ünnepelte tanítói működésének 55 éves
jubiläumát. Az ünnepély alkalmából Deák Lajos tan-
felügyelő átadta Lászlónak gróf Apponyi Albert köz-
oktatásügyi miniszter elismerő levelét, majd azután
a vármegyei tanító-egyletek üdvözölték a jubiléumát.

— **Gyermekszanatórium.** Ruffly Pál miniszteri ta-
nácsos ma Battonyára érkezett, hol megtekintette az
állami gyermekmenhelyet, továbbá alkalmas helyet
nézett egy gyermekeket gazdasági pályára kiképe-
zendő telep számára. A miniszteri tanácsos ezután
Kevermesre utazott, hol megtekintette az épülő epi-
leptikus szanatóriumot, mely gyermekszanatórium
lesz a németországi bielföldi szanatórium mintájára.

— **Vérengzés egy mulatóban.** Párisból ér-
kezik az alábbi, nem mindennapi történet híre.
Trombettáról, a nemrég még híres orfeum-
énekesről szól a tudósítás. Tíz év előtt még test-
vérevel együtt Nápolyban és Olaszország egyéb
városában énekelt, majd Oroszországba ment s
vagyon szerzett. Nápolyi sikereinek idején az ottani
színházakat az a veszedelem fenyegette, hogy kö-
zönségük megapad, mert mindenki a Trombetta-
testvérpár énekének hallgatására tödült. Trombetta
később megnősült s feleségével együtt Párisba
ment énekelni. Ott történt a szomorú eset. E na-
pokban két szabadjegyet kapott a Scala nevű
párisi mulatóhelyre. Ezért az egy franknyi szoká-
sos illetéket kellett lefizetnie. A második sorban
el is foglalták helyüket, de az énekespár nem volt
vele megegyedve. Otthagyták tehát s a haragos
énekes a pénztárhoz rohant, hogy egy frankját
visszakapja. A lárma nagy csoportosulás támadt,
mert közben a dühös énekes gyűrűjével beörte
Duchemin pénztáros ablakát. A neje a közönség
között jajgatott s akkor állítólag nyakon is ütö-
té. Az azután végleg kihozta a sodrából Trom-
bettát. Revolverét előrántotta s egy a pénztárra,
mint a közönség közé lövöldözni kezdett s a sze-
rencsellen pénztárost szive táján úgy eltalálta,
hogy meghalt. Végre ártatlanná tették a düh-
hös olaszt, aki erre azt állította, hogy csak
ijesztgetésből, önvédelemre használta a revolvert,
sőt nem is hitte, hogy a ravaszja nyitva lett volna,
mert a zesebben állítólag mindig zárva hordja.

— **A körjegyző büne.** Sok hűtlen körjegyzőről
szólt már a krónika, de olyan elvetemültől, mint
amilyenek a borsodmegyei Farr község körjegyzője
bizonyult, talán ritkán. Kiss Ferencz a jeles
gentleman neve. Egerben letartóztatták s a miskol-
czi kir. ügyészség fogházába szállították. A kör-
jegyző nyolcz éven keresztül 4 százalékkal
magasabb pótdótot szedett a lakosoktól,
ami által azokat közel 20.000 koronáig megkárosí-
totta. A körjegyző ezenkívül hivatalos pénzt is sik-
kasztott.

— **Adományok a nőiszabó tanonczmunka-kiállítás
czéljaira.** A nőiszabó tanonczmunka-kiállítás sikerét
néltányolta Sztérényi József kereskedelmi ál-
lamtitkár azzal, hogy a kereskedelmi kormány nevé-
ben 500 koronát küldött az ipartestületnek jutalom-
ként való kiosztás végett. Jutalmazni kívánja a ke-
reskedelmi kormány a legkiválóbb munkák készítőit,
valamint azokat mestereit is. A Budapesti Kereske-
delmi és Iparkamara hasonló czélból 100 K-t kül-
dött, mely összeget az ünnepélyes megnyitás alkalmá-
ból a kamara képviseletében Holczér Sándor ke-
reskedelmi tanácsos, kamarai tag adott át a testü-
let elnökségének. Ezenkívül adományoztak: Girardi
József ipartestületi elnök 50 koronát, Holczér Sándor
50 koronát, Wehle Hugóné 30 koronát, Berkovits Ig-
náczné 10 koronát és Fischer Julia 10 koronát. Az
Országos Iparegyesület ezüst- és bronzérmes adomá-
nyozott, ezenkívül az ipartestület maga is ve-
retett érmeket. A kiállítás külső fényét és megkapó
szépségét nemcsak a kiállított izléses és mesés
szépségű daraboknak köszönheti, hanem annak a
kiváló szaktudással végzett rendezésnek is, mely
Lázár Mór, a Holczér-czég kirkatrendezője és Ber-
ger Lajos érdeme. A kiállítás, amelyhez fogható még
ez ideig e szakmában Budapestben nem volt, méltó
díszére válik a nőiszabó ipartestületnek. A kiállítás
megvalósulásában nagy érdeme van az ipartestület
két agilis alelnökének, Kovács Józsefnek és Kállai
Józsefnek. A kiállítás még a jövő hó 3-ig lesz
nyitva, mely idő alatt délelőtt 9—12-ig és délután
3—7-ig díjtalanul tekinthető meg az ipartestületnek
Harisbázár épületében (IV., Koronaherczeg-utca 8.,
II. em.) levő helyiségében.

— **Megfagyott a kocsiiban.** Lippáról érkezik a tu-
dósítás, hogy Biserika Miklós nevű krivádziai tei-
szállító kocsiis tegnap reggel 3 órakor a szomszédos
községbe indult, de utközben valószínűleg még nem
jőzanodott ki az éjjeli mulatozásból, nem vette észre,
hogy lovai az erdő szélén megálltak. Biserika elaludt
és megfagyott. Arra járó emberek találták meg
reggel nyolcz órakor, de már nem lehetett rajta
segíteni.

— **A fővárosi postahivatalok karácsonyi for-
galma.** Az idei karácsonyi postaforgalmat a fővárosi
postahivatalok ismét simán és késedelem nélkül bon-
nyolították le. Összehasonlítva a zárjel közt kimu-
tatott múlt évi eredményével, feladtak Budapestben
december hó 18-tól bezárólag 24-ig 185.972 (158.743),
kézbesítettek 123.672 (109.229) darabot és átmeneti-
leg kezeltek 280.739 (238.955) darab csomagot. Az
összforgalom 590.383 (506.927) darabot tett ki. A
kézbesítő-osztály legforgalmasabb napja december
24-ike volt, mely napon 21.446 darab csomagot, 1037
pénzeslevelet 3.995.847 korona értékben, 17.706 da-
rab postautalványt 536.670 korona értékben és 159
postai megbízást 10.194 korona értékben kézbesített;
a rovatoló-osztály legerősebb napjai voltak decem-
ber 22-ike és 23-ika, mindegyik több mint 60.000 da-
rab csomaggal. Czím nélkül, illetve elégtelen czím-
mel érkezett 679 (628) darab csomag, ezek közül
mint romlandó tartalmu elárvereztetett 264 (219)
darab, czím kiderítése után tovább küldetett 136 da-
rab csomag. Ugy a rendes személyzet, mint azok
hozzátartozóiból toborzott rendkívüli munkaerők
mindvégig lelkes buzgósággal végezték teendőiket,
annak tanubizonyosága a fentvázolt eredmény. Bal-
esete is volt azonban az idei karácsonyi csomag-
szolgáltatnak, amennyiben Mihályfi Sándor csomag-
kézbesítő december 25-én szolgálat közben karját
törte, amikor a kézbesítő-kocsi megvadult lovait
megfékezni igyekezett. Ugy Kossuth Ferencz mi-
niszter, mint Sztérényi József államtitkár élén-
ken érdeklődtek a baleset körülményei iránt és a
kereskedelmiügyi miniszter a kapott jelentés alapján
nyomban kétszáz korona jutalomban részesítette az
ügybuzgó kézbesítőt.

— **Királyok és császárok „megbizottja”.**
Veszedelmes szélhámost tartóztatott le tegnap a
londoni rendőrség. Az illető Becker Frederik-
nek nevezi magát, de valódi neve Sudkovsky.
Becker azt hiesztelte, hogy ügynöke a czárnak s
az a feladata, hogy mindenféle oroszországi vasuti
és bányászati konczessziókat értékesítsen. De
nemcsak a czár bizalmával dicsekedett el, hanem
királyunk nevében is kövelett el hasonló szédél-
géseket. Egy brémai orvoslól ily módon tizen-
nyolczezer koronát csalt ki. A pénzen oroszor-
szági bányarészvényeket kellett volna vásárolnia,
de a börzén eljászolta a pénzt. Az orvos feljelen-
tésére Londonban letartóztatták Sudkovskyt, aki
állítólag más hiszékeny embereket is rászedelt az-
zal a mesével, hogy uralkodóknak ügynöke.

— **Elsikkasztott hirdetések.** Néhány nappal ezelőtt
megirtuk, hogy Demény József szövetségi igaz-
gató ellen büntető följelentést adtak be a rendőrsé-
gen. Ehhez a feljelentéshez ma Gross A. is csatla-
kozott, aki inkasszálas czéljából hatezer korona ér-
tékű hirdetési nyugtát adott át Demény József-
nek, a Veritas kereskedelmi részvénytársaság igaz-
gatójának, de ebből csak ezerháromszáz koronát
kapott vissza. Miután a czég megtudta, hogy De-
mény nagylábon él, automobilon jár, de vagyona
nincs, dr. Brasch Arnold utján sikkasztás miatt fel-
jelentést tett ellene. A rendőrség az ügyben meg-
indította a nyomozást.

— **Házasságok.** Bodor Ödön, csikszeredai tör-
vénszéki bíró karácsony napján tartotta eljegyzését
Alsótörján, altorjai báró Apór Irénkével, altorjai
báró Apór János és neje, alsócsernátoni Bernáld
Irén leányával.

Janata Vilmos bécsi mérnök eljegyezte
Zaorál Vilmos kéménygyáros leányát, Gizikét Bu-
dapestben.

Weiszmann Ármán eljegyezte Gál Irénkét,
Gál Sándornak, a Mátészalkai Takarékpénztár fő-
könyvelőjének leányát.

Glück József aradi nagyiparos Irénke leányá-
val vasárnap kötött házasságot Springer Andor,

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben
Polgár Kálmán műorás ékszertelepén, Budapest, VII.
Erzsébet-körút 29. I. em. szerezhetők be. Nagy ké-
pes album-árcjegyzék bérmentve küldetik.

— **Színházi tolvajlások.** Zsitnyányi Istvánné
született Siller Teréz gépész neje feljelentést teti
a rendőrségen, hogy a minap a Király-Színházban
ellopták kétfedelű aranyóráját és lánczát. —
Deutsch Nándor kereskedő feleségétől az An-
drássy-uton levő Nagy Endre-féle kabaretben ellop-
ták 1800 koronát érő briliánsal ékített aranylánczát

— **A boszniai katonák egészsége.** Néhány londoni lap a londoni Daily Mail belgrádi híradása nyomán azt közli, hogy a boszniai határon elhelyezett osztrák és magyar csapatok közt vérhas tört ki, amelybe sokan belepusztultak, továbbá, hogy a határon az őrségek közül sok ember fagyott meg. A Budapesti Tudósító-t illetékes helyről felhatalmazták annak a kijelentésére, hogy e hírből egy szó sem igaz; a boszniai határon elhelyezett csapatok egészségi viszonyai teljesen kielégítőek, a csapatok között semmi tömeges megbetegedés vagy az időjárás következtében veszteség egyáltalában nem volt.

ban a minap a maga nemében páratlan pör vette — **Gyilkos boszu.** Krizsán György és Hornói Péter szemléki földesgazdák régóta haragban voltak Gules Tódor gazdával. Miután Krizsán Amerikába készült, tegnap este Hornóival együtt megölték az utcán Gulest és agyonverték. Krizsánt és társát a rendőrség a vonaton tartóztatta le.

— **Tizezer asszony pöre.** Bilbao spanyol város kezdetét. Még tavaly történt, hogy egy Pajana nevű fiatal és szép masamódléányt nyolcz esztendői fogásra ítél a bíróság, amiért megölte hűtlen vőlegényét. A pör tárgyalása közben a vádlott nőre igen kedvező körülmények derültek ki s ezeknek hatása alatt tizezer bilbaói nő részvétét s együttérzését fejezte ki a vádlott iránt, tüntető nyilatkozatát írásba foglalta s a memorandumot mind a tizezer nő aláírta. Az ívet azután hat szép leány személyesen adta át az elítéltek s a lapok is mind közölték másnap a tizezer névvel egyetemben. Az ügyész a kis hűtést úgy fogta fel, hogy büntetnek feldicséresse történt. Azért megidézte maga elé az emlékirat szerzőjét, meg valamennyi tizezer aláíróját. Csupán a tizezer idézés közbesítésére ráment egy esztendő. A rengeteg pör most kezdődött meg. Az ügyész négy havi hirtönt szándékozik kérni az irat szerzőire és egy-egy napot az aláírókra. A tizezer asszonyt egyetlenegy ügyvédi védi. A vádlottak között vannak Bilbao leghíresebb szépségei.

— **A szilveszteri záróra.** Dr. Boda Dezső főkapitány megengedte, hogy Szilveszter északán a főváros területén levő vendéglők és kocsmák hajnali három óráig nyitva maradjanak s mind a vendéglőkben, mind pedig a kávéházakban a záróórát muzsikálhassanak is.

— **Halálozások.** Oroszi Sándor, a Kassa-Oderbergi Vasút nyugalmazott ellenőre Pozsonyban meghalt.

Lichtenberg Mór, Szeged szab. kir. város törvényhatósági tagja életének hetvenkilencedik évében meghalt. Az elhunytban Ullmann Adolf, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgató-helyettese apóstát gyászolja.

Szőllősi Sándorné, szül. Pollatsch Margit, Szőllősi Sándor nagymihályi gyógyszerész neje életének huszonnyolcadik évében Nagymihályon elhunyt.

Herczeg Ferenc orosházi lakos a gyulai kórházban hetvenegy éves korában meghalt. Dr. Herczeg Ferenc miniszteri titkár a megboldogultban édesatyját gyászolja.

Özv. Schmidt Istvánné, szül. Repper Mária f. évi december hó 28-án este hat órakor, életének negyvennyolcadik évében meghalt.

— **Rendőri hírek.** Eltűntek: A rendőrség ma a következők eltűnését jelentették be: Jelus Dániel zaingróczyi születésű 44 éves lakatos-segéd (lakott: Kispesten), Jäderhancz Mária nyitrai születésű 25 éves cseléd (Holló-utca 10. sz.), Warzmann József budapesti születésű 18 éves kárpitosanoncz (Rózsa-utca 11.), Möricz Béla 17 éves géplakatos (Ujpest, Bocskai-u. 4.), Varga Teréz csornai születésű 20 éves mindenos (Garay-utca 20.), Wieska Mihály vendéglős 29 éves felesége Sztanecik Róza (Pékerdő 7291.), Döringer Adám kovácssegéd 54 éves felesége Gál Borbála (Rákospalota, Kossuth-u. 21.), öt gyermekét is magával vitte. Kaczka Teréz nézsai születésű 23 éves varrónő 21 éves nővérével Veronával, aki szintén varrónő volt, a minap eltávozott József-körút 32. számú lakásáról s azóta a két testvérnek nyoma veszett. A rendőrség keresi az eltűnt leányokat. — **Öngyilkos cipészsegéd:** A „Zöld koszorú”-szálló egyik szobájában ma délelőtt melbe lőtte magát Pischl Rezső 21 éves cipészsegéd. Mire a mentők megérkeztek, meghalt. Holttestét a

törvényszéki orvostani intézetbe szállították. Öngyilkosságának oka ismeretlen. — **Gázmérgezés:** Mandl Anna és Saller Matild cselédek a Fő-utca 2. számú szolgálati helyükön a gázcsapot tegnap este nyitva felejtették. Ma reggel a két cselédet a cselédszobában eszméletlen állapotban találták meg. A kiömlött gáz megmérgezte őket. Az életveszélyesen sebesült leányokat a mentők a Rókusba vitték. — **Tűz.** A Szabolcs-utca 4. szám alatt van a budapesti kávépörkölők szövetségének a géphelyisége. Ma reggel a géphelyiségben, a benzintartály mellett tűz támadt. A benzin fellobbant. A veszedelemtől nyomban értesítették a tűzoltókat, akik gyorsan kivonultak s még csirájában eloltották a tüzet. — **Villamosok összeütközése.** A kispeszt-szentlőrinci villamos vasútnak 52. számú kocsija ma reggel a Vágóhid-utca sarkán összeütközött a 298. sz. villamos kocsival. Az összeütközés olyan erős volt, hogy mindkét villamos perronja összezúzódott s az utasok közül is többen könnyebben megsérültek.

— **Fővárosi Orfeum.** Az évről-évre népszerűbbé váló Szilveszter-estét az igazgatóság olyképen ünnepli meg, hogy a műsorba egészen új számokat illeszt be. A többek között színe kerül egy francia vigjáték „A jó tip” címűen, melyben Mezei Irma, Sugár Elza, Aalbach Jaques és Baumann Károly lépnek fel, valamint egy nagyon humorisztikus táncgyűjtemény is „Csintalan leányok” címűen Holzer J. balletmester betanításában. Fellép továbbá Mr. Bicknell amerikai gyorsművész is, aki ismeretes személyiségek szobrai mintázza villámszerű gyorsasággal. A Szilveszter-est műsorát ezeken kívül még több újdonság díszíti. Január 1-én nincs délutáni előadás, de az esti előadásban a tüköreltelen új januári műsor fog bemutatkozni, melynek keretében fellép a világnak ezidőszerint legnagyobb attrakciója: Péter, az emberi csimpánz, melynek nagy híre hamarosan el fog terjedni a fővárosi közönség körében. Úgy a Szilveszter-esti, mint a január elsejei előadásra megkezdődött már a jegyek elárúsítása. Jegyelővétel elővételi díj nélkül naponta 10—1 és 3—6 óráig kizárólag a Fővárosi Orfeum nappali pénztárnál. Telefon 91—36.

— **Royal-Orfeum.** Ujlesztendő napján, pénteken mutatkozik be a Royal-Orfeum új vezetősége és a kiváló művészi erőkből teljesen újraszervezett hetvennégy tagú társulat. A megnyitó előadás napján két előadás lesz: délutáni félnégy órakor mérsékelt helyárakkal és este nyolcz órakor rendes helyárak mellett. Mind a két előadás teljesen új műsora egyformán nagy körültekintéssel és kiváló ízléssel van összeállítva. Színekerül hat darab: a Drótnélküli táviró című kacagató bohózat, mely Bécsben már a 300-ik előadásán is túl van; A vöröslámpa, Guy de Maupassant remeke, mely a párisi Grandignole legnagyobb sikerű kasszadarabja; Az Ágy, Henry Lavand szenzációs sorozatának második — Budapestben még elő nem adott — részéből a Nászéjszaka és Csáldóttan önbén című kép, mely a világ minden nagy városában több száz előadást ért; a B. U. E. K. című rendkívül kacagató aktuális tréfa és a Montenegró hadat üzen című paródia, mely a cettinjei skupstina gyűlését eseteli ellenállhatatlannul ható szatírával. Az igazgatóság által szerződötett új társulat tagjai a következők: Mérei Adolf főrendező, Szathmáry Árpád rendező, Barna Izsó karmester, Loncz Annie, Poór Lili, Solti Emma, Antal Erzsé, Szécsi Sári, Petre Klári, Maglász Feryke, Hegedüs Gizi, Kabók Győző, Szabó Gyula, Szentimay Béla, Boros Géza, Gerzely Lajos, Kellér Gyula, 28 tagú karszemélyzet és 22 tagú zenekar, megfelelő technikai személyzet. Jegyek a január 1-ét két előadásra, amelyen az összes szerződötett tagok bemutatkoznak, valamint a szombat esti és a vasárnap délutáni és esti előadásokra szerda reggeltől kezdve válthatók elővételi díj nélkül a Royal Orfeum pénztárnál. Jegyek kaphatók az összes városi jegyirodákból is.

AZ EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. a. van.

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) A Nemzeti Zenede tegnap tartotta meg gróf Zichy Géza elnöklésével az idei rendes évi közgyűlést. Az elnöki megnyitó beszéd után felolvasták a titkári és számvizsgáló bizottsági jelentéseket, melyeket a közgyűlés tudomásul vett. A jövő évi költségvetés változatlan elfogadása után megejtették a választásokat és pedig a következő eredménnyel: Elnök: gróf Zichy Géza, alelnök: Rózsavölgyi Gyula, titkár: Vajdaffy Emil, pénztáros: Dárday Géza, ellenőr: Schunda V. József, ügyész: dr. Posszer Gyula, választmányi tagok: dr. Davida Miklós, Fenyvessy Adolf, dr. Fraknóczy Vilmos, Glück Frigyes, Hets Odón, Langer Ignác, Morzsányi József, dr. Papp István, Rausch Károly, Saxlehner Andor, Schunda V. József, Vargha Albert és Vidofalvy Gyula. Számvizsgálók lettek: Reményi Antal, Kaczvinszky János, Kauzer József, Devecis Ferenc és Kókay Lajos. Az egyhangulag megejtett választás kihirdetése után Reményi Antal, a választmány tagok nesztora, lelkes szavakban mondott köszönetet egy gróf Zichy Gézának, mint pedig a tisztikarnak az intézet felvirágoztatása körül szerzett érdemeikért, mire a közgyűlés az elnököt életre feloszlott.

(*) Az Operaházban holnap, szerdán az év utolsó hértelen előadásul (150. sz.) „A hegyek alján” című dalmű kerül színe a következő szereposztással: Márta—Kaczér, Nurri M.—Szoyer I., Pepa—Payer Antonia—Ambrusné, Rozália—Várady M., Sebastiano—Takács, Pedro—Környe, Tomassó—Venczell, Nando—Déry, Moruccio—Dalnoki V. Vezényel Márkus Dezső karmester, rendező Alszegehy Kálmán főrendező. — Csütörtökön, Szilveszter napján gyermekelőadásul a „Jancsi és Juliska” című meseoperát és a „Baba-tündér” című balletet adják. Ez az előadás félőtkor kezdődik.

(*) **Paulay Erzsé esküvője.** A mai szürke, ködös, havas levegőbe rózsás színtöltet vetett egy lakodalom, melynek szereplői a fővárosi társaságánál kedves alakja. A vőlegény Czárán Zoltán, az ismert dalmás urlovas és tekintélyes földbirtokos volt. Menyasszonya pedig a Nemzeti Színház néhai nagy nevé igazgatójának, Paulay Edének és özvegye Adorján Berta egyetlen, szépséges leánya — valósággal: „az anyja lánya” — Paulay Erzsike. A polgári házasságkötést Bárczy István polgármester végezte; tanuk voltak: Petz István járásbíró és Fejér József seprősi földbirtokos. Az egyházi házasságkötés délelben tízenkét órakor volt a ferenczrendiek belvárosi templomában; az esketést Buttykay Antal gárdián végezte; tanuk voltak: Bereczik Árpád miniszteri tanácsos és Petz István járásbíró. A szertartás alatt Tarnay Alajos zongoraművész orgonán játszott a „Pillangó kisasszony” operából. Az esküvő után, a melyen a művésznőnek igen számos kollegája s a fővárosi társaságnak igen sok tagja volt jelen, az új pár hosszabb nászutra indult. A fiatal művésznő számos tisztelőjét megnyugtathatjuk. Petrucchio visszahozza megszelídített Katalinját, s nem ellenzi, hogy ezentul is gyönyörködtesse a közönséget egyre jobban finomodó, kristályosodó művésztével.

(*) **Hírek a Nemzeti Színházról.** Holnap, szerdán, a Hamlet, Shakespeare klasszikus tragédiája kerül színe s a czimszerepet Pethes, a királynét Jászai Mari, a királyt Szacsyay, Oféliát Török Irma, Horatiót Pálly, Polóniust Gál, Rosenkrantzot Náday Béla, Clüdenstern Horváth, Laertest Rajnai, a két sirásót Gabányi és Rózsahegy, a színészkirályt Ivánfi és a színészkirálynét Györgyi Ilona fogja játszani. Csütörtökön, Szilveszter estéjén, az Urhatnám Polgárt, Molière nagyszerű klasszikus bohóságát adják elő. Hogy ezt a rendkívül mulattató, látványos bohózatot a gyermekvilág is megláthassa, kivételesen este 6 órakor fog kezdődni az előadás. A czimszerepet Horváth Jenő, a többi pedig S. Fái Szeréna, Várdi Aranka, Vizváry Mariska, Gál, Bakó, Náday Béla, Kovács, Horváth Zoltán, Mészáros Alajos és Bónis fogja játszani. Az előadás előtt S. Fái Szeréna elszavallja Várdi Antal Mentők című alkalmi költeményét.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Mozsánlata valódi áldás gyomorbetegségek és székeszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

sz étropált gyomrot
2-3 óra alatt tel
jesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér
nagy üveg 60 fillér

(*) Felolvasó ülés a Dugonics-Társaságban. Szegedről írják: A Dugonics-Társaság vasárnap, e hó 27-én tartotta meg az évi utolsó felolvasó ülését dr. Lázár György elnöke alatt. Ez az ülés is népes és látogatott volt, mint a többi, a városháza nagytermét teljesen megtöltötte a közönség. Előbb dr. Czimer Károly történész olvasott fel részleteket Csongrád megye multjából, a vándorló megyegyűlésekről. Utána Vikár Béla vendég a Kalevalából való fordításait mutatta be. A szép költemények nagy tetszést arattak. — Kun József r. tag költeményeit Szigethy Vilmos olvasta fel, majd Sas Ede r. tag adta elő „Hajótörtek” című nagyobb költeményét, amiket erős tappsal honorált a közönség.

(*) Beresényi emléksobor. Ungvár város közönsége mozgalmat indított, hogy Beresényi Miklósnak emléksobrot állítsanak. A szoboralap javára január 2-án nagyarányu hangversenyt rendeznek. A hangversenyen közreműködnek Morvay Zsuzsika, az ismert nevű fiatal zongoraművész, továbbá Usz Irén, Kerekes Istvánné, Plotényi Nándorné, Plotényi Agatha, Ruszinko Zsigmond, Orlovsky Frigyes és Pribék Antal.

(*) Uj „Monna Vanna”-pör. Maeterlinck érdekes színműve, mint opera-libretto, valóságos Erisalmájának látszik. Már egyszer nagy vizálkodásra adott okot, amikor Ábrányi Emil a fia, ifj. Ábrányi Emil partitúrája alá dolgozta fel operaszöveggé. Most ismét Monna Vanna-pörre van kilátás. Février Henry fiatal francia zeneszerző Maeterlinckkel szövetkezve opera-zenét szerzett, melynek szövegéhez maga Maeterlinck gyúrta át a darabját. Eddig rendben volt a dolog. Csakhogy Février nem vette tudomásul, hogy Maeterlinck az operát az Opera Comique-nek szánta, a komponista ellenben a Nagy Operának adta oda, ahol már vigan folynak is a próbák s a bemutató előadás január 6-ára volt kitűzve. Most kérdésessé vált, hogy megtarthatják-e az előadást, mert Maeterlinck tiltakozását jelentette be és a Nagy Operát 10.000 frank kártérítési összeg erejéig pörli.

(*) Az „Ördög” jubileuma. A Vigszínházban holnapután, csütörtökön éri meg Molnár Ferencz vigjátéka, az „Ördög” a hetvenötödik előadás jubileumát. Első előadása 1907. április 10-én volt és azóta nemcsak Magyarország valamennyi színházában játszották, de hét nyelven Európa és Amerika valamennyi nagyobb színpadán szerzett elismerést a magyar irodalomnak. A bemutató szereplői közül Hegedűs Gyula, a czimszerep kreálója, Varsányi Irén, Jolán személyesítője, Hegedűs Gyuláné, Selyem Czinka ábrázolója, valamint László szerepében Szerényi Zoltán valamennyi előadásban résztvettek; Fenyvessy Emil, aki János festőt adja, csak egyetlen előadásból maradt ki. A jubiláris előadásban is résztvesznek valamennyien. Csütörtökön is lesz előadás, amennyiben gyermekelőadásul megismétlik „Jóka ördögét”, Komor Gyula dalokkal és táncokkal tarkított vidám mesejátékát. Holnap, szerdán a „Király”, Flers, Caillavet és Aréne szenzációs vigjátéka kerül színre.

(*) Kipisszegett darab. A berlini Lessing-Theaterben Skovronnek és Wilde „Bretzenburg” című vigjátékát a bemutató-előadás közönsége unottan nézte végig és az utolsó felvonás után erőlyes püsszegeggel adott nemtetszésének kifejezést. A két szerző — Skovronnek és Wilde — nem azzal hibázta el, hogy mind a kettő Richárd és egyikük sem Oszkár, hanem azzal, hogy vigjátékuk, ha játék is, de nem vig.

(*) Magyar Vadász. Huszár János szerkesztésében és kiadásában szépen kiállított illusztrált vadászati újság első száma jelent meg ma „Magyar Vadász” címmel. Az új lap minden hó 1-én és 15-én jelenik meg s előfizetési ára egész évre 24 korona lesz. Az első számban, amely többek közt a királyi képet is közli vadászruhában és vadász-társasága körében Gödöllőn, a szerkesztőn kívül Bársony István, Takács Gyula, dr. Bognár Mátyás, dr. Tafner Viktor és dr. Dornik Henrik irtak értékes cikkekkel. A folyóiratnak egyik célja az, hogy a német illusztrált vadászati újságokat kiszorítsa, s ezért mindenképpen érdemes a támogatásra.

(*) Uj Uhde-kép a Szépművészeti Muzeumban. Szmracsányi Pál, a nemrég elhunyt nagyváradi püspök a Szépművészeti Muzeumnak hagyta Uhde egyik főművét: „Az angyal a pástoroknak jelenti Jézus születését”. Ezt a képet a müncheni mester 1892-ben festette, a mikor művészi képességének tetőpontján a legintenzívebben foglalkozott vallásos festéssel. Ez a képe egyik legmonumentálisabb, festői szempontból egyik legszebb és legpoetikusabb alkotása.

(*) Hangversenyek. Friedmann Ignác, a kitűnő lengyel zongoraművész, ki jövő héten csütörtökön, január 7-én rendez a Royal-teremben nagystyílű Chopin-estélyt, a következő nagyszerű műsort fogja azon bemutatni. Sonate C-moll, Nocturne h-dur Ballade as-dur, Imprompte fis-dur, keringő as-dur, Polonaise as-dur, Etudeök c-dur, c-moll, ges-dur, cis-moll, des-dur, gis-moll, ges-dur. Sonate h-moll. Friedmann hangversenye még művészkörökben is feszült érdeklődést kelt.

Culp Julia, a bájos hollandi énekművész nő egyetlen dalestélyt vasárnap, január 10-én tartja a Royal-teremben Dienzi Oszkár zongorakiséréte mellett. A páratlan művész most kapott elsőrendű londoni czégtől ajánlatot, hogy a jövő szezomban 50 dalestélyt tartson Amerikában, amelyért 300.000 koronát hajlandó letétbe helyezni. A művész még nem határozott végleg e kérdésben. Friedmann és Culp hangversenyeit Méry Béla rendezti.

Weingartner Felix filharmóniai estélye. Az idei hangversenyszézőn legkimagaslóbb eseménye kétségkívül a bécsi Tonkünstler Orchester filharmóniai estélye lesz január 26-án a Vigadó összes termeiben. Amint értesülünk, Weingartner a világhírű karnagy, a bécsi opera jeles igazgatója, a budapesti közönségtől kívánja megtudni, vajjon melyik zeneművek kerüljenek előadásra. Azoknak, akik jegyüket Méry Béla zeneműkereskedésében megváltják, jogukban áll tehát a programra vonatkozó kívánságaikat közölni. Az estélyen Nedbal Oszkár a bécsi népopera karnagya és Szántó Tivadar zongoraművész fognak közreműködni. Szántó Tivadar Delius hangversenyt fogja játszani, melylyel Londonban, Párisban, Berlinben és New-Yorkban kellett igen nagy feltűnést. A fényesnek ígérkező hangversenyre már a jegyek legnagyobb része elkelt.

Nyilt-tér

rovatban közzétételről nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KALLAY ZOLTAN

jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáttól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

Külön értesítés helyett.

Baranyavári Ullmann Adolfiné szül. Lichtenberg Ella egy a maga, valamint férje, baranyavári Ullmann Adolf gyermekei György, Ferencz, Mariska és az összes rokonság neve en mély fájdalommal tudatja, hogy férjén szeretőt edesatyja

Lichtenberg Mór

Szeged szab. kir. város törvényhatósági, közigazgatási bizottságának, közértesítési tanácsának, közselejtelemének tagja, a szegedi gazdasági egyesület diszelnöke, a XXII. községi képviselői bíróság elnöke, a szegedi Lloyd-társulat tiszteletli elnöke stb.

Folyó hó 29-én életének 79-k évében hosszú szenvedés után jobbra szenderült. A meghalásig hűlt tetemei folyó hó 31-én délelőtt 10 órakor kísérik a gyászszobából a csülk helyi örök nyugalomhoz. Szeged, 1908. december 29.

Szamárköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsio használata folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

A SCOTT-féle Emulsio



Am Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végjegyét — a halasit — kérjük figyelmebe venni.

segít azért, mert elsőrangu alkatrészei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerré teszik, sőt tápereje is elsőrangu. Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészség.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

FŐVÁROS.

(*) Orvosi kinevezés. A főpolgármester a székesfőváros Duna-jobbparti közkórházaknál megüresedett segédorvosi állásra dr. Pesthy Endre orvost kinevezte.

A tisztviselők áthelyezése. Dr. Bárczy István polgármester rendeletet adott ki, amelyben kijelenti, hogy tudomására jutott, hogy a tisztviselők körében előforduló áthelyezések alkalmával egyes hivatalfőnökök az áthelyezett alkalmazottakat nem bocsájtják el hivatalukból, hogy működésüket új beosztott helyükön megkezdhessek, hanem a tisztviselőket sokkal hosszabb ideig visszatartják. Tudomására jutott továbbá a polgármesternek az is, hogy egyes hivatalfőnökök a polgármester hozzájárulása nélkül a tanácsai segédhivatalból ideiglenesen hivatalnokokat vagy szolgákat rendelnek be hivatalukhoz. Minthogy az ilyen eljárás a fegyelem érdekében és a közszolgálat zavartalan menetének biztosítása szempontjából meg nem tűrhető, ennél fogva felhívja a polgármester az összes hivatalfőnököket és intézeti vezetőket, hogy az áthelyezésekre vonatkozó rendeleteit mindenkor minden késedelem nélkül felelősség terhe mellett hajtsák végre és előzetes hozzájárulás nélkül a tanácsai segédhivatalból alkalmazottakat el ne vonjanak. Kijelenti a polgármester, hogy ezen rendelkezései ellen vétők eljárását fegyelmi vétségnek fogja minősíteni, melynek megtorlásától a jövőben eltekinteni nem fog.

(*) A petróleumgyári vizlopás. A vízművek igazgatóságának az utóbbi időben feltűnt, hogy a köbányai vízműedenczéből jelentékenyen több víz fogy, mint amennyi fogyasztást a vízmérőkből megállapítani lehetett. Sokáig kutatták ennek az okát, míg végre ez év októberében a Hazai Kőolajipar Részvénytársaság Gyömrői-ut 140. szám alatt lévő telephelyén megtartott váratlan vizsgálat világosságot derített ebben az ügyben. Megállapították ugyanis, hogy a gyárban kizárólag tüzveszedelem esetre felállított csapról a hivatalos ólomzárat eltávolították, a csapra egy gummicövet helyeztek, amelynek segítségével külön e célra épített földalatti csatornán keresztül külön tartályba vizet gyűjtöttek. A megindított vizsgálat során a gyári személyzet azt vallotta, hogy ez a jogtalan vízhasználat a vezetőség parancsára és rendelkezésére történt, még pedig éjjel, rendszeren 3—4 órán keresztül. A vízművek igazgatósága kiszámitotta, hogy a gyár két év alatt mintegy 125.000 köbméter vizet használt el jogtalanul, amelynek értéke 20.000 koronát tesz ki. A tanács ma tartott rendkívüli

Angol, francia és amerikai rendszerű KÉSZPENZÉRT félárban: ruházódhatik minden ember finoman és elegánsan az országos elsőrangú Zélinger Samu üzletében

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári raktárakban vásárolt 8—6 méteres legujabb divatu mintá gyapjuszövetekből mérték szerint készítik: finom öltönyt — 21 frtért nagyon finom prima öltönyt — 26

Maglár — — — — — 21—26 Ft
Főút vagy
Tollkabin
Budapest, IV., (Belváros)
Magyar-utca 3. sz. I. emelet.
Kassuth Lajos utca melletti

ülésében a társaságra kivetette a 20.000 koronát és az iratokat a büntető eljárás folyamatba tétele végett a kir. ügyészséghez tette át. Megjegyezzük, hogy a gyár vezetője tagadásba veszi a dolgot, ám a hatóság megállapította, hogy a tettenérés napja óta naponta mintegy 150 köbméterrel kevesebb víz fog el.

(A légszusz. A főváros világitási albizottsága ma délelőtt Vosits Károly tanácsos elnöke alatt tartott ülésén foglalkozott a légszuszgyárak igazgatóságának a magánfeleknél teljesítendő légszuszfelszerelési és javítási munkálatokról szóló és 1909. évre érvényes árjegyzékével. Minthogy az árjegyzék teljesen azonos az ez évvel, az albizottság azon javaslattal terjeszti a tanács elé, hogy azt hagyja jóvá.

(Az állategészségügyi telep felülvizsgálása. Az állategészségügyi telep felülvizsgálására kiküldött bizottság ma délelőtt dr. Meily Béla tanácsos elnökletével ülést tartott, amelyen beszámoltak a vizsgálatot vezető közegek eddigi működéséről. A bizottság a mai nappal befejezte működését és annak eredményéről a jövő év január havának első közgyűlésén fog beszámolni.

(A járvány-szabályrendelet. A legutóbbi tífuszjárvány alkalmával felmerült az a kérdés, nem kellene-e megalkotni a központi járványbizottságot. A járványbizottság teendőire vonatkozólag a tisztifőorvosi hivatal szabályrendeletet készített, amely felölelte volna az eddigi jogszokásokat. Minthogy azonban a tervezet idevágó intézkedései a törvény szellemébe ütköznek, a tisztifőorvos véleményezése alapján a szabályrendelet megalkotását elodázták addig az időpontig, amíg a közegészségügyi törvényt novelláris intézkedéssel fogják kibővíteni.

EGYESÜLETEK.

(A Budapesti Magántisztviselők Szabadgondolkodó Egyesülete január hó 1-én (pénteken) délután öt órakor a Társadalomtudományi Társaság helyiségében (IV., Károly-körút 14. II. em.) vitatást tart. A vitatás tárgya: „A szabadgondolkodás és a nők választójoga”.

(A Régészeti és Embertani Társulat ma délután báró Nyáry Jenő elnökletével bemutató előadást rendezett az Iparművészeti Múzeumban. Elsőnek Rádics Jenő min. tan., az Iparművészeti Múzeum igazgatója bemutatta és ismertette azt a két gobelint, amelyek az aranygyapjas-rend brüsszeli kiállításán művészeti és régészeti körökben oly nagy feltűnést keltettek. Az Iparművészeti Múzeum most Párisban megvásárolta ezt a két magyar vonatkozású gobelint. A két művészi kivitelű szőnyeg királyi czimerekkel ékes és alkalmasint a VI. század második tizedében készült. Az egyiket Ferdinánd, Lajos királyok és Mária s Anna királynők czimere, a másikat pedig Károly és Miksa főherczegek czimerei vannak. Mindkét szőnyeg minden valószínűség szerint Lajos és illetve Ferdinánd királyok esküvője alkalmából készült. Utána dr. Csányi Károly iparművészeti muzeumi igazgató bemutatta Bethlen Katának gyönyörű tulipános keglengye-ládjáját 1695-ből és ugyanannak egy magyar-himzészű párnáját. Bemutatót azonban több hollasi és tatali fayencet a XVIII. századból, valamint több cseréptálat a pápai és murányi kőcserépkészítőktől a XIX. századból. Mindkét bemutató-előadást a nagyszámú megjelent közönség tetszéssel fogadta.

(A pesti izr. nőegylet népkönyvtára javára rendezendő „öt órai tea” közbejött és elháríthatlan akadályok miatt nem 1909. január 1-én a Royal-szállóban, hanem vasárnap, 1909. január 3-án a Lloyd társulat dísztermében (V., Mária Valéria-utca 12.) fog megtartani. A már kiadott belépőjegyek azonban érvényben maradnak.

(A Kaposvári Szegény Tanulókat Segítő Egyesület sikerült képzőművészeti kiállítást rendezett a somogy megyei művészek és a balatoni festőkolónia tagjainak műveiből. A kiállítást az egyesület elnöke, dr. Gulyás Ferencz kir. tanfelügyelő rendezte. A kiállításon résztvettek: Rippl-Rónai, Kuny, Bosznay, Bácskay, Kopits, Lammé Hilbert Irén, gróf Somsich Béláné, Böhm Farkas, Schardinetz s külön csoportban a balatoni festőkolónia tagjai, Boromissza, Csomorthy, Kádár, Ungváry legválogatottabb műveikkel. A műtárgyak fele, közel 15.000 korona értékben máris elkelt.

(Pályázati felhívás. A „Báró Hirsch Mór” jótékonyági és önszegélyező egyesület elnöksége az egyesület bekezdésében fennálló „Faludi Gáborné alapítvány” kamataiból esedékessé váló három, esetleg négy, egyenkint 100—100 koronás kiházasítási segélydíjra pályázatot hirdet. A segélydíjra csakis oly kifogástalan előéletű hajadon menyasszonyok tarthatnak igényt, kiknek szülői, vagy ezek egyike legalább öt év óta tagja az egyesületnek. — A köllőleg felszerelt pályázati kérvények bezárólag 1909. évi január hó 20-ig az egyesület központi titkári hivatalában (Budapest, VI., Teréz-körút 3. sz. a.) nyújtandók be; ahol egyéb szükséges felvilágosítással készséggel szolgálnak.

Mulatságok.

** Lakatos-bál. A Budapesti Egyesült Lakatosipartestület, a tavalyi táncmulatság fényes sikerén felbuzdulva, február hó 6-án a Pesti Lloyd összes termében az ipartestületi szakkönyvtár javára bált rendez. Az agilis vigalmi bizottság, melynek élén Lakos Lajos védnök, Farkas Gyula, Sajó János tiszteletbeli elnökök és Haverland Antal elnökkel száz tagból áll, mindent elkövet, hogy a lakatos-bál az idei farsang egyik legfényesebb estélye legyen.

Elegáns férfiruhákat

szállítok mérték után és mérsékelt szabott árban.

Uj férfiruha bérletemet a ruha visszaadása nélkül

és a ruhatár díjtalan karbantartása mellett az előkelő urközlőség figyelmébe ajánlom.

Deutsch F. Károly,
Budapest, VI., Andrássy-út L. I. em.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Esküdtészeki tárgyalások. A budapesti büntető törvényszék esküdtbírósa 1909. évi január hó 11-én kezdődő ülészakájában a következő bűnügyeket tárgyalta: Január 11-én Pap János szándékos emberölés kísérleti, január 12-én Paszlaha Ferenc és két társa rablása, január 13-án Rácz István szándékos emberölés kísérleti, január 14-én Bardovics Mihály szándékos emberölés kísérleti, január 15-én Rubes Mihály szándékos emberölési, január 16-án Kálmán János rágalmozási, január 18-án Klobucsár Lőrincz szándékos emberölés kísérleti, január 20-án Weisz Dezső izgatási, január 21-én Ferenczi Szabó Aron izgatási, január 22-én Szabolcs Bálint izgatási, január 23-án Hahn Béla és két társa rágalmozási és január 25-én Játkó János rágalmozási bűnügyeit.

§ Kragujevics Spázó bécsi barátjai. Kragujevics Spázónak, a hírhedt és titokzatos kalandornak üzemei legközelebb a bécsi bíróságot foglalkoztatják abban a vonatkozásban, amely szerint ezen üzelmekben Reitz Ede könyvelő és Nawratil Frigyes kereskedő is résztvettek. E két újabb nevezett ellen ugyanis az államügyész a büntetőtörvénykönyv 129. szakaszába ütköző fajtalanságok büntetelménye miatt vádat emelt. A tárgyalás január 12-én lesz. Régen foglalkoztatta a bírakat és kriminálistákat ehhez fogható ügy. Mint emlékeztetés, a szeptember ötödikére virradó éjszakát Kragujevics egyik bécsi barátjának, Reitz könyvelőnek lakásán töltötte. Reitz reggel segítségért kiáltott a berohanó házbelleknek elmondta, hogy Kragujevics meg akarta fojtani, de kiáltásaira megszökött. Később, a hatóság előtt aként adta elő az ügyet, hogy Kragujevicsessel jóbarátságban volt és azért kiáltott, mert Kragujevics öngyilkos akart lenni. A hatóság nem tudott eligazodni e szerfölött gyanus vallomáson. Kragujevicsét né-

hány nap múlva Budapesten letartóztatták. De Kragujevics kihallgatása nem vetett világosságot arra, hogy voltaképpen mi történt Reitz lakásán. Meg akarta-e fojtani, vagy sem? Végre vártatlanul nyomra jutott a hatóság. Egy bécsi bankár meghalt és hagyatékában egy levelet találtak, melyből kiderült, hogy Kragujevics és Reitz bűnös viszonyban álltak egymással. A további nyomozás megállapította, hogy Kragujevics egy közvesztélyes rabló, aki áldozatait beéges hallamú egyének sorából szemeli ki és akik közül töbeket nemcsak kirabolt, de meg is gyilkolt. Berlinben például egész határozottsággal megállapították, hogy ott meggyilkolta egyik áldozatát. A Nawratil elleni vád nincs közvetlen összefüggésben Kragujevicsessel; csupán annyiban tartozik az ügyhöz, hogy kiderült, hogy Nawratil ugyanolyan barátságban állt Reitzzel, mint később Kragujevics. Kragujevicsét, aki Budapesten volt letartóztatásban nem idézik be a bécsi tárgyalásra; csupán a vallomásairól felvett jegyzőkönyveket olvassák fel. A vádat dr. Ernst ügyész képviseli; a védelmet pedig dr. Elbogen és dr. Walter ügyvédek látják el.

§ Megszökött román izgatók. A budapesti büntető-törvényszék esküdtbírósa több rendbeli izgatás sajtóvétségéért közel három évi államfogházra és 6000 korona pénzbüntetésre ítélte el Makrea Vazul és Coroin: Virgil oláh hírlapírókat. Legújabb mindkettő ellen újabb izgatás sajtóvétsége miatt esküdtészeki főtárgyalás van kitűzve. Ezt a főtárgyalást nem lehet megtartani, mert ugy Makrea, mint Coroin kiszökött Romániába. A kir. ügyészség megkeresésére a rendőrség mindkettő ellen figyelő lapot állított ki.

§ Közös völegény. Sente Mór gyulafehérvári postai gyakornok két éven át udvarolt V. Ilonkának, egy szolnoki uri család leányának, akinek kezét ünnepélyesen meg is kérte. Mint völegény aztán mézes-mázos hittel szavakkal mintegy 1200 koronát kért apródonként kölcsön leendő anyósától. Mikor arra került volna a dolog, hogy házassági ígéretét beváltsa, Sente Mór, a völegény egy napon levélben leleplezte önmagát s kijelentette, hogy az orvosok megtiltották neki a nősülést súlyos természetű vérbaja miatt. A levél tartalmát azonban a menyasszony fiúvére gyanusnak találta s felkeresve Szentét, elvitte egy orvoshoz s megvizsgáltatta. Az orvos konstatálta, hogy Sente Mórnak nincsen vérbaja s hogy akadálytalanul köthet házasságot. Pár nap múlva a történetek után a menyasszony levelet kapott egy budapesti trafikostól, a husz éves özvegy L. Paulától, aki óva intette a menyasszonyt attól, hogy Sente Mór ígéreteinek higgyen, mert az ő kezét is megkérte s két év óta vele is jegyes viszonyban áll. A leleplezés után a két menyasszony megismerkedett egymással s a közös völegény levelei igazolták azt, hogy a postagyakornok játékot üzött a fiatal leánnyal, akinek anyjától még 1200 korona kölcsönt is kicsalt a házasságkötés ürügye alatt. V. Ilonka anyja erre beadványt intézett a budapesti postaigazgatósághoz, melyben feltárta részletesen Sente Mór családját és arra kérte a postaigazgatóságot, hogy kötelezze a jeles gyakornokot arra, hogy neki a kölcsön adott pénzét visszatérítse. Mivel ezen beadványban Sente Mór személyére vonatkozólag olyan állítások is voltak, amelyek a házasságzsidélgő színében tüntették fel, Sente Mór büntető feljelentést tett volt menyasszonyának anyja ellen rágalmozás és becsületsértés vétségéért. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető járásbírósnál Bezeredy járásbíró. A panaszos, miután nem tagadhatta el, hogy a levelek tőle származnak, kijelentette, hogy ő már megígérte, hogy visszafizeti a kölcsönkért összeget, annyival is inkább, mert erre hivatali főnöke is kényszerítette. Híletre ma még nem került a dolog, mert a bíró L. Paulának tanuként leendő kihallgatása céljából a tárgyalást január 25-ére halasztotta el.

§ A király ellensége. Sztamkovics József vacsi pusztai asztalos királysértés vétségéért már két ízben volt büntetve. Legutóbbi büntetését, az egy havi fogságot múlt év augusztus 21-én töltötte ki. Alig, hogy kiszabadult a fogházból, elment özvegy Nagay Ödönének az Alföldi-utca 5. szám alatti vendéglőjébe s ott újból sértő szavakkal illette a királyt. Az alkoholizmusban szenvedő asztalmesteri nyomban letartóztatták és a kir. ügyészség újból vádat emelt ellene. A mai vádtanácsi tárgyaláson a védő kérelmére a vádtanács elrendelte Sztamkovics elmeállapotára vonatkozó orvosszakértői vélemények beszerzését.

KÖZGAZDASÁG.

A szerb provizóriumot meghosszabbították. Hogy lassanként Belgrádban is felülkerekedjen a józan belátás, azt bizonyítja az is, hogy a szerb kormány hozzájárult ahhoz, hogy a december 31-én lejárt szerb külkereskedelmi provizórium három hónapra, 1909. március 1-ig meghosszabbítsák. Ugy látszik, Szerbia is belátta azt, hogy egy gazdasági háború rá nézve ugyanazt jelentené, mint a fegyveres harc: a bukást.

Az Erzsébet Gözmalom-Társaság ma délután Baumgarten Lajos elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A rendkívüli közgyűlés főtárgyát képezte az igazgatóság azon indítványa, hogy a társaság temesvári fiókjának felhagyásával a társulat tulajdonát képező, Temesvárott levő malom minden tartozékaival és lakházzal ezen célra 2.000.000 korona részvénytörzssal alakítandó részvénytársaságnak az 1907. üzletévi mérlegben kitüntetett 758.925,66 korona vételáron eladassék, 1909. január 1-től kezdődő hatálylyal, olyképpen, hogy akár természetbeni betét, akár más címen megítélt az alakítandó részvénytársaság tulajdonába, a vételár az alakítandó részvénytársaság hasonló összegű részvényeiben legyen kiegyenlíthető. Az igazgatóság továbbá indítványozza, hogy a társaság fenti célra 2.000.000 korona alaptőkével, temesvári székhellyel részvénytársaságot alapíthasson vagy ilyennek alapításánál részt vehessen, ugyszintén ezen alapítandó részvénytársaság azon részvényeit, melyek természetbeni betét által fedezve vagy mások által jegyezve nem lesznek, jegyezhesse és teljes névértékben befizethesse. Felhatalmazást kér az igazgatóság részére, hogy a fent körülírt jogügyleteket fogantathassa, a szükséges okmányok feltételeit megállapíthassa és azokat a társaság czégével aláírthassa, valamint a Temesvár—Józsefvárosi ingatlanok tekintetében, a vevő részvénytársaság tulajdonjogának bekebelezésére az engedélyt megadhassa. A közgyűlés az igazgatóság indítványait egyhangúlag elfogadta és azok keresztülvitelével az igazgatóságot megbízta.

A borszéki üvegyár reaktíválása. A borszéki üvegyár évek óta szünetel. Most a székelység lábraállításának kapcsán ismét napirendre került a borszéki üvegyár dolga is. A székely ipari és gazdasági érdekek hathatós támogatását ugyanis azok az iparvállalatok szolgáltatják, amelyek a Székelyföld ipartermékeit dolgozzák fel s a székely nép szorgalmas munkásságát veszik igénybe. Örövendetes az a jelenség, hogy mindinkább szaporodik a tőke, mely fokozottabb mértékben vállalkozik a Székelyföld iparának fellendítésére. Nem kis jelentőségű tehát az a hír, hogy a Borszákon levő s évek óta szünetelő üvegyár üzemét újra felveszi egy részvénytársaság, mely az üzemeltetéshez szükséges szénmennyiséget viszont a gyergyói szénbányáknál máris lekötötte. Az üvegyár üzemé nagyobbszabásának ígérkezik, amennyiben évi termelése 4—5 millió vizes- és sörös-palaczk előállítására irányoztatott elő.

Fizetéseket. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseket közli: Compagnie Belga-Hongroise det Mines felszámolás alatt és Hungária bányatársaság, Déva. — Hochmann Dávid kereskedő, Tardoskéd. — Szedő Emil papirkereskedés és könyvnyomda, B.-Gyula. — Erdős Ármán kereskedő, Budapest. — Valics Károly kereskedő, Marosludas. — Pollacsek Miksa kereskedő, Saigótarján. — Fekete István szűcs, Szabadka.

A tőzsdetanács ülése. A tőzsdetanács ma délután Simon Jakab alelnök elnöklésével teljes ülést tartott, amelyen a következő határozatokat hozta: A földművelésügyi miniszter ama leirata folytán, amelylyel a tanácsot a korpaárak tőzsdéi jegyzése iránt megkereste, kimondotta, hogy a jegyzés kérdésében a szakértő körök bevonásával a jövő év január havának folyamán értekezletet fog tartani. Elrendelte a tanács, hogy a Budapesti Villamos Városi Vasut r.-t. elsőbbségi köicsönkötvényeit a tőzsde árjegyző lapjában lajstromozzák és jegyezzék. A Fiumei Hitelbank r.-t. felszámolásban megkeresése

folytán a tanács elrendelte a nevezett társaság részvényei jegyzésének megszüntetését. A napirend tárgyalása után a tanács az év ez utolsó teljes üléséből táviratilag fejezte ki az évforduló alkalmából szerencsekívánatait külföldön tartózkodó elnökének, Kornfeld Zsigmondnak.

A békésmegyei gazdák korpaszükséglete. A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület a takarmányhiánnyal sújtott vármegyei kisgazdák érdekében oly értelmű felterjesztéssel fordult a földművelésügyi miniszterhez, hogy 1600 q korpa-szükséglet beszerzéséhez járuljon hozzá a kilitásba helyezett segélylyel. Darányi földművelésügyi miniszter a felterjesztés folytán 30 százaléknyi hozzájárulást vállalt magára s így a fenti mennyiség Tótkomlós, Orosháza, Békésszentandrás és Öcsöd községek kisgazdái között kerül kiosztásra. A kiosztáshoz szükséges összeírásokat most teljesíti a vármegyei gazdasági egyesület.

Az ipar és kereskedelem érdekel az új perrendtartásban. Az ország kereskedelmi és ipari érdekképviselői felterjesztést intéztek az igazságügyminiszterhez, melyben felsorolják a polgári törvénykezési rendtartásról szóló törvényjavaslatnak rájuk vonatkozó sérelmes rendelkezéseit. Az egész ország ipara és kereskedelme érdekében kérik az illetékesség és hatáskör kérdésében a mai állapot fenntartását.

Állattenyésztési felügyelőkből — gazdasági felügyelőkből. Az állattenyésztésről szóló új törvény fokozottabb feladatokat ró az államra, miert is Darányi földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy az állattenyésztési felügyelők számát szaporítja s a működési körüket akként osztja be, hogy fokozatosan minden vármegye területére egy külön felügyelő jusson. Darányi földművelésügyi miniszternek egyúttal az is szándéka, hogy az állattenyésztési érdekek sérelme nélkül, az állattenyésztési felügyelőket a tárczája keretében felmerülő mezőgazdasági gyakorlati teendőkre is utasítja s ehhez képest a kinevezendő tisztviselők czime is megváltozik. Az állattenyésztési felügyelők ezentúl gazdasági felügyelők lesznek és gyakorlati teendőkkel bíznak meg, de természetesen működésük főfeladatát képezi, hogy az állattenyésztés fejlesztéséről szóló 1908. évi XLIII. t.-cz. minél gyorsabban elérhesse azokat az eredményeket, melyeket a törvény napirendre hozása óta a gazdák méltán várnak.

Csőd. Eszéken a Milos M. tejmérnök czég vagyonára ma elrendelték a csődöt. A czég tulajdonosa Milos Mária. A passzívák 100.000 koronát tesznek ki. A csődnél leginkább a környék uradalmi vannak érdekelve. Milos Mária, akinek Zágrábban és Szerajevóban fiókjai voltak, vajkivitelrel is foglalkozott.

Áruforgalom beszűkítése a Száván. Az áruforgalom a Száván (Szigetköz—Belgrád—Zimony között) a Duna Gözhajózási Társaság közlése szerint december hó 31-én a folyó évre beszűkítették. Ezzel az áruforgalom a folyó évadra — kivéve a Zimony—Belgrád—Pancsova és a Belgrád—Sabac közötti helyi forgalmakat, amelyek az időjárás és jégviszonyokhoz képest további intézkedésig még fenntartatnak és amelyekre nézve az időnkénti helyi hirdetések mérvadóak — az összes többi társasági hajóvonalakon beszűkítették.

SPORT.

() Úszóverseny. A Budapesti Egyetemi Atlétikai Klub és a Műegyetemi Atlétikai és Footballklub klubközi úszóversenyt rendez január 3-án, vasárnap a Rudasfürdőben. A két főiskolai egyület úszói a következő versenyszámokban fognak megmérkőzni: 40 méteres gólya-úszás, 40 méteres gyorsúszás, 100 méteres úszás, 200 méteres úszás, 400 méteres úszás, 60 méteres hátúszás, 60 méteres mellúszás, négyszer 40 méteres staféta, ötször 40 méteres sprint-staféta. A legnagyobb pontszámot elérő egyesület a rektor vándordíját nyeri. A verseny belépődíj nélkül tekinthető meg.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, december 29.

A készáruüzletben ma is szilárd volt az irányzat. Gyenge kínálattal szemben a malmok igen jó vételkedvet mutattak, jobb árakat is szívesen fizettek, élénkebb forgalom még sem fejlődhetett ki, mert az árubirtokosok tartózkodók és a malmok szerint kissé túlkövetelők voltak. Mindössze mintegy 20.000 mm. buza kelt el a tegnapiaknál 15—20 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 26.50 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 24 korona 76 kilós bácskai, úszkös buzáért. Egyéb gabonamérek közül rozs 5 fillérrel drágább, zab, tengeri, árpa változatlan. Forgalmomba került: 40 mm. rozs 1885 koronás áron és 600 mm. zab 16.90—17.50 koronás áron. A határidőpiacra a mai üzlet a beállott havazásra kedvetlenül és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán, amely különben nem volt nagyarányú, egyre fokozódó vételkedvre meglehetősen szilárdult az irányzat és különösen az áprilisi határidők lényegesen emelkedtek. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza tizenhét fillérrel, az áprilisi rozs tizenegy fillérrel, az áprilisi zab két fillérrel javult, ellenben az októberi buza nyolc fillérrel, a májusi tengeri két fillérrel gyengült, az októberi rozs pedig változatlan maradt.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	25.50—26.05
"	76	25.10—25.50	80	25.8—26.15
"	77	25.30—25.70	81	26.00—26.30
"	78	24.55—25.90	82	—
Fejérmegyei uj	75	—	79	25.30—25.90
"	76	24.90—25.20	80	25.55—26.00
"	77	25.—25.35	81	—
"	78	25.25—25.55	82	—
Pestvidéki uj	74	—	78	25.25—25.65
"	75	—	79	25.40—25.80
"	76	25.00—25.30	80	25.65—26.00
"	77	25.20—25.50	81	—
Bánsági uj	74	—	78	25.30—25.75
"	75	—	79	25.4—25.80
"	76	24.85—26.15	80	25.75—26.00
"	77	25.25—25.60	81	25.95—26.75
Bácskai uj	74	—	78	25.45—25.90
"	75	—	79	25.50—26.05
"	76	25.10—25.50	80	25.75—26.15
"	77	25.40—25.70	81	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	19.45—20.15
középmínőségű uj	—	—	—	19.85—19.95
Arpa takarmány I.-rendű	—	—	—	16.10—16.30
II.-rendű	—	—	—	15.70—16.—
Köles	—	—	—	—
Zab I.-rendű	—	—	—	17.25—17.50
II.-rendű	—	—	—	16.95—17.25
Tengeri belföldi uj	—	—	—	13.0—14.00
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—

A készáru piacra elkel:

Buza. Tiszavidéki: 2200 mm. 80 kg. 26.50 korona, 1600 mm. 80 kg. 26.30 korona, 1030 mm. 79.2 kg. 26.40 korona, 200 mm. 78.5 kg. 25.90 korona, 200 mm. 78 kg. 25.90 korona, felső, 140 mm. 76 kg. 25.60 korona, 100 mm. 76 kg. 25.20 korona, felső, 200 mm. 74 kg. 24.60 korona, felső.

Fejérmegyei: 200 mm. 77 kg. 25.60 korona, 300 mm. 76.8 kg. 25.50 korona, 200 mm. 76 kg. 25.55 korona, Bihari: 200 mm. 76 kg. 24.10 korona.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 78 kg. 25.90 korona, 200 mm. 78 kg. 25.90 korona, 400 mm. 78 kg. 25.90 korona.

Carei: 480 mm. 80.5 kg. 26.50 korona. Bácskai: 100 mm. 80 kg. 26.30 korona, 100 mm. 76 kg. 24 korona, úszkös.

Zentai: 3180 mm. 77 kg. 25.95 korona. Beeskereki: 2680 mm. 78 kg. 25.70 korona.

Bánsági: 100 mm. 80 kg. 26.30 korona, tiszai, 2390 mm. 79 kg. 25.70 korona, úszkös, 1730 mm. 78.5 kg. 25.70 korona, úszkös.

Tiszavidéki: 200 mm. 81 kgr. 26.60 korona, 200

SZÉN, koks, briket,
összes gazdasági,
antracit ipari és házi célokra

Telefon: Detail 24-27. 75-28, Engros 164.



27701

Radnay Károly

BUDAPEST, Váci-körút 78. szám.

Szigetköz: ANTRACIT BUDAPEST

mm. 78.5 kgr. 26.60 korona, 200 mm. 79.7 kgr. 26.60 korona.

Rozs: 200 mm. 19.85 korona, 150 mm. 19.85 korona, mind kp. mellett, paritás.

Zab: 100 mm. 17.50 korona, 100 mm. 17.30 korona, 100 mm. 17.25 korona, 200 mm. 17.10 korona, 200 mm. 16.90 korona, mind kp. mellett.

Az árak 100 kgr.-ként koronákban értendők.

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötéseik (50 kg.-ként):

Buza 1909 áprilisa 12.64, 12.61, 12.76.
Buza 1909 októberre 10.97, 10.98, 10.92 11.—
Rozs 1909 áprilisa 10.28, 10.32.
Rozs 1909 októberre 9.23, 9.22, 9.25, 9.23, 9.28.
Zab 1909 áprilisa 8.63, 8.66, 8.64, 8.65.
Tengeri 1909 májusra 7.35, 7.33, 7.37, 7.35.

1 óra 30 percig zárulnak:

1909. áprilisi buza	12.75—12.76
1909. októberi buza	10.99—11.—
1909. áprilisi rozs	10.30—10.32
1909. októberi rozs	9.26—9.27
1909. áprilisi zab	8.65—8.66
1909. májusi tengeri	7.34—7.35

Budapesti gabonaforgalom.

1908. december 27-től december 28-ig.

Erkezett:		Elszállított:	
Buza	31834	—	—
Rozs	2140	—	—
Arpa	7502	—	—
Zab	8518	—	—
Tengeri	4661	508	—
Liszt	204	6841	—
Korpa	2502	3785	—

Értéktőzsde.

A mai forgalom szilárd irányzattal indult, de a mérsékelt forgalom nem engedte meg az árfolyamok kedvezőbb kialakulását. A mai szilárdabb irányzat a Bécsből érkezett kedvezőbb hírek eredménye s ezek a hírek a politikai helyzet javulásáról szóltak. A vezető értékek árfolyamai alig változtak, a bankrészvények közül is csak a Jelzálogbank mutat harmadik koronás javulást. A Közuti vasuti részvényekben megindult erős árhullámzás a mai nappal nemcsak, hogy teljesen megszűnt, hanem a mai árfolyamokkal a részvények már 4.50 koronás visszaesést mutatnak. A helyi értékek piacán nagyon mérsékelt volt a forgalom. Kötés csupán a Salgótarjáni, a Brassói czellulóza és a Magyar villamosági részvényekben fordult elő. A járadékpiac csaknem üzletelen. A Jelzálog arra a hírre, hogy az intézet megütötte az egymillió koronás főnyereményt, élénk keresletnek örvendett és 3 koronával emelkedett.

Előzőzsde

Előzőzsde kedvező.
Köttetett: Osztrák hitelrészvény 619.—520.25, Magyar hitelrészvény 718.—719.—, Osztrák-magyar államvasut 667.—667.75, Magyar leszámítoló-bank 477.—, Jelzálogbank 410.—412.—, Közuti vaspálya 593.—592.—.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde üzletelen.
Köttetett: Osztrák hitelrészvény 620.25—620.60, Magyar hitelrészvény 718.25—719.—, Osztrák-magyar államvasut 668.—668.50, Rimamurányi vasmű 516.—516.25, Közuti vaspálya 592.—588.50, Magyar koronajáradék 91.15, Salgótarjáni köszénbánya r.-t. 576.—577.—, Brassói czellulose-gyár 250.—255.—, Magyar villamosági r.-t. 293.—294.—.
A prémiumüzletben díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 8.—10.— K, 1909 január hó végére 28.—30.— K.

Utózőzsde.

Az utózőzsde ösztönzés hiján üzletelen volt. Kötés a Közuti vasut részvényekben fordult elvélve 589.—589.50 K árfolyamon és végül zárult 589.50 K.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, december 29. A bőséges havazás következtében elmúltak az aggodalmak a vetések miatt s ez a körülmény ellensúlyozta a külföldi tőzsdék szilárd jelentéseit. Eleinte gabonaneműeket 5 fillérel olcsóbban lehetett volna szerezni, de később az eladók ragaszkodtak a tegnapi teljes árakhoz. Üzlet

azonban nem volt, aminthogy nem is lehetett arra számítani, hogy a konzum éppen az évforduló külszöbén fog felhagyni tartózkodó viselkedésével. Nemcsak búzában és rozsban, hanem a többi czikkben is teljes üzletelenség uralkodott, azonban az árak nem változtak. A külföldi piacok szilárd irányzatát a szigorú téli időjárás motiválta, más körülmény nem gyakorolt ilyen hatást.

Jegyzetelt buza: új tiszavidéki 13.40—13.85 korona, marosi és bánáti 13.15—13.45 kor., mosoni 12.55—12.95, korona, tótfelvidéki 12.40—12.95 korona, déli vasuti 12.55—12.95 korona, marchfeldi 12.25—12.65 korona.

Rozs: tótfelvidéki 10.30—10.50 korona, csepeli 10.25—10.40 korona, pestmegyei 10.40—10.55 korona, déli vasuti 10.25—10.45 korona, különféle magyar 10.25—10.45 kor., osztrák 10.15—10.35 korona.

Arpa: morvaországi 9.20—10.35 kor., marchfeldi 8.50—9.10 korona, bécsvidéki 9.—9.30 korona, tótfelvidéki 8.10—9.80 korona, csepeli 7.80—8.40 korona, középduinai állomások 8.20—8.80 korona, déli vasuti 8.40—9.40 korona, északmagyarországi 7.60—9.10 korona, tiszavidéki 7.60—8.50 korona, sörrápa —.—.— korona, takarmányárpa —.—.— korona.

Magyar tengeri: régi —.—.—, új 7.45—7.70 korona, cinquantin —.—.—, új 9.—9.50 korona.

Magyar zab: minőség szerint 8.75—9.30 kor., közepes —.—.— kor., elsőrendű —.—.— kor., válogatott 9.30—9.70 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai 8.75—8.90 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, december 29. A mai előzőzsde arra a hírre, hogy a bécsi és orosz kormány közt folyt tárgyalásokat közzéteszik és a viszony Ausztria-Magyarország és Törökország közt javult, általánosan barátságosabb irányzatot kapott lábra. Kezdetben a piac ma is tartózkodó volt, de később newyorki jelentések által ösztönözve, Hitel-, Államvasuti- és Alpesi bányarészvényekben helyi vásárlásokat eszközöltek. Később a forgalom megcsappant és végül teljesen ellankadt. A magyar jelzálogbank részvényei budapesti vásárlásokra, melyek azzal a hírrel állottak összefüggésben, hogy a konvertált nyerevénykötvények főnyereménye egy, a bank birtokában levő sorsjegyre esett, emelkedtek. A déli tőzsdén csendes volt az üzlet és az árfolyamok alig változtak. Később az árfolyamok csekély forgalomnál színvonalukat megtartották. Berlinből a bányáértékek nyugodt magatartását jelentik.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 620.50, Magyar hitel. 718.50, Länderbank 421.50, Államvasut 669.75 —.—, Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 104.25 —.—, Alpesi bányatársulat 629.50, Rimamurányi 517.—, Májusi járadék 94.30, Magyar koronajár. —.—, Orosz érték 97.70, Török sorsjegy 176.50, Német márka 117.23.

1 órakor jegyeztek:

Osztrák hitel 620.25, Magyar hitel 718.—, Länderbank 421.50, Unio-bank 520.—, Államvasut 667.—, Anglo-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasut 103.25, Gözhajó —.—, Alpesi bányarészvény 629.—, Májusi járadék 94.20, Magyar koronajáradék 91.12, Török sorsjegy 176.50, Német márka 117.23, Elbavölgyi vasut 443.50, Rimamurányi 517.—, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. —.—, Kárpáti petroleum —.—.

Bécs, december 29. (Osztrák értékek zárlata) 4.2 százalékos papír-járadék 94.20, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.80, 1860-as sorsjegy 151.40, Osztrák hitelsorsjegy 467.—, Angol osztrák bankrészvény 289.50, Bécsi Bankverein 502.50, Osztrák-magyar bank 1732. Déli vasut 102.75 Dunagőzhajózási társ. 890.—, Dohány rész. 342.—, Cs. k. arany (vert) 11.33 Német bankk. 117.16 Osztr. Lloyd 406.—, 4.2 sz. ezüst. jár 94.20—97.25, Osztr. koronajáradék 94.40, 1864-es sorsjegy 266.—, Osztrák hitelintézeti részvény 619.50, Union-Bank 523.—, Osztrák Länderbank 420.50, Osztrák-magyar államvasut 667.75, Elbavölgyi vasut 441.50, Alpesi részvény 628.25, 20 frankos 19.10, Londoni váltóár 239.75, Lipótkohó 419.—, Töröksorsjegy 176.25. Csendes.

Bécs, december 29. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 109.40, tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 142.—, Magyar hitelbank részvény 718.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény —.—, Rimamurányi 516.75, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 377.—, Magyar ko-

ronajáradék 91.05, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.80, Magyar nyer.-k. sorsjegy 186.25, Kassa-Oderbergi vasut részvény 356.—, Magyar jelzálogbank 410.50, Magyar keresk. bank —.—.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, december 29. (Tőzsdejelentés.) A tegnapi newyorki tőzsde hatalmasan emelkedő irányzatának és a mai bécsi piac kedvező magatartásának hatása alatt az alaphangulat szilárd volt, bár a forgalom nem volt nagyjelentőségű. Bányáértékek közül a porosz szász államvasutak 80 millió márka értékű rendelkezéseinek hatása alatt, német luxemburgiak 1½, bochumiak több mint 1%-kal emelkedtek. Bankok közül csak a német bank, valamint hitelértékek örvendtek némi érdeklődésnek. Járadékok és hajózási értékek jól tartottak. Villamossági értékek némileg csökkentek. Zárlat csendes forgalom mellett szilárd. A készpénzpiac ipari értékei csekély forgalom mellett szilárdak. Ultimópénz 5½%, magánleszámitolási kamatláb 3%.

Zárlatkor jegyezték: 4.2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.10, osztrák hitelrészvény 195.70, Déli vasut 18.20, orosz bankjegyek 214.30, 4 százalékos új orosz kölcsön 16.50, Disconto Commandit 179.60, Dinamit-truszt —.—, Harpeni 192.50, Unifikált török járadék 93.—, 4.2 százalékos ezüst-járadék —.—, 4 százalékos magyar aranyjáradék —.—, Magyar koronajáradék 91.40, Osztrák-magyar államvasut 143.70, Bécsi váltóár 85.20, Olasz járadék —.—, Alt. villamossági Edison 217.90, Gelsenkircheni 188.20, Laurakohó 194.90. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) december 29. 4.2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.—, 4 százalékos magyar aranyjáradék 98.70, Osztrák hitelintézeti részvény 195.60, Osztrák-magyar államvasut 144.—, Északnyugati vasut —.—, Bustlehradi vasut —.—, Londoni váltóár 204.50, Bécsi Bankverein 127.80, Villamos részvény —.—, 3 százalékos magy. aranykölcsön —.—, 4.2 százalékos ezüstjáradék —.—, Osztrák koronajáradék 94.40, Magyar koronajáradék 91.65, Osztrák-magyar bank 124.70, Déli vasut részvény 18.30, Elbavölgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 85.26, Párisi váltóár 814.75, Union bankrészvény 130.50, Alpesi bányarészvény —.—, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) december 29. 4.2 százalékos ezüstjáradék 97.—, 1860. sorsjegy 153.50, Déli vasut 17.80, 4 százalékos aranyjáradék 97.40, Osztrák hitelrészvény 195.50, Osztrák-magyar államvasut 143.50, Olasz járadék 103.90, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.60. Nyugodt.

London, december 29. Angol consoli 83%.

Páris, decz. 29. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.57, Osztr. aranyjáradék 97.50, Magyar aranyjáradék 94.60, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 490.—, 3 százalékos Olasz járadék 104.50, Déli vasut elsőbbségi kötv. 286.—, 5 százalékos marokkói járadék 524.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 96.—, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 88.60, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 99.90, 5 sz. Orosz kincstári utalvány 1904. 515.—, 4 sz. Szerb járadék 1907. 430.—, 4 százalékos spanyol járadék 96.85, 4 százalékos unifikált török jár. 92.97, Török sorsjegy 174.50, Török dohányrészvény 364.—, Osztrák föld-hitelintézeti 1100.—, Osztr. Länderbank 459.—, Magyar jelzálogbank —.—, Banque de Paris 1547, Banque Ottomane 704.—, Osztr. magyar államvasut —.—, Déli vasut 109.—, Meridional vasut —.—, Keleti vasutak —.—, Waggon Lits —.—, Hartmann gépgyár 526.—, Rio Tinto 18.72, Sucrerie d'Egypte 35.—, Tula 268.—, Thomson Houston —.—, Urikányi köszén 157, Chartered 20.75, De Beers 276.—, East Rand 110.50, Jagersfontein 93.50, Transvaal Consols —.—, Transvaal Land Company 57.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.62, Váltó német piacokra (rövid) 122.62, Váltó Bécsre (rövid) 104.62, Váltó Belgiumra (rövid) 3/8, Olasz aranyváltó (rövid) 1/4, Váltó Svájcra (rövid) 5 sz. Csek Londonra 250.95, Magánkamatláb 2¼, Gyenge.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Bécsi sertésvásár.

St.-Marx, december 29. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai sertésvásárra 19,735 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 9958 fiatal és 8332 hizott sertés.

Árak: elsőrendű 108—111 fillér, kivételesen — fillér; középnéhez 100—107; idős 96—104 fillér, könnyű 110—130 fillér; fiatal sertés 90—112 fillér, kivételesen — fillér kilogrammonként élő súlyban levonás nélkül.

Sertéskereskedelmi csanok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, december 29-én. (Hivatalos tudósítás) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) ...

Serieszetszám 1908. évi december 26. napján volt készlet 23657 drb., 1908. december hó 29-én felhajtott 227 darab, 1908. december 29-én elszállított 640 darab, 1908. december 29. napjára maradt készletben 23244 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár

Budapest, decz. 29. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 154 darab sertés, 79 darab süldő, ... darab malacz. Pótelhajtás drb sertés, drb süldő ...

Vásárcsanok.

— Deczember 29. —

A karácsonyi ünnepek alatt igen élénk forgalom volt különösen vágott baromfiiban. Vajban a kínálat túlszárnyalta a keresletet és így az árak még az ünnepek előtt sem birtak megjavulni. A tojáselhelyezést a czukrászstrájk nehezítette meg. Vad eléggé keresett, burgonya változatlan, hagyma lanyhább. Az utév előtti napokra legjobban ajánlható szopósmalacz felszállítása, melynek ilyenkor jó kereslete van.

Mai árak: Husneműk: marhahús hátulja 116-132 K, eleje —84-1.— K, vidéki borjú, borbén hosszszan mérve súlylevonás nélkül 108-120 K, helybeli borjúhús 132-148 K, sertéshús szalonával 120-124 K, lehuzott sertés 120-124 K, szalonna friss 124-128 K, szalonna sózott 120-128 K, szalonna füstölt 140-146 K, olvasztani való 124-134 K, hajt 136-140 K, sertésszír 140-144 K, mndi métermázsanókat. Füstölt hús (vidéki) 150-160 K, hazai sonka 180-2.— K, szalámi magyar 320-360 K, szalámi nyári 120-140 K kilogrammonként.

Vad: őz 140-140 K, szarvas 80-89 K, dámvad 80-90 K, vaddisznó 80-1.— K kg.-ként egészben, nyul nagy 260-280 K, nyul süldő 160-2.— K, fogoly 1.—1.20 K, fácán 280-340 K darabonként. Fenyvesmadár kötegio 1.—120 K.

Baromfi-félék: Élő: rántani való csirke 160-2.— K, sütni való 2.—280 K, kacsa sovány 340-4.— K, kacsa hízott 4-5 K, lud hízott 10-15 K, tyúk 320-360 K, pulyka 6-7 K páronként. Vádott: szépen tisztított baromfi: hízott lud 130-140 K, hízott ruca 130-150 K, hízott pulyka 1.—180 K, levestyúk 120-140 K kg.-kint. Pular 180-2.— K darabonként.

Tejtermékek: tevaj (centrifugált) I. 220-240 K, II. 180-2.— K, főzővaj (köpiüt) 170-180 K, tehénturó 90-96 K.

Zöldségfélék: burgonya (vagonáru) sárga 8-850 K, rózsá 840-880 K, fehér 540-640 K, kivi 12-16 K, sárgarépa 13-14 K, petrezselyem 16-20 K, vöröshagyma makói 24-26 K, vöröshagyma közönséges, hazai 10-16 K, fokhagyma 40-44 K, káposzta 10-12 K 100 kg.-kint.

Gyümölcsfélék: szőlő —80-1— fill. kg.-kint. Alma: válogatott elsőrendű áru (aranypármén, rannet, Jonathán, Törökbalint, batul, stb) 28-30 K, má-

secondrendű 16-26 K, harmadrendű apró áru 8-14 K. Körte: elsőrendű —80-1— K, másodrendű 40-60 K, dió I. 40-60 K, dió II. 30-40 K 100 kg.-kint.

Vegyesárak: Méz 70-90 kg.-kint. Gomba száritott 2-280 kg.-kint.

Tojás: bácskai 124-126 K, erdélyi apróbb áru 122-124 K eredeti ládánként (1440 drb).

UJ BÉO...

„ALTVATER“

GESSLER

BUDAPEST.

VIZALLAS.

Table with columns for 'm é l e' and 'm e t t e' and rows for various locations like Inn, Dana, Horva, Vág, etc., with corresponding prices.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

Table with columns for 'Buza', 'Egyéb gabonafélék', 'Burgonya', and 'Különböző termények'. It lists various agricultural products and their prices.

Table with columns for 'Pénz' and 'Áru'. It lists various financial instruments, bank shares, and commodities with their respective prices.

Table with columns for 'Pénz' and 'Áru'. It lists various financial instruments, bank shares, and commodities with their respective prices.

KÜLÖNFÉLÉK.

Lázong a tenger.

Lázong a tenger. Lenn a mély morajlik,
Szinén a rémes hullám ver zenét,
A vízparányok örült táncot járnak...
Hajó! halálos mintha értenéd!

Előre csak! harsogja mind a hullám
S a szél nyomában gyorsan lejt tova,
Hajónak fordul, az nagyot csikordul
S hogy volt, hogy itt járt: annak sincs nyoma.

Előre csak! zúgják a hullámtestek,
A part elé! Ellenségünk a száraz:
Ó hajt igába, küldi ránk hajóit!...
Előre csak! Nem tűrjük! volt a válasz.

S tombolva mind a part felé rohannak,
Ahol jó mélyen nyúlik egy öböl,
Amelyben, mit sem sejtve a veszélyről,
Ezer hajó árbóca tündököl.

A sok hullám, míg végre eddig érne,
Erőtlensül simulva elterül.
S a gyűlölt szárazt és kevély hajóit
Hízogó esőkkel nyaldossák körül.

Kántor Mihály.

(Buddhista kolostor Angliában.) Allen Bennett Macgregor skót ember, ki Indiában hét évet töltött egy buddhista kolostorban, nemrég visszatért Angliába, hogy a buddhizmusnak híveket szerezzen. Akadt is eddig vagy 700 híve, kiknek számára kolostort akar alapítani s reméli, hogy ezt a jövő évben, a buddhizmus 2500 éves jubileumán föl is avathatja. E kolostor nemcsak az önmegtartózkodás és nemesebb helye lesz, hanem a skót buddhizmusának az a szándéka is van vele, hogy hozzájáruljon a legfontosabb társadalmi problémák megoldásához. A szegénység és a háború a két legnagyobb probléma s ezeket a buddhizmus gyökereiben támadja meg. A hol buddhisták vannak, — mondja ő — nincs szegénység, mert a buddhisták áthatva az igazi emberszeretettől, minden fölöslegüket embertársaiknak adják. Burmában például nincs sem koldus, sem milliomos. Ha egy föld-birtokosnak nagyobb a termése, mint a mennyire számított, a fölösleget elosztja embertársai közt.

Mivel pedig a buddhista előtt legnagyobb bűn megölni valakit (s ez alól még az állatokat s rovarokat sem veszi ki), a világ egyszerre megszabadulna a háború borzalmaitól, ha mindenki buddhista lenne.

(A hírlapi kacsa eredete.) Az egész világon tudják, hogy a kacsa nemcsak asztalunknak egyik legízletesebb falatját, hanem a hírlapi hazugságot is jelenti. Azt azonban alig tudja meg, hogy a kacsa hogy jutott ehhez a kétes dicsőséghez és ezért csak hálával lehetünk annak a francia folyóiratnak, amely most megjelent számában szolgál a hírlapi kacsa eredetével. Cornelisson brüsszeli polgárnak bizonyos leleplezések miatt megvolt minden oka, hogy a sajtóra haragudjék. Egyszer azután megtörtént, hogy valamelyik brüsszeli lap riportere szenzáció után kutatva, utba ejtette Cornelisson házat. Betért az orosz-lánbarlangba, ahol a házigazda izgatott örömmel fogadta zsákmányát. Az újságíró, a zszurnalisztikának korántsem gyöngye, akivel a késő utódok éppenséggel nem dicsekedhetnek el, kérdést intézett Cornelissonhoz, hogy tud-e valami újságot. (Hja, száz évvel ezelőtt még szervezetlen volt a hírszolgálat s az akkori újságíróknak horgásznok kellett a híreket!) Cornelisson úgy érezte, hogy neki elérkezett a boszúállás órája. Az újságíró szívélyesen helylyel kínálta meg s elmondta, hogy gazdaságában tragikus eset történt. Husz kacsát bezárt egy ketrecbe s nem adott nekik eledelt. Másnap már csak tizenkilenc kacsa volt a ketrecben, a huszadikat a társai nagy éhségükben felfalták, harmadnap már csak tizen-nyolc, negyednap csak tizenhét és így tovább. Végül már csak egy kacsa maradt a ketrecben a huszadik napon. Ennek az egy kacsának a gyomrában volt a többi tizenkilenc kacsa húsa. Boldogan és büszkén távozott el az újságíró és sietett a tüneményes esetet megírni. Lapja másnap feltűnő szedéssel hozta a hírt, amelyet az összes európai lapok átvettek. A bűz Cornelisson eldicsekedett a csínytel és azóta a hírlapi hazugságok gyűjtőneve a kacsa.

(Gonosztevők értékesítése.) Kinában a gonosz-tevők értékesítése az elsőrendű állami gondok közé tartozik, mert sehol sincs annyi fogoly a börtönökben, mint a mennyei birodalomban. Ha valamelyik vállalkozó csatornát, utat, öblöt vagy telepét akar építeni, akkor elmegy előbb a fogházakba és annyi száz gonosztevőt kér magának, amennyire éppen szüksége van a munkálat bevezetésére. A vállalkozó maga keresi ki a megfelelő munkaerőket az állami fogházakban. Midőn már a kiválogatott anyag egyült van, akkor a vállalkozó szerződést köt az állammal és megfizeti azt az összeget, mely arra jogosítja, hogy a gonosztevőket, mint saját rabszolgáit, alkal-

mazzassa. A váltáság lefizetése után a vállalkozó a fe-gyenczek tulajdonosává válik és velük tetszése szer-int rendelkezik. Első kötelessége természetesen az, hogy a válogatott gonosztevőket féken tartsa, mert szabadulásuk esetén az okozott károkkért maga a vállalkozó felelős. Az állam csak azt ellenőrzi, vajjon alattvalói a vállalkozónál megkapják-e rendesen élelmüket és lakásukat. A gonosztevők belső ügyei-vel, esetleges kihágásaival nem törődik, mert ez a vállalkozó szerződésbeli kötelessége. Ilyen módon az állam értékesíteni tudja gonosztevőit és helyet tud csinálni a börtönökben új vendégeknek.

(A Szentírás fordításába becsúzott tévedés.) Dr. Csárszky István írja az Egyházi Közlönyben: A Szentírás héber nyelvű szövege többször említi egy re'em nevezett állatot. A magyar fordítás más régibb fordítások után egyszerűnek és szarvorrú-nak nevezi. Közönségesen antilopnak tartják. De ennek ellentmondanak Jób könyvében róla olvasható megjegyzések, melyek szerint az ökörhöz hasonlít: „Vajjon a szarvorrú akar-e neked szolgálni, vagy megmarad-e jászolyodnál? Megkötöd-e gyepölddél a szarvorrú szántásra? vagy fogja-e tördelni a völgyek göröngyeit utánad? Lesz-e bizalmad az ő nagy erejében és ráhagyod-e munkáidat? Bizol-e benne hogy magodat megadja és szérűdbe gyűjti?” De-litzsch, a híres assziológus fölismeri benne az ék-iratokban említett remu nevű állatot, melynek szí-nes képeivel az asszír emlékeken is találkozunk. Ezek alapján csak bos primigenius és bison euro-paeus-hoz hasonló állatról lehet szó, amely a Liba-nonban is előfordult. Hogy egyszerűnek tartották az abban leli magyarázatát, hogy Kteziász, Krisztus előtt ötödik századbéli történetíró, perzsa ud-vári orvos, aki Artaxerxes Mnemon-t elkísérte Ki-roz ellen viselt hadjárataiba, látott egy ilyen szí-nes képet, amelyen a kezdetleges vetítés követke-zésében csak egy szarv és egy fil látszik s az ábrá-zolt állatot, melynek mint mondja, fehér teste és vörös feje van, vad szárnak nézte, amit szintér a kép tökéletlenségéből lehet megmagyarázni. Ez a leírás csak az említett képre vonatkozhatik, mert oly színű állat nincs. Egy szíriai töredék szintér tesz említést Kteziásról és egy raíma (nyilván a héber re'em és az asszír remu) nevű állatról. Inné kerülhetett az egyszerű a görög fordításba s inné ismét a mieinkbe. Palesztinában is volt egy ha-sonló nevű állat, mert Plinius puoshátup szíriai ök-röket említi és egy neapolisi pénzen ilyfajta álla-képe látnató.

A KITAGADOTT

— REGÉNY. —

Írta: RICHARD DALLAS.

31

Most kezdődött meg tulajdonképp a harc a vád és a védelem között. Benton sok támpontot nyújtott a támadásra, mert fontos adatokat mondott be, de különben is ő volt az első tanu, akinél bizonyos célt lehetett észrevenni a vallomásaiban. Littell most feszült figyelemmel hallgatta Benton minden egyes szavát. Részletes és aprólékos vallomást tett a vádlott látogatásairól Withe lakásán, elmondta a vádlott azt a kijelentését, hogy joga van az atyja által hátrahagyott pénzhez. Némi ezérlásokat is tett, hogy a vádlott fenyegetődött és veszekedett. — ezek mind olyan jelenségek voltak, amelyek csak megerősítették a vádlott ellen a felmerült gyanu.

Miután az államügyész mindent kitudott a tanúból, Littell fordult feléje és most látszott a védő előbbi helyes viselkedése; mert ahelyett, hogy néhány jelentéktelen kérdés után elengedte volna a tanut, most valóságos keresztütlizbe vette a kérdéseivel. Ezáltal a bírák és esküdtek figyel-mét és érdeklődését jólag felkelte.

Littell néhány pillanatnyi szünetet tartott s ezen idő alatt élesen figyelte a tanut, mielőtt még kérdést intézett volna hozzá. Látszott, hogy ez a halasztás Bentonra, aki amugy is ideges, izga-gott állapotban és pillantását féltéken a védőre szegezte, teljesen kihozta sodrából.

Végre Littell megkezdte a kérdezést. Éle-sen kikérdezte vallomásának minden pontja felől, minden egyes esetben szinte odaszögezte őt, mert pontos időmeghatározást követelt és ekkor emelt hangon intette, vajjon a coroner előtt lefolyt tárgyaláskor vallomásában el-mondta-e, hogy Winters gyakran járt Withenél, pénzt kért tőle és kijelentette, hogy a pénz joga-san az ő tulajdonát képezi?

A tanu bevallotta, hogy akkor nem mondta el e dolgokat.

— Miért nem mondta el? — kérdezte Lit-tell.

Benton zavarba jött, végül habozva kijelen-tette, hogy azért nem mondta el, mert nem jutott eszébe.

Littell türelmesen várta a választ, azután folytatta:

— Most mondja el az esküdtráknak: nem az az igazi ok-e, amiért ezeket a dolgokat nem mondta el, mert akkor még nem vette észre, hogy a gyanu Wintersre irányult?

— Igen — volt a habozó válasz. — Ez le-hetett az igazi ok.

— És mikor később meghallotta — folytatta Littell — hogy a gyanu Wintersre irányul és őt tartóztatták le gyilkos gyanánt, azért mondta el mindezeket, hogy a gyanut megerősítse el-lene?

— Igen — felelte Benton — azt hiszem, újabb bizonyítékok szólnak ellene.

— És mért akar ön új bizonyítékokat ellene kiszolgáltatni? Bűnösnek tartja őt?

Ez a kérdés tulment azon a határon, amed-dig Benton el akart jutni, s ezért csak azt fe-lelte — ezt nem tudom!

— Helyes — felelte Littell — hadd lássuk, hogy nem tudjuk-e önből kivenni azt, amit tulajdonképpen tud. Ön mindenesetre sokkal töb-bet ismer, mint bárki más.

És újabb kérdéseivel választ csalt ki arra nézve, hogy a ház airtaja zárva volt, hogy azt egy kulcsesal ki kellett nyitni, amikor Benton a gyilkosság utáni reggel odáérkezett, épp úgy azt sem vette soha észre, hogy Wintersnek, bár-milyen sokat járt is Withe lakásába, kulcsa lett volna.

— És akkor ön szerint hogy jutott be azon éjjel abba a lakásba? — kérdezte Littell.

Benton valószínűleg visszaemlékezett rá, hogy erre a kérdésre mindeddig még nem tudott helyes választ találni, épp azért most sem igen erőlködött, s csak annyit jegyzett meg, nem tudja, hogy jutott Winters a lakásba.

— És mégis — folytatta Littell — mindent, amit csak elmondhatott az esküdtszék előtt, min-dent úgy mondott el, hogy látszatát keltse Win-ters bűnösségének.

Benton nem felelt erre a szemrehányásra s minden igyekezete csak az volt, hogy kinosar elkerüljön minden további kérdést, Littell azon-ban nem hagyta abba és gyors egymásutánbar éles hangsúlylyal adta föl fogas kérdéseit.

— Nem tudja-e egészen bizonyosan, vagy mincse-e róla egészen bizonyosan meggyő-ződve, hogy Wintersnek nem volt kulcsa Withe lakásába.

Benton, aki hozzászólt a Littell iránti en-gedelmességhez, s akit most helyzete teljese-r megzavart, föladata a küzdelmet s a kérdésre igennel felelt.

— S nem tudja-e azt is — kérdezte Littell tovább — hogy bárki is volt, aki azon az éj-jelen behatolhatott Withe szobájába s azt meg-ölte, annak kellett, hogy kulcsa legyen a la-kásba.

Benton igennel felelt.

— Akkor szinte lehetetlen, hogy Winters legyen a gyilkos.

Erre a tanu nem tudott mit felelni.

Azután Littell még afelől kérdezte ki Ben-ton, milyen emberekkel érintkezett Withe, s azt a vallomást is kivette belőle, hogy Withe az utóbbi időben nagyon levert kedélyű volt s többször panaszkodott, mintha valaki nyugta-lanítaná.

— Nem tudja, miféle nyugtalanság lehetett ez?

— Nem — felelte Benton.

Littell kissé habozott, mintha nem akarna további kérdéseket feltenni, amit az elnök is észrevett és most már ő kérdezte Bentont, nem tudná-e, ki lehetett esetleg ez a valaki?

Benton azt felelte erre, hogy nem tudja, de megjegyezte, hogy esetleg Winters lehetett.

Erre Littell ismét a sarkára állt.

(Polyt. köv.)

Kivonat a hivatalos lapból

— Deczember 29. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Reil Ferencz beregszászi pénzügyi segédtitkár... Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Reil Ferencz beregszászi pénzügyi segédtitkár a beregszászi pénzügyigazgatóság... Csorba Gáspár kecskeméti adótitkár pénzügyi fogalmazóvá a szegedi pénzügyigazgatóság... Lakatos János kolozsvári igazolványos őrmestert pénzügyi irodatisztává a dévai pénzügyigazgatóság... Popovits János szombathelyi pénzügyi kezelési gyakorlatnokot pénzügyi irodatisztává a szombathelyi pénzügyigazgatóság... Vaidner Antal egri díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká, jelenlegi állomáshelyén való meghagyása mellett; a válás- és közoktatásügyi miniszter Kunéry J. Kálmán okleveles tanítót a magyarpécskai tanyai állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Sichert Gabriella okleveles tanítónőt az eskárosi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé; a belügyminiszter a belügyminiszteri számvevőszékhez Nagy Barna és Kosch Lajos számvevőszéki díjnokokat díjtalan számgyakornokokká; a nagyváradai ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe Csatári László nagyszablatú írásbírói díjtalan joggyakorlatot díjaz joggyakorlatnokká; a szabadkai törvényszék dr. Magajarszki Félián szabadkai gyakorló-ügyvédet a szabadkai törvényszék és járásbírói mellé szerb, dalmát és horvát nyelvű állandó hites tolmácsná; a beszercebányai pénzügyigazgatóság a beszercebányai adóhivatalhoz Horváth János városi számvevőszéki díjnok, beszercebányai lakost segélydíjas adóhivatali gyakorlatnokká, Zsabka Emil beszercebányai adóhivatali kisegítő-díjnokot pedig díjtalan adóhivatali gyakorlatnokká ugyanoda; a gyulai pénzügyigazgatóság az orosházi adóhivatalhoz segélydíjas gyakorlatnokká Petrics Géza békéscsabai adóhivatali díjtalan gyakorlatnokot; a nagyenyedi pénzügyigazgatóság Kovács Sándor szombathelyi adóhivatali gyakorlatnokot a balászfalvi adóhivatalhoz segélydíjas gyakorlatnokká nevezte ki.

Pályázatok. A lipótmezei állami elmeorvóintézetnél másodorvosi állásra január hó 8-ig; a sásdi járásbírósnál albirói, a dési és a nagyváradai törvényszékeknél jegyzői, a pancsovai törvényszéknél iroda igazgatói, a módosi adóhivatalnál díjaz gyakorlatnokai állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1908. deczember 29-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete.

Hazánkban boros, a déli részekben helyenkint szeles idő uralkodik és sok helyütt havazik. Ma reggelig a csapadék mennyisége inkább csak a Dunántúl és az Alföld déli részein emelkedett 5 mm. fölé. A hőmérséklet általában emelkedett és Erdélyben a normális felett van, de egybeült átlag 5 C°-kal alacsonyabb a normálisnál; a maximum Fiumében 4 C° és a minimum Tatrafüreden -14 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Hideg idő várható, többnyire havazással és sok helyütt szélviharral.

Table with columns: Allomás, Hőmérséklet, Szél, Csapadék, etc. Lists weather data for various locations like A. Szilágyi, Ungvár, Kőszeg, etc.

SZÍNHÁZAK

Szerdán, 1908 deczember 30-án.

Nemzeti Színház

Hamlet. Tragedia 5 felvonásban. Írta Shakespeare, ford. Arany János. Claudius Szacsvay, Hamlet Pélus, Horacio Pálly, Polonius Gá, Laertes fia Ránai, Voltimand Magyar, Cornelius Deák, Rosenkranz Nádal B, Gildensierm Horváth, Páuk Mátyás, Orp Iványi, Marcellus Bonk, Bernardo Abonyi, Francisco Szóke. Kezdeté fél 8 órakor.

M. Kir. Operaház

A hegyek alján. Opera egy előjattal, 2 felvonásban. Írta Lothar Rudolf, zenéjét szerzette D'Albert Jenő. Személyek: Sebastianó Szemete, Tomasso Venczell, Murrucio Dainoki, Mária Kaczer, Antonio Ambrusné, Pápa Payer M., Rosalia Várady M., Nusi M. Szeyer I., Pedro Környei. Kezdeté 7 órakor.

Magyar Színház

A szerenose fia. Komédia 4 felvonásban. Írta Drégely Gábor. Eprekerti Reiner Vágó, Reinerés Forrai R., Emma, Ioányuk Mezős G., Varga, szabó Köröndi, Irén, leánya Háthori G., Szondi Mária Garas, Kormos Antal Csorlos, Gálku'i, igazgató Réthel, Szécs Adolf könyvk. Dobi, David, tőzsedolag Hátkai, Lili, leánya P. Makai, Zsuzs Zinkó Dani Z. Molnár G., A miniszter László, Sebos György, Papp. Kezdeté fél 8 órakor.

Vígsház

A király. Vígjáték 4 felvonásban. Írták Fiers, Cailavel és Aréne. Fordította Molnár Ferencz. A király Hegedűs, Bowdler képviselő Góth, Marthe, a leeseje Varsányi I., Lize, a leánya Komlóssy I., Marnix T. színész Góthné, Cha parantle Fejvesi E., Filmin, a fia Ten y, Leortain miniszterelnök Tihanyi, Courrou kor. min. Vendrey, Rivatot, titkár Sarkadi, Biend, detektív Szörényi, A szenátus elnöke Baissa. Kezdeté 7/8 órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Még csak néhány napig a fényes decemberi műsor. Az előadás kezdete 8 órakor. Jegyelővétől 10-1 és 3-8 óráig a nappali pénztárnál. — Jegyek a Sylvester-estére máris előre válthatók.

FOLIES CAPRICE

igazgatók: LEITNER és KELETI Főrendező: ROTT SANDOR

Budapest, Révai-utca 18. sz.

Az előadás kezdete fél 9 órakor

„SZABADSÁGON“

(Cabaret). Bolanította: Trebitsch Sándor. Előad a az egész személyzet.

Továbbá:

«Corpus Delicti» és «Scheiden thut weh.»

Nappali pénztár d. e. 8-1-ig és d. u. 3-6-ig. Az első emeleti Casino de Parisban elsőrangú táncatrakciók.

— Kezdeté fél 12 órakor. —

DELI ETTEREM ES KAVEHAZ

a dunaparti korzón (Wurm-utca sarkán).

ÉRTESÍTÉS! A nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívom, hogy a közelgő ünnepek alkalmával hideg és meleg ételek Housford há'ak stb. tállankénti szállítását házhoz kívül a szokott pontossággal eszközölöm.

Asztaltársaságok és felruházó-társaságok figyelmébe!

18000 pár fiús leány boxbőr cipőt mesésen olcsó áron eladok. 22-25 számig --- 3 korona, 26-28 számig --- 4 korona, 29-34 számig --- 5 korona, 35-38 számig --- 6 korona

Vidéki megrendelések még aznap eszterlátnak. Rendelések 20 koronán aluli barmenne. — Meg nem felelő árú készséggel becserélek. — 150 lényképpel ellátott remekül kiállított képes nagy árjegyzéket kívánatos ingyen és beam. küldök. Dóczy M. Budapest, Rákóczi-ut 10 szám.

A BUDAPESTI ÚJ LAKÁSBÉRLETI SZABÁLYRENDELET. Jegyzetekkel és magyarázatokkal. A törvényhatósági bizottsága által elfogadott tervezet. Ára 60 fillér. Kapható: LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE (Wodianer F. és Fiai) r.-t. Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

LEGJOBB HATÁ-U HASHAJTO. Neustein Fülöp. Hashajtó labdacsoi. (NEUSTEIN ERZSÉBET-PILULÁ) Feloldja minden kintetben a rasonk készítményeket. Feltűszer monit minden háros alkatrészét a legjobb sikerrel használták az állati bántalmánál, könyvi székletét szerez, véltiszító, egy gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmas a gyomor- és bélrendszer tisztítására. Csak székrekedés megelőzésére, mint a legelőnyösebb eszköz. Utánzatoktól óvakodjunk. Neustein Fülöp hashajtó pillulát csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzett Szent Lúó védő- és Philip Neustein gyógyszerész aláírása, fekete-vörös nyomásban olvasható. A kereskedelmi törvény által védett csomagolásunk székletnek rajta kell lennie. Kapható Budapesten Török J. gyógyszerárban, Király-utca 17. és Andrássy-út 26.

Teljes közlőműberendezések valamint egyes alkatrészek. Gyűrűkésésű valamint Sellar-rendszerben. IPAR- és MEZEI VASUTAK m. p. sínek, kocsk, váltók, fordítók, kocsivalalkatrészek stb. Motorok és lokomobilok benzín, gáz- és gőzüzemre. Garancia mellett felszerelve. Malmi és téglagyári cikkek valamint szerszámok, szerszámzsepék, vas- és gépszakmabeli cikkek használt és új állapotban kiválóan előnyösen beszerezhetők. Schlesinger Alajos-nál Budapest, V., Váci-körút 30. szám.

SZÍNHÁZAK

Szerdán, 1908. december 30-án

Várszínház

Szerelmeskedés. Színmű három felvonásban. Irja Schmitzler Arthur, fordította Révész F. Weirng Hans, Ujházy Kristina, Medgyassay: Schláger Mici, Vilvári M. Fritz, Mészáros Theodor, Deasó Katrin, Keczeri L. Gyenes, A férj Lina, Kiss A. Kezdeté 7 órakor.

Királyszínház

Mary Ann. 8 perle 8 felvonásban. Irja Hájós Sándor, zenéjét szerelte Kacsóh Pongrácz. Lancslet, Király Péter, barátja, Paláthy Mary Ann, Marosi A. Mr. Leadbeiter, Marosi A. Ladi Stewben, Orley F. Alice, Kosári E. Lord Lealies, Csicsor Fartot hadnagy, Pápi Kezdeté 8 órakor.

Urániaszínház

Az éjféli nap országa. Kezdeté fél 8 órakor.

Apollo - Projectográf

TELEFON 62-39.

AZ AUTOMOBIL HOSNO.

verseny a Vilagraph selegért. Czelvadászat az Északi Tengeren. - Az Elhagyott. - Megtérés. - Kirándulás Island szigetére.

Thais regénye.

Nagytakarítás. - A fegyverkovács. - Öt percz interview. - Gyermeki kegyelet. - Hírüldülés a napos Olaszországba. - A fehér koztyis ur.

KEZDETE: 5 órakor, vasár- és ünnepnap 3 órakor.

BUDAPESTI CABARET

BONBONIERE VI. Teréz-körút 28. Telefon 52-88.

Minden este 8 órakor BARON EROVIN, a költő Stadt theater művészeinek rövid német vendégjátéka

DER BRANDSTIFTER

Dráma 1 felvonásban. Irja H. Heyermann. (Az összes szerepeket Baron Erwin játssza.) Berlinben, Kölnben szenzációs sikerrel adott elő. Aronkivül: Börze-árakat. - Az első hó. Bizonyítványár és a teljes fényes műsor. Jegyek: 6, 5, 4 és 3 kor. óri. - Bővebbet a plakátok.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31 TELEFON 110-22

Minden este 8 órakor. A decemberi új műsor.

„Fiu vagy leány?” „A primadonna” látványos operette.

Ujváry Károly új kuplékkal, Seymour Duett, Kovács Andor, Szigeti Aranka Giroflé-Girofla, Les Tengers, Little Paffi, Les Figinis.

A téli kert nyitva reggel 5 óráig, internacionális táncok és cabaretelőadások.

STEINHARDT MULATÓ

Telefon 54-23 Rákóczi-út 63. Telefon 54-23.

Ma és mindennap: Kezdeté 1/2 órakor. Ujdonság! Zsiga nem akar! Ujdonság! Bohózat, Irák Glinger és Taussig. Fordította Steinhardt G. Ezt követi

A nőtlén férj

Bohózat, Irák: Glinger és Taussig. Fordította: Szilke, Steinhardt, Gyárás, Solti és Pápay teljes új programjával, valamint Vandro's tornászok, Les Angelotti's turbillion táncosok és Boston and Philadelphia centrikusok tolepte.

A remek tollkötésű zene és tánc regény, elsőrendű attrakciók, Boléptudó nincse. - Jegyek: 12-12 és 8-6-4 Rákóczi-út 63. és Özv. Könyv. Könyvtár. - Vasszerdán délután fél 4 órai kezdettel mérsékelt helyárú előadás színezett képekkel. Steinhardt fellépte programjával.

Ingyen

adunk egy gramofont legfinomabb kivitellel, a ki nálunk lemezekre először Prospektus ingyen.

Grammofon - társaság

Budapest, VII., Vörösmarty-u. 17.



A PARADICSOM KABARET

ULLÓI-UT 46. szám. - Telefonszám: 115-84.

Igazgató Widtschky Béla, József, Karmester Wádor Mihály Révész Ilonka, Kondor Ernő, Nogrady Gigi, Csabai Esőfi Lugosi Jenő, Ellen Milford, Nagy Tilla, Dalnok Imre Balint Béla, Tarjan Vilmos, Báltasszony Lajos konferenciér

RABLOK A BANKBAN

Aktuális tréfa, előadja az egész személyzet.

MARGIT GYÓGY FORRÁS

(Margittelep) Beregnyén

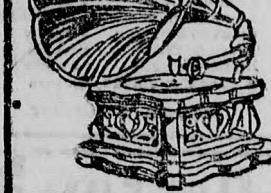
a gyomor, belek, húgyhólyag, különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatásmeg akkoris, ha vérzések eseteforog fenn

Megrendelhető: Édeskúty L.-nél Budapeston és a forrás kezelőségénél Munkács.

ÓRIASI GRAMOFONT

adok 16 forint készpénzért vagy szállítok utánvétellel melynek ára részletfizetére 75 forint Magyarország legnagyobb fonográf áruház - Rendkívül nagyvázasok a világhírű párisi „Páthe” és londoni „KOLUMBIA” hengerekből. Arjegyzékek gramofonokról fonográfokról, lemezek és hengerekről ingyen.

FRISS GYULA utoda Havas Simon Budapest, IV., Ferenccsik-tér 3. (az udvarban jobbra.)



KEZIMUNKA

Gobelinek, himzőanyagok és szövetek szabott gyári árakban. Kérjen nagy képes árjegyzéket és kiválasztási kü deményt TELEFON 109-08.

Béreczi D. Sándor

női kézimunka nagyiparos Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. sz. (Váci-körút sarokház mellett, villamos megálló) saját áruházában.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB KEZIMUNKAUZLETE.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintajelöléseket megadó Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PABSTOR (bej. cég.) BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 17. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-26.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok

Motoros eséplökészletek. A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek.

Tessék arjegyzéket kérni, ingyen küldjük. Dobry Ant. motor- és gépgyárainak magyarországi egyedárusítói:

Szabó Emil és Társa

Budapest, Ferenccsik-tér 6. szám. (Gresham-palota.)

Saját érdekében

kérjen arjegyzéket ingyen és bérmentve a világhírű anatómiai rendszerű cipőkről.



Központi gyártelep: Nagyvárad.

Fiókgyár- Moskovits Farkas és Társa

cs. és kir. kúszhadserög szállítói Budapest, VII., Rákóczi-ut 64/O. szám.

Surányi szalonczukorkák

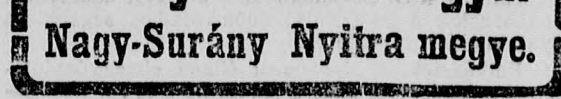
legfinomabb minőségben 1 kg. 4 K., 2 kg. 7 K., 4 kg. 12 K., utánvétel mellett bérmentve.

Finom friss teasütemény is kapható.

Surányi cukorkagyár

Nagy-Surány Nyitra megye.

A legszebb karácsonyi ajándék



egy hangszer, melyet legjobban és legolcsóbban csak WAGNER a „Hangszerkirály” nál, Budapest, Jozsef-körút 16. szám a. V. árulhat. Önoktató iskola minden hangszerhez mellékelve lesz.

Ne küldjék pénzünket külföldre. - Híresrekes megrendve. Telefon 67-66. szám.

Uzlethelyiség nagyobbítás

miatt 50 000 pár mindenemű férfi, női és gyermekcipőt előállítási áron alul kiárusítok. Vizonteladókna és jarmektelruhazasi egyleteknek 20% engedm.

DÓCZI M.

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. sz.

Egyedelárusítása a világhírű amerikai cipőknek

Párja 13, 15 és 18 korona.

HETI MŰSOR.

Table with columns: Decem. - Január, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vigszínház, Király Színház, Magyar Színház, Ciránia, Várszínház. Rows show dates from Dec 31 to Jan 3 with program details.



Amato - Lámpa

a világ legfokéletebb lefelé égő gázlámpája, meglevő bármely gázlámpára azonnal felszerelhető.
40^o gázmeztakarítás! Háromszoros fényhatás!

A teljes világosság lefelé!

Magyarországi vezérképviselők: **MIKLÓS TESTVÉREK** BUDAPEST, VI. kerület, Liszt Ferencz-tér 3. sz.
Sürgönyezlm: »Ezerlőr.« TELEFON: 16-37. Ismerlető prospektus ingyen és bérmentve.

Socleté Anonyme Metallurgique »Procédés de Laval« cég Bruxelles-ben,
a 29760 számú

»Eljárási olvasztandó anyagoknak elektromos sugárzó kemenczékbe való bevezetésére.«

ezimű magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárokkal összekötést keres; szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással

Kelemen M. István
mérnök, hites szabadalmi ügyvivő
Budapest, Royal szálloda B.



GUMMI és
HALHOLYAG
óvszer-különlégességek, valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban! Orvosilag ajánlja. Feltétlen biztos.

Arak tucatonként:
korona 3, 4, 6, 8, 10, 12, 16.
Női óvszer „Pessarium oclusivum” Mensinga tanár szerint K 3-5
Bevezető készülék hozzá K 3.-
UJ! „Auto vaginal Spray” a jelenkor legmegbízhatóbb női különlegessége — K 15.-
„Diana-öv” havibaj-közlő bolygók részére — K 11.-
Haskötők, gumi göröcsórharsnyak és irrigátorok. Szétküldés eredeti gyári árak és titoktartás mellett.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

KELETI J. gumiárúk és beteg-ápolási cikkek gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.

Allattulajdonosoknak, gazdáknak és állatkedvelőknek!
Most jelent meg!

NE BÁNTSD AZ ÁLLATOT!

Az állatvédő törvények példákban. 80 képpel.

Irta K. Nagy Sándor.
Második kiadás.
Ára 3 kor.

Kiadja a Franklin-Társulat Bpest.

Kapható:

LAMPÉL R. könyvkereskedése, (Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál. Budapest, VI. ker. Andrássy-ut. 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Szabók részére mindennemű zsinór, gonák és szabó-kellék képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytársaság Nagymező-utca 46. 27903.

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalonnarizszoza és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz butorokban.

GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferencz-tér 3. sz. exelotti Gyár-utca
Telefon 14-02.



Elsőrendű **SINGER** varrógépek!
nagyani emdell gyári árban 75 koronától feljebb és minden ár-emelés nélkül havi 8-10 korona eszti-fizetésen szállítunk 10 évi jótállással.

Láng Jakab és Fia
varrógép és kerékpár nagy-kereskedők
Budapest, VII., József-körút 41.
Fióküzlet: Baross-tér 4. sz. és Budán: Margit-körút 6. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Csekkkel nem dolgozunk.

Minden háztulajdonos, ki meggyőződmi चाहत, vajjon általány szerint, vagy **vizmérő** után kevesebb vizdíjat tartozik-e fizetni és ha konstán चाहत vajjon egyes herlő a rende fogyasztáson kívül sok vizet pa aról-e, vezet essen házába

Kunz-féle vizmérő-órát.

Felvilágosítást készséggel nyújt a „Budapesti Vizmérő Betéti Társaság” Kunz F. cég
Körpenti iroda: I. Bors-utca 14. sz. — Gyár és üntöde I. Haros utca 19 sz. Telefon 11-06. Saját gyárta.oz Telefon 11-06

MESES AJÁNDÉKOT AD A BAZÁR
A DIVATLAPOK KIRÁLYA
KERJEN EGY MUTATVANYT A KIADÓBÓL
BUDAPEST DOHANY-U 16

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át a versett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. es. és kir. emed orvos és kórházi főorvos.
Biszes sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyútfolyást, hólyagbaj, sebeket, bajkört (gyulladás), bőrbajokat, súlyosabb fertőzések, időségekben is. Öntörlesztés és annak utóhajtás, ideg- és béggerintés, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 8-4ig és este 7-8ig.
Budapest, VIII., József-körút 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyszer.

LESSZE...LEJOBB...LECOLOSÓB...
PAP...PAP...PAP...



Összeosztható vasgy kivehető 8 matracos 10 írt.
Sodromgybetétek méret szerint 8 írtól feljebb.

GICHNER JÁNOS
ágyonemű réz- és vasbutor-gyáros szőnyeg, függöny, pokróc, terítők stb. nagy választékban.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 20.
Fióküzlet: 22. sz. (Kereszt-utca) 22. sz. Gyári: Kertész-utca 7. és 8. Árjegyzékot bárkihez ingyen és bérmentve küldök. Mag nem felel árul kizárólag vagy a pénz. visszamen.

Karácsonyra, ujevra a legszebb, legkedvesebb meglepetés gyermekok számára

AZ ÉN UJSÁGOM.

Nincs az a játék, nincs az a drága ajándék, amivel nagyobb örömet szerezhetünk, mint ezzel a gyönyörű gyermekújsággal. A gyermekvilágnak színes vidám mese kell, Az En Ujságom pedig valószínű kincsesbányája a szebbnél-szebb meséknek. Egész éven át hétről-hétre beköszönt az ő kis olvasóhoz és a hányszor bekopogtat, elevenség, vidámság, tréfa kél nyomában.

Az En Ujságom kiadóhivatala szívesen küld mutatványszámot és kérésre díjlanul elküldi a karácsonvi és az ujévi számot.

AZ ELŐFIZETÉSI DIJ:

Negyedévre	Félévre	Egész évre
2.50 KORONA	5. KORONA	10. KORONA

Januárban minden előfizető ingyen megkapja Az En Ujságom képes naptárát, amely szórakoztat, tanít, lelkesít. A naptárnak különösen népszerű része a rejtvénypályázat, amelynek megfejtői között 25 értékes pályadíjat sorsolnak ki.

E hirdetési rovatban minden... egyszerű beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt... betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden... egyszerű beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt... betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható... Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 28

Több mint 600 vagyonos hölgy óhajta hamarosan házasságot kötni... Berlin 18.

Rizike salatagomba 5 kilós postahordo 6 kor. Waleghy Aladár, Kassa, 5682

Magan építőiparosiskola előkészítő, közműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel... Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 29110

Azonnali pénz-előleggel beraktározunk butort, kocsikat, varrógépeket... Budapest, Rákóczi-ut 16.

Gimnázium, polgári iskolai magánvizsgákra lelkismeretesen előkészítő... Rottenbiller-utca 1. 9239

Mézédes csomagcsomagot, fagymanókat... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Hordós savanyú káposztát hasábbal... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Vesszőkosarakat minden nagyságban a legolcsóbb ár mellett szállítja... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Parlamentű gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola... Budapest, VII. ker., Eötvös-utca 17.

Pénzszekrények és amerikai irodabutorkok használtak és újak... Budapest, VII., Szegényház-tér 5.

500 koronát fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének használatát... Budapest, VII. ker., Baross-tér 17.

12 drb. Makart-fénykép, matt vagy fényes... Budapest, Rákóczi-ut 16.

HERZ fényképező, Vidéki megrendeléseket bármilyen fénykép után.

Stenográfia Bakkóci-ut 60. Magyar-német gyorsíró oktatás... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

15. év A. Háztartás, amagyar gazdasszonyoknál... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Butor részlete is mályan szállított árban kapható a Butor-Udvarban... Budapest, VII., Eötvös-utca 17.

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra... Budapest, VII. ker., Baross-tér 17.

Légszész és villamos osillárok legelőnyösebben szerethetők... Budapest, VI. ker., Dessoewffy-utca 9-11.

30 forint. Varrógépek egy új valódi csatlós Singer varrógép... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

SINGER A. műgépészeti Budapest, főútel Akácfa-utca 56.

A legelőnyösebb részletfizetés zongorát, pianinót, czím balmot, hegedűt... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Zalogcédulát ingokból is, brillantot, aranyat, ezüstöt, órákat... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Vadászfegyver Diha kollektív alkalmi vétel egyenként is potom aron eladó... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Magánnyomozó törv. bejegyzett cég... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

BUTOROK szőlő, ebédő, szalonberendezések... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Wechsler Károlyné VII. Király-utca 23. szám... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Benzinmotorok 23 legrög műhelyünkben... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

KALLAI motortelepén Budapest, VI., Nyugyozó-utca 43.

Zalogcédulákat veszek. Bizalagosított brilliánsokat, gyöngyöket... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Jogtudomány! és államtudományi szigorlatokra... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Dr. Erős Vilmos jogi szemináriuma Budapest, Károlyi-utca 18 szám.

Soványásd. Az egyedüli eredménytől kísért háziora... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Vigyázzon, ha meghült és vásároljon valódi Réthy-féle czukorkát... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Legszébb és legértékesebb KARÁCSNYI AJÁNDÉK

Ha Ön családját, gyermekeit, barátját, ismerőseit egy pompás és értékes ajándékkal akarja meglepni... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Erzsébet királyné asszony emlékére

kiadásunkban megjelent könyvet, amely a királyi család tagjainak... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Petőfi Album is, mely remek angol vászon díszkötésben... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Erzsébet Királyné Album kiadói hivatalában Budapest, Erzsébet-körút 50

Erzsébet Királyné Album kiadói hivatalában Budapest, Erzsébet-körút 50

ELEKTRO-MOTOROK minden nagyságban... Laub Lipót, BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Zalogcédulákat veszek. Bizalagosított, brilliánsokat, gyöngyöket... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Saját gyártmányú vas-és rézbutorok Rózsgy... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

WEISZ LIPOT Király-utca 99. szám TELEFON 17-01

Villamos világítás saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

Pénzkölcsönt 4% 4 1/2 5 és 6% alapon földbirtokra... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.

INGEN DRÁGABB, MINT NÁLUNK RENDELTE FÉNYKÉP... Budapest, VIII. ker., Gyömrői út 18.